

ਧਾਧਾਪਾਟ ਖਤਮੀਕੇਬੀਜਚਾਰਤੋਲੇਅਠਮਾਜੇਇਸ ੬੧
 ਸਥਕੋਪਾਨੀਮੇਔਟਵੇਜਬਾਧਾਪਾਨੀਰਹੇਤਬਹੁ
 ਨਗੁਨਪਾਜੋਯਾਕਰੈਔਰਜੋਯਹਸੀਪੁਰਣਔਖਿਧਿ
 ਨਮਿਲੈਤੋਜਿਤਨੀਮਿਲਸਕੈਉਤਨੀਹੋਉਤਮਦੇਔ
 ਰਜੋਯਹਦਵਕੋਈਭੀਨਮਿਲੈਤੋਗੁਰਮਪਾਨੀਔਰਿਕੋ
 ਹੁੰਕੀਭੁਸੀਔਰਖਾਰੀਨਮਕਇਸਤੀਨੋਹੀਸੇਪਾਜੋਯਾ
 ਕਰੈ॥

ਪਾਜੋਯਾਕਰਨੇਕੀਬਿਧਿ

ਲਿਖੀਹੁਈਦਵਾਈਓਕੋਪਾਨੀਮੇਔਟਾਕਰਉਸਪਾਨੀ
 ਕੋਥੋਟਕੀਤਰਫਸੇਪਵੇਪਰਗੇਰੇਔਰਦੁਸਰਾਯਾਦ
 ਮੀਦੋਨੋਹਥੇਜੇਉਸਪਾਨੀਕੋਪਦਕੀਪਿਡਲੀਕੀਤਰਫ
 ਸੁਤੇਇਸੀਕੋਹਕੀਮਲੋਗਪਾਜੋਯਾਕਹਿਭੇਹੈਇਸਕੋਕ
 ਰਨੇਸੇਮਗਜਕੀਗਰਮੀਦੁਰਹੋਤੀਹੈ॥

ਅਥਵਾ

ਪਾਂਦਕੋਦਥਾਨਮਲਨਅਰਤਲੁਯੋਕੋਮਲਨਅਤਮ
 ਤਗੁਣਕਰਨੇਵਾਲਾਹੈ॥

ਅਥਵਾ

ਏਕਤਗਰਮੇਪਾਨੀਤਰਕਰਅਪਨੇਅਗੇਰਖੇਔਰ
 ਅਪਨੇਸਰੀਰਪਰਚਰੋਓਰਸੇਦੋਹਰਓਫਕਰਏਕ
 ਏਕਮਿਟੀਕਾਭੇਲਾਗਰਮਕਰਕੇਉਸਮੇਂਪਟਕੇਔਰ
 ਮਸਤਕਕੋਬੁਕਾਕਰਉਸਕੋਪੁਏਕਵਫਾਰਾਲੇ॥

ਅਥਵਾ

ਕਾਕਜੀਗਕੋਟਕਟਕਕਹਿਕੋਪਾਨੀਮੇਔਟਾਕਰਵਟਾ
 ਚਮੇਪੀਛੇਦੋਤੋਗਚੰਦਨਔਰਏਕਭਾਗਚੰਡੀਪੀਸ

ਕਰ ਪਤਲ ਪਤਲ ਲੇਪ ਕਰੈ॥

ਅਥਵਾ

ਖਿਲੇ ਚੁਨੇ ਦੇ ਤੇਲੇ ਆਠ ਮਾਸੇ ਮਹੀਨ ਪੀਸ ਕਰਤੀ ਨੂ ਤੇਲੇ
ਆਠ ਮਾਸੇ ਬਦਾ ਮਰੀ ਗਨ ਮੇਂ ਭੂਨੇ ਔਰ ਨਿਸਾਸਤਾ ਦੇ ਤੇਲੇ
ਆਠ ਮਾਸੇ ਇਨ ਸਬ ਮੇਰੇ ਹਮਾਸੇ ਕੀ ਦਮਿਲਾ ਕਰ ਗਏ
ਕੇ ਦੂਧ ਮੇਂ ਹਰੀਥਾ ਵਨਾ ਕਰ ਦੇ ਤੇਲੇ ਆਠ ਮਾਸੇ ਪੀਕ ਭੀਰਾ
ਥੜਕਰ ਗੁਨ ਗੁਨਾ ਗੁਨ ਗੁਨਾ ਪਾਨ ਕਰੈ॥

ਅਥਵਾ

ਧਸੀ ਆਂ ਸਾਢੀ ਤੀਨ ਮਾਸੇ ਕਾਹੂ ਸਾਢੇ ਤੀਨ ਮਾਸੇ- ਇਨ
ਦੋਨੋ ਕੋ ਪਾਨੀ ਮੇਂ ਪੀਸ ਛਾਨ ਕਰ ਬੋਝਾ ਸਾ ਮੀਠਾ ਮਿਲਾ
ਕਰ ਔਰ ਤੇਲੇ ਥਰਈ ਸਬ ਰੀਲ ਉਸ ਮੇਂ ਵਰਕ ਕਰ ਪਾਨ
ਕਰੈ॥

ਅਥਵਾ

ਸੀਪਕੋ ਸਿਰਕੇ ਮੇਂ ਪਿਸ ਕਰ ਕਾਨੋ ਕੀ ਲੋਪਰ ਨਿਤ ਜਲ ਕਰ
ਵੈ॥

ਅਥਵਾ

ਕਾਹੂ ਕਾਹੂ ਹਰਾਧਨੀ ਆਂ ਕਾਸਨੀ ਤਾਜਾ ਮਕੋ ਇਕੀ ਪਤੀ
ਜਬਕੋ ਅਥਵਾ ਏਕ ਏਕ ਦੇ ਦੋ ਜੇ ਜੇ ਜਾਨੇ ਨਿਰੋੜ ਨਕਰ
ਬੋਝੀ ਬੋਝੀ ਭੁੰਦ ਕਾਨ ਮੇਂ ਰਪ ਕਵੈ॥

ਅਥਵਾ

ਕਾਲੀ ਮਿਰਚ ਪੀਪਲੁ ਲੋਗ ਇਨ ਸਬਕੋ ਅਥਵਾ ਦੇ ਏਕ
ਲੋਸਾ ਮੁਨਾ ਸਿਥ ਜਾਨੇ ਜੋਂਫ ਕੇ ਅਰਕ ਮੇ ਪੀਸ ਨਾਕ ਮ
ਕਾਲਨੇ ਜੋਂਫਾਇਦਾ ਹੋਗਾ॥

ਅਥਵਾ

ਕਾਲੀ ਮਿਰਚ ਏਕ ੧ ਨਗ ਔਰ ਉਸੀ ਕੇ ਬਰਾਬਰ ਮਾਖੀ

ਕੀ ਵਿਸ਼ਾ ਇਨ ਦੋਨੋਂ ਕੋ ਲੜੀ ਕੀ ਮਾ ਕੇ ਦੁਧ ਮੇਂ ਪੀਸ ਕਰ ਕੇ ੬੨
ਕਾਨ ਮੇਂ ਦਪ ਕਾਵੇ ਔਰ ਥੋੜਾ ਨੇੜੇ ਮੇਂ ਭੀ ਤਗਾਵੀ। ੪
ਔਰ ਇਨ ਆਖਿਓ ਕਿ ਸਿਵਾਏ ਜੋ ਇਲਾਜ ਆਧਾਸੀਸ
ਕੋ ਹੈਂ ਵਹੀ ਇਸ ਕੋ ਹੈਂ।

ਅਥ ਕਰਨਿਆਂ ਕੇ ਉਭਰ ਆਨੇ

ਕਾ

ਯਤਨ-

ਜਿਸ ਮਨੁਖ ਮਛਾ ਕਰਨਿਆ ਨਾਮ ਪਰ ਦ ਉਭਰ ਆਵੇ ਉ
ਸਕੀ ਪਹਿਚਾਨ ਯਹ ਹੈ ਕਿ ਬਡੀ ਹੋਤੀ ਹੈ ਔਰ ਸਲਾਈ ਸੇ
ਨਹੀ ਦਬਦੀ ਅਰ ਆਸੁ ਨਹੀਂ ਵਹਤੇ ਅਰਿਉਸ ਮੇਂ ਪੀੜਾ ਨ
ਹੀ ਹੋਤੀ ਔਰ ਫੁਨਸੀ ਆਜੇ ਕਰਨਿਆਂ ਮੇਂ ਹੋਜਾਤੀ ਹੈ ਕ
ਪੁਨਰ ਮਹੋਤੀ ਹੈ ਔਰ ਦਬਾਏ ਸੇ ਦਬ ਜਾਤੀ ਹੈ ਔਰ ਉਨ
ਮੇਂ ਪੀੜਾ ਭੀ ਹੋਤੀ ਹੈ ਉਪਾਇ ਇਸ ਕਾ ਯਹ ਹੈ ਕਿ ਮਵਾਦ ਗਾ
ਵਾ ਹੋਤੇ ਉਸੇ ਸਾਟ ਕਰੇ ਔਰ ਜਰੂਰ ਅਠਜਰ ਕੇ ਸਲਾਈ ਸੇ
ਆਖ ਮੇਂ ਲਗਾਵੇ ਔਰ ਗਰਮ ਪਾਨੀ ਸੇ ਮੁਹਿ ਪੋਯਾ ਕਰੇ ਔ
ਰ ਉਸਕੀ ਡਾਢ ਆਖ ਕੇ ਦੇਂ।

ਜਰੂਰ ਅਸਫਰ ਕੇ ਬਨਾਨੇ ਕੀ

ਬਿਧਿ

ਇਸਤ੍ਰਤ ੭ ਮਾਸੇ ਏਲੂਆ ੭ ਮਾਸੇ ਰਸੋਤ ੭ ਮਾਸੇ ਕੇ ਸਰ ੩ ਮ
ਸੇ ਮੁਰ ੩॥ ਮਾਸੇ ਪੀਸ ਛਾਨ ਕਰ ਆਖ ਮੇਂ ਲਗਾਵੇ॥

ਕਰਨਿਆ ਕੀ ਫੁਨਸਿਓ ਕਾ

ਯਤਨ

ਜਾਨਨ ਚਾਹੀਏ ਕੇ ਕਰਨਿਆ ਕੇ ਚਾਰ ਪਰਦੇ ਹੈਂ ਕਬੀਤੇ ਸ
ਥਾ ਮੇਂ ਫੁਨਸੀਆ ਹੋਤੀ ਹੈ ਔਰ ਕਬੀਏ ਕ ਮੇਂ ਪਰੇਤੁ ਫੁਨਸੀ

੬੪
੫੫

ਪੜਨੇ ਕੀ ਜਗਹ ਸੁਫੈਦ ਦਿਖਾਈ ਦੇਤੀ ਹੈ ਔਰ ਕਿਸੀ ਮੇ
ਨਹੀ ਉਪਾਇ ਇਸ ਕਾ ਯਹ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਥਮ ਠਸਤ ਔਰ
ਜੁਲਾਥ ਦੇ ਔਰ ਪਹਿਲੇ ਐਸੀ ਠੰਡੀ ਐਖਿਧਿ ਲਗਾਵੇਂ
ਜੋ ਮੁਆਦ ਕੋ ਇਧਰ ਗਿਰਨੇ ਜੇ ਰੋਕੇ ਔਰ ਪੀਛੇ ਜਿਆ
ਫੇ ਅਧਮਰ ਲੀਰ ਲਗਾਵੇ ਫਿਰ ਜਿਆਫੇ ਅਵਿ ਯਜ ਕੁੰਦ
ਰੀ ਲਗਾਨਾ ਚਾਹੀਏ॥

ਸਿਆਫੇ ਅਧਮਰ ਲੀਨ ਕੀ

ਬਿਧਿ

ਪੁਲਾਹੁ ਆਸਦਨ ੩੫ ਮਾਸੇ ਜਲਾਹੁ ਆਤੰਥਾ ੨੮ ਮਾਸੇ
ਥੁਲ ਕਾ ਰੋਦ ੭ ਮਾਸੇ - ਕਤੀਰ ੭ ਮਾਸੇ ਭੁਮਰ ਮਕੀ ੭
ਮਾਸੇ ਵਜੂਦ ੧੪ ਮਾਸੇ ਜਪਾਤ ੧੪ ਮਾਸੇ ਦਮੁਲ ਅਖਵੇਂ
ਨ ੩॥ ਮਾਸੇ ਕੋਸਰ ੩॥ ਮਾਸੇ ਇਨ ਸਬ ਕੋ ਮਹੀਨ ਪੀਜ
ਕਰ ਰਿਗੜਾ ਥਨਾ ਕਰ ਲਗਾਵੇ॥

ਸਿਆਫੇ ਅਵਿ ਯਜ ਕੁੰਦ ਰੀ ਕੀ

ਬਿਧਿ

ਕਤੀਰ ੧੦॥ ਮਾਸੇ ਵਫੁਲ ਕਾ ਰੋਦ ੧੦॥ ਮਾਸੇ ਨਿਜਾਸ
ਤਾਤੀ ਮਾਸ ਕੁੰਦਰ ਹਮੀ ਇਨ ਸਬ ਕੋ ਪੀਜ ਛਾਨ ਕੇ ਈਸ
ਸਕੋਲ ਕੇ ਲੁਆਥ ਮੇਰ ਗੜਾ ਬਨ ਲੇ॥

ਮੋਰ ਸਿਰਚ ਕਾ ਯਤਨ

ਮੋਰ ਸਿਰਚ ਉਸ ਰੋਗ ਕੋ ਕਹਿਤੇ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁਖ ਮਕੀ ਅੰਖ
ਕਾ ਕਰਨਿਆ ਨਾਮ ਜੋ ਪਰਦਾ ਹੈ ਵਹੁ ਫਟ ਜਾਏ ਔਰ ਉਸ
ਕੋ ਨੀਰੇ ਸੇ ਅਵਨਿਆ ਨਾਮ ਜੋ ਪਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਪਰ ਕੋ ਉਤ
ਰ ਆਵੇ ਤੋ ਉਪਾਇ ਉਸ ਕਾ ਉਸ ਸੇ ਪਹਿਲੇ ਕਰੋਂ ਜਥ ਕਿ ਕਿ
ਕਰੇ ਕਰਨਿਆ ਕੇ ਮੋਹੇਨ ਪੜ ਜਾਏ ਔਰ ਐਸ ਉਪਾਇ

ਕਰੈ ਜੋ ਅਪਿਕਉਤਰਨੇ ਕੋ ਕੋਕੇ ਅਰਥਾਤ ਜਿਆਦਾਉ ੬੫
ਤਰਫੇ ਨ ਦੇ ਔਰ ਅਵਨਿਆ ਕੋ ਭੀਤਰ ਕੀ ਤਰਫ ਦਬਾਵੇ ੫੦

ਇਸਰੋਗ ਕੈ ਏ ਨੇਵਲੀ ਦਵਾ ਯਹ ਹੈ
ਪਇਆਹੂਆ ਸਾਧਨ ਔਰ ਚਾਂਦੀ ਕੀ ਵਿਲੀਮੀਆਂ ਜਲੀਤੁ
ਈਸੀਪੀਪੀਸਕਰ ਆਖੇ ਮੇਲਗਾਵੇ॥

ਅਥਵਾ

ਕੋਏ ਹੁਏ ਸਾਵਨੇ ਕਾ ਸੁਰਮਾ ਆਖ ਮੇਂ ਭਰੇ ਔਰ ਉਪਰ ਸੇ ਗ
ਵੀ ਕਪੜੇ ਕੀ ਰਖਕਰ ਪਟੀ ਜੇ ਬਾਧੇ॥

ਅਥਵਾ

ਜੀਸੇਕਾ ਟੁਕੜਾ ਆਖ ਕੇ ਬਰਾਬਰ ਬਨਯੇ ਯਾ ਜੀਸੇਕਾ
ਬੁਰਾਟ ਛੋਰੀ ਸੀਥੋਲੀ ਮੇਂ ਭਰਕਰ ਆਖ ਪਰ ਰਖਦੇ ਔਰ
ਕਪੜੇ ਕੀ ਪਟੀ ਜੇ ਕਸਦੇ॥

ਅਥਵਾ

ਪਿਸਾਹੂਆ ਸੁਰਮਾ ਛੋਰੀ ਸੀਕਪੜੇ ਕੀ ਥੋਲੀ ਮੇਂ ਭਰਕੇ
ਆਖ ਪਰ ਧਰਕਰ ਕਪੜੇ ਕੀ ਪਟੀ ਜੇ ਕਸਦੇ ਇਨ ਆਖ
ਪਿਓ ਕੇ ਕਰਨੇ ਜੇ ਭੀਤਰ ਕਪਰਦਾ ਬਾਹਰ ਕੋ ਆਨੇ ਜੇ
ਚੁਕਾਰਹੇਗਾ॥

ਔਰ ਜਬ ਕਿਨਾਰੇ ਕਰਨੀ ਸਾਕੇ ਮੋਟੇ ਹੋ ਜਾਏਗੇ ਤੋ ਫਿਰ ਕਿ
ਸੀਪਕਾਰ ਜੇ ਅਛਾਨ ਹੋਗਾ ਇਸੀਜੇ ਇਸਰੋਗ ਕਾ ਉਪਾਇ
ਜਲਦੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਏ॥

ਔਰ ਇਸਰੋਗ ਵਲੇ ਮਨੁਖ ਜਕੋ ਹਮਨੇ ਭੀ ਅਪਨੀ ਆਖੋਂ
ਸੇ ਦੇਖਹੈ ਕਿ ਇਸਰੋਗ ਕੋ ਬਦਜਾਨੇ ਪਰ ਆਖ ਬਿਗੜ ਜਾਤੀ ਹੈ॥

ਭੁੱਗਾ ਹੋਨੇ ਕਾ ਯਤਨ

ਭੁੱਗਾ ਉਸਰੋਗ ਕਾ ਨ ਮਟੈ ਕਿ ਮਨੁਖ ਜਕੋ ਏ ਕਦਸਤੁ ਕੀ ਹੈ

੬੬
੫੫

ਦਿਖਾਈ ਦੇਤੀ ਹੈ ਜੋ ਯਹ ਰੋਗ ਜਨਮ ਹੀ ਜੋ ਹੋਇ ਤੋ ਇਸਕਾ
ਇਲਾਜ ਨਹੀ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਬਚੋ ਕੇ ਮਿਰਗੀ ਕੋ ਰੋਗ ਜੋ ਔਰ ਏਕ
ਕਰਵਟ ਸੁਲਾਨੇ ਜੋ ਯਾ ਬੁਯਾਨਕ ਸਬਦ ਸੁਨਕਰ ਅਚਾਨਕ
ਕਰੋਂਕ ਪੜਨੇ ਜੋ ਭੀ ਯਹ ਰੋਗ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ਉਪਾਇ ਉਸਕਾ
ਯਹ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਲਾਲ ਯਾ ਚਮਕਦਾਰ ਵਸਤੁ ਆਂਖ ਕੇ ਕਿ
ਨਰੇ ਰਖ ਦੇਂ ਜਿਧਰ ਕੀ ਆਂਖ ਕੋ ਫਿਰਾਨ ਚਾਹਤੇ ਹੈਂ ਜਬ
ਬਚ ਉਸੇ ਹਮਰਦਮ ਦੇਖੇਗਾ ਇਸ ਮੇਂ ਆਂਖ ਉਸਕੀ ਸੀਪੀ
ਹੋ ਜਾਏਗੀ।

ਔਰ ਜੋ ਯਹ ਰੋਗ ਜਵਾਨੀ ਮੇਂ ਉਤਪੰਨ ਹੋਇ ਤੋ ਕਰਣ ਇ
ਸਕਾ ਤਜਨੁ ਜਇ ਮਤਲਾਈ ਯਾ ਵਿਸਹੋਗਾ ਪਹਿਚਾਨਤਸ
ਨੁਜ ਯਾ ਵਿਸਕੀ ਯਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਜੋ ਪਹਿਲੇ ਗਰਮ ਰੋਗ ਹੂ
ਇਹੋਗੇ ਉਪਾਇ ਉਸਕਾ ਯਹ ਹੈ।

ਕਿ ਆਂਖ ਕੋ ਤਰੀ ਪਹੁੰਚਾਵੇ ਔਰ ਲੜਕੀ ਕੀ ਮਾਕਾ ਦੂਧ ਸਿਰ
ਪਰ ਡਰੇ ਔਰ ਪਹਿਚਾਨ ਇਮਤਲਾਈ ਕੀ ਯਹ ਹੈ ਕਿ ਪਹ
ਲੇ ਇਸ ਰੋਗ ਵਾਲੇ ਕੋ ਮਿਰਗੀ ਆਈ ਹੋਗੀ ਔਰ ਤਸਨੁਜ
ਇਮਤਲਾਈ ਕੋ ਚਿਨ ਪਾਵੇ ਜਾਏਗੇ ਉਪਾਇ ਉਸਕਾ ਮੁਅ
ਦ ਕੇ ਸਾਫ ਕਰਨ ਔਰ ਨਿਕਾਲਨਾ ਹੈ।

ਔਰ ਜੋ ਯਹ ਰੋਗ ਆਂਖ ਕੋ ਵੀਲੇ ਹੋ ਜਾਨੇ ਜੋ ਹੋਇ ਤੋ ਇਸ
ਕੇ ਚਿਨ ਔਰ ਉਪਾਇ ਯਹੀ ਹੈ। ਜੋ ਇਸ਼ਕਾਂ ਮੇਂ ਲਿਖੇ ਗਏ।
ਔਰ ਜੋ ਰੀਹ ਕੇ ਕਾਰਣ ਜੋ ਕੋਈ ਪਰਦਾ ਯਾ ਰਤੂ ਬਤਜਾ
ਤੀ ਰਹੀ ਹੋਇ ਤੋ ਆਂਖ ਫੜਕੇਗੀ ਉਸਕਾ ਉਪਾਇ ਯਹ ਹੈ
ਕਿ ਭੇਜੇ ਜੋ ਬਲਗਮ ਕੋ ਨਿਕਾਲੇ ਔਰ ਹਥ ਅਯਾ ਰਜਖਿ
ਲਾਵੇ ਯਹ ਵਦਾ ਅਤਰੋ ਕੇ ਬਨੀ ਬਨਾਈ ਮਿਲਤੀ ਹੈ ਔਰ
ਦਹਜਮੀ ਕੋ ਦੂਰ ਕਰਤੀ ਹੈ।

ਇਤਤਿਸਾਰ ਔਰ ਇਤਸਾਰ ਰੋਗ

ਕਾਯਤਨ.

੬੭

੫੮

ਅਸਵੇ ਕੋ ਚੋੜੇ ਹੋ ਨੇ ਕੋ ਯਾ ਅਨਵਿਆ ਕੇ ਛੇਦ ਕੇ ਬਢ ਜਾਨੇ
ਇਤਤਿਸਾਰ ਕਹਿਤੇ ਹੈ ਔਰ ਆਖ ਮੇਰੇ ਸਨੀ ਫਲ ਜਾਨੇ ਕੋ
ਇਨਤਸਾਰ ਕਹਿਤੇ ਹੈ।

ਜਾਨਨਾ ਚਾਹੀਏ ਕਿ ਇਤਤਿਸਾਰ ਰੋਗ ਕੇ ਸਾਥ ਇਨਤਸਾਰ
ਕਾਰੋਗ ਅਵਸਯ ਹੋਤਾ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਐਸਾ ਹੋ ਸਕਤਾ ਹੈ ਕਿ
ਇਤਤਿਸਾਰ ਅਵਨਿਆ ਕੇ ਸਾਥ ਇਨਤਸਾਰ ਨ ਹੋ ਔਰ ਕੁ
ਭੀ ਕਭੀ ਇਤਤਿਸਾਰ ਅਸਵੇ ਔਰ ਇਤਤਿਸਾਰ ਅਵਨਿਆ ਹੋ
ਨੇ ਸਾਥ ਹੋਤੇ ਹੈ ਇਤਤਿਸਾਰ ਅਸਵੇ ਕਾ ਅਛਾ ਹੋਨਾ ਬਹੁਤ ਕ
ਠਿਨ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਇਤਤਿਸਾਰ ਇ ਅਵਨਿਆ ਕਾ ਉਪਾਇ ਕਰਣ
ਕਿ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋ ਸਕਤਾ ਹੈ ਇਸਦਾ ਸਤੇ ਇਸਕੇ ਕਾਰਣ ਜਾਨ
ਕੇ ਉਪਾਇ ਕਰੈ ਜੈਸੇ ਕਿਸੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ਚੋਟ ਲਗ ਜਾਨੇ ਜੇ ਹੋ
ਇਤੋ ਫਸਤ ਜਰੇ ਰੂ ਨਜ਼ਰੀ ਖੋਲੇ ਔਰ ਪਿਡਲਿਯੋ ਪਰ ਪਛ
ਨੇ ਲਗਾਵੇ।

ਔਰ ਜੇ ਕਿਸੀ ਮਵਾਦ ਕੀ ਅਧਿਕਤਾ ਯਾਰਤ ਬਤ ਵਿਜਿਆ
ਕੀ ਅਧਿਕਤਾ ਜੇ ਹੋ ਜੈਸਾ ਕਿ ਬਚੇ ਕੋ ਹੁਆ ਕਰਤਾ ਹੈ ਯਾ ਅਵ
ਨਿਆ ਕੀ ਸੁਜਨ ਜੇ ਹੋਤੇ ਫਸਤ ਔਰ ਧੁਕਨ ਕਰੇ।

ਔਰ ਜੇ ਅਵਨਿਆ ਕੀ ਖੁਸ਼ਕੀ ਜੇ ਹੋਇਤੋ ਚਿਨ ਔਰ ਉਪਾਏ
ਇਸਕੇ ਯਹ ਹੈ ਕਿ ਤੁਤਿਆ ਕੀ ਕਚੇ ਔਰ ਖਟੇ ਅੰਗੂਰ ਕੇ ਰ
ਸਮੇਂ ਭਿਗੋ ਕਰ ਆਖ ਮੇਂ ਲਗਾਵੈ ਔਰ ਜੇ ਯਹ ਬਲਗਮ
ਕੇ ਕਾਰਣ ਜੇ ਹੋਤੇ ਉਸਕੇ ਪਕਾਨੇ ਕੇ ਪੀਛੇ ਬਲਗਮ ਕਾ ਜੁਲਾ
ਬਦੇ ਔਰ ਵਾਸਲੀ ਰੂਨ ਆਖ ਮੇਂ ਲਗਾਵੇ।

ਔਰ ਧਰਏ ਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਜੁਲਾ ਖੋਕੀ ਵਿਧਿ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਕੇ

੬੮ ਅੰਤ ਮੇਲਿਖੇਂਗੇ

੫੧

ਅਵਨਿਆ ਕੇ ਛੇਦ ਕੇ ਸਕਵ

ਹੋ ਜਾਨੇ ਕਾ ਯਤਨ ॥ ॥

ਯਹ ਰੋਗ ਜਨਮ ਜੇ ਹੋਇ ਤੇ ਅਛਾ ਹੈ ਇਸ ਜੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਿਤੀ
ਖਾਣ ਹੋਤੀ ਹੈ ਔਰ ਜੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਰੋਗ ਜੇ ਹੋਤੀ ਹੈ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਕਮ
ਤੀ ਹੈ ਪਹਿਲੇ ਇਸ ਕੋ ਦੇਖੋ ਕਿ ਕਾਰਣ ਇਸ ਕਾ ਅਨਦਿ
ਆ ਕੀਤਰੀ ਹੈ ਯਾ ਖੁਸਕੀ ਯਾਰਤੁ ਬਤ ਵੈਜੀਆ ਕੀ ਕ
ਤੀ ਖੁਸਕੀ ਔਰ ਤਰੀ ਕਿਰਿਨ ਸਹਜ ਜੇ ਮਾਲੁਮ ਹੋ ਜਾਏ
ਔਰ ਬਤੁ ਬਤ ਜੈਥੀਆ ਕੀ ਕਮੀ ਕਾਰਿਨ ਯਹ ਹੈ ਕਿ ਆਖ
ਛੇਟੀ ਹੋ ਜਾਏਗੀ ਔਰ ਵਸਤੁ ਭਈ ਭਾਤਿਨ ਦਿਖਾਈ ਦੇ
ਗੀ ਔਰ ਕੋ ਸੁਸੁ ਅਨਦਿਆ ਕਰੇ ਹੋ ਜਾਨੇ ਕੋ ਔਰ ਬਿਗੜ
ਜਾਨੇ ਖੇਡੀ ਯਹ ਰੋਗ ਹੋ ਜਾਤ ਹੈ ਉਸ ਕਾ ਉਪਾਇ ਯਹ ਹੈ
ਕਿ ਪੁਤਲੀ ਨ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਜਬ ਕਿ ਅਨਦਿਆ ਕੀ ਖੁਸਕੀ ਯਾ
ਰਤੁ ਬਤ ਵੈਜੀਆ ਕੀ ਕਮੀ ਕੇ ਕਾਰਣ ਜੇ ਯਹ ਰੋਗ ਹੋਇ ਤੇ
ਚਾਹੀਏ ਕਿ ਆਖ ਕੋ ਤਰੀ ਪਹੁੰਚਾਵੈ ਔਰ ਜਬ ਰਤੁ ਬਤ ਅ
ਨਦਿਆ ਕੀ ਅਧਿਕਤਾ ਜੇ ਹੋਤੀ ਹੈ ਉਸ ਤਰੀ ਕੋ ਦੂਰ ਕਰੇ ਔਰ
ਕੋ ਖੁਸਕੀ ਬਿਗੜ ਜਾਨੇ ਮੇਂ ਮੁਆਦ ਕੋ ਸਾਫ ਕਰੇ ਔਰ ਤਰੀ
ਤੀ ਪਹੁੰਚਾਵੈ ਯਹ ਮੁਆਦ ਕੋ ਸਾਫ ਕਰਨੇ ਵਲੀ ਔਰ ਤਰੀ
ਪਹੁੰਚਾਨੇ ਵਲੀ ਦਵਾਇਸ ਕਿਤਾਬ ਕੇ ਅੰਤ ਮੇਲਿਖੀ ਜਾਏਗੀ

ਵਸਾਰਤ ਕਾ ਯਤਨ

ਯਹ ਰੋਗ ਵਹੀ ਹੈ ਕਿ ਅੰਧੇਰੀ ਜਗਹ ਮੱਥ ਹੁਤ ਬੈਠਨੇ ਜੇ
ਦ੍ਰਿਸ਼ਿ ਪੁੰਧਣੀ ਹੋ ਜਾਤੀ ਹੈ ਔਰ ਸਥਾਨੀ ਜਥੇ ਪਈ ਮਾਲੁਮ
ਹੋਤੀ ਹੈ ਯਾਰਤੁ ਬਤ ਵੈਜੀਆ ਕਾ ਪੜ ਜਾਤੀ ਹੈ ਇਸ ਜੇ
ਯਹ ਰੋਗ ਉਤਪੰਨ ਹੋਤਾ ਹੈ

ਅਥਵਾ ਐਸੇ ਰੋਗ ਮੇਂ ਅੰਖ ਮੇਂ ਵਸਣੀ ਕੁਨ ਜੋ ਸਫੇ ੨੬ ਮੇਂ
ਵਰਣਨ ਕਰ ਆਏ ਹੈ ਉਸੇ ਨਿਤ ਲਗਾਵੇਂ।

੬੯

੫੧

ਔਰ ਹਲਕੀ ਹਲਕੀ ਦਵਾ ਲਗਾਵੇਂ ਔਰ ਹਲਕੀ ਭੋਜਨ
ਨ ਖਾਨੇ ਕੋਵੇਂ।

ਔਰ ਜੇ ਅਚਾਨਕ ਅੰਧੇਰੇ ਕੀ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲੇ ਨੇ ਕੇ ਕਰਣ
ਸੇ ਯਹ ਰੋਗ ਉਤਪੰਨ ਹੋ ਤੇ ਨੀਲਾ ਅਸਮਾਨੀ ਰੰਗ ਕਾ ਪ-
੨੨ ਛਾਪੇ ਮੇਂ ਰੁਝੇ ਰਹੇ ਸਾ ਅਸਮਾਨੀ ਰੰਗ ਕੀ ਔਨਕ ਲ-
ਗਾਨ ਬਹੁਤ ਫਾਇਦਾ ਕਰਤੀ ਹੈ।

ਔਰ ਹਲਕਾ ਭੋਜਨ ਕਾ ਭੋਜਨ ਕਰੈ ਔਰ ਭੁਖਾ ਰਹਿਨ ਔਰ
ਮੈਥੁਨ ਕਰਨਾ ਇਸ ਰੋਗ ਮੇਂ ਬੁਰਾ ਹੈ ਔਰ ਇਸ ਰੋਗ ਵਾਲਾ
ਮਨੁਖ ਜਾਤਿ ਮੇਂ ਕੁਛ ਨ ਖਾਏ।

ਚੁਧਾ ਹੋਨੇ ਕਾ ਯਤਨ

ਇਸ ਰੋਗ ਸੇ ਦਿਨ ਮੇਂ ਕਮ ਦਿਖਾਈ ਦੇਤਾ ਹੈ ਯਹ ਰੋਗ ਜੋ
ਜਨਮ ਸੇ ਹੋਇ ਤੇ ਇਸ ਕਾ ਉਪਾਇ ਕੋਈ ਨਹੀ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਭੀ
ਮਨੁਖ ਕੋ ਚਹੀਏ ਕਿ ਨੌਕਰੇ ਪਰਦੇ ਕੋ ਔਰ ਪਲਕੋ ਕੋ ਕਾਲ
ਕਰਨੇ ਕਾ ਉਪਾਇ ਕਰੈ ਵਹ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੇ ਹੈ ਕਿ ਵਨ ਪਸੇ
ਔਰ ਬਾਦਾ ਮਕੇ ਤੇਲ ਕੇ ਕਾਜਲ ਬਨਾ ਕਰ ਨੌਕਰੇ ਮੇਂ ਲਗਾਯ
ਕਰੈ ਇਸ ਸੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਿ ਪੁਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਏਗੀ।

ਦ੍ਰਿਸ਼ਿ ਕੇ ਬਕ ਜਾਨੇ ਕਾ ਯਤਨ

ਯੇ ਰੋਗ ਸਫੇਰ ਔਰ ਚਮਕੀਲੀ ਵਸਤੂ ਕੋ ਦੇਖਨੇ ਸੇ ਜੈਸੇ ਸੁ-
ਰਾਜ ਔਰ ਵਰਫਾਇਕ ਕੇ ਉਪਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਿ ਜਮਾਨੇ ਸੇ ਉਤਪੰਨ
ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ਉਪਾਇ ਇਸ ਕਾ ਯਹ ਹੈ ਕਿ ਕਾਲਾ ਕਪੜਾ ਲੇ ਕਾ
ਰ ਆਖੇ ਪਰਲਟ ਕਵੈ ਔਰ ਜਹਾਂ ਤਕ ਹੋ ਸਕੇ ਵਰਾਂਤ ਕਪੜਾ
ਰਨੇ ਔਰ ਢਿਛਾਨੇ ਕੇ ਕਪੜੇ ਭੀ ਕਲੇਹੀ ਰਖੇ।

ਅਥਵਾ

ਦੁਪ ਮੇਂ ਕਪੜਾ ਭਿਗੋਕਰ ਆਖੋਂ ਪਰ ਰਖੇ ਯਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੇ ਸ
ਤਨੋਂ ਕੀ ਧਾਰ ਨੇੜੇ ਮੇਂ ਲਗਾਨਾ॥

ਅਥਵਾ ਕੜਕੇ ਥਾਦਾ ਮਕੋ ਪੀਸ ਕੇ ਯਾ ਕੁਚਲ ਕੇ ਆਖੋਂ ਪ
ਰ ਰਖਾਂਯੋ॥

ਅਥਚਕਰੋਂ ਧੀਂ ਕਵਿਖਜ

ਇਸ ਰੋਗ ਮੇਂ ਧੁਪ ਔਰ ਰੋਜ਼ ਨੀ ਕੀਤਰਫ ਦੇਖਨਾ ਬੁਰਾਲ
ਗਤਾ ਹੈ ਉਪਾਇ ਇਸ ਕਾ ਯਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਯਹ ਰੋਗ ਗਰਮੀ
ਜੇਹੋ ਤੋ ਠੰਡੀ ਦਵਾ ਕਰ ਕੇ ਆਖੋਂ ਕੋਤਰੀ ਪਹਿਚਾਵੇ॥

ਅਥਵਾ

ਇਲਾਇਚੀਕਾ ਇਤਰ ਦੋਨੋਂ ਕਨ ਪਟਿਓਂ ਪਰਤਥਾ ਪਲੋਕੇ
ਪਰ ਲਗਾਨੇ ਸੇ ਨੇੜੇ ਮੇਂ ਜੇ ਗਰਮੀ ਕਾ ਪਾਨੀ ਨਿਕਲ ਜਾ
ਇਗਾ ਇਸ ਦਵਾ ਕਾ ਤੀਨ ਦਿਨ ਸੇਵਨ ਕਰੈ ਔਰ ਇਸ ਦ
ਵਾ ਕੋ ਹਮ ਨੇ ਕਈ ਦਵਾ ਅਜਮਾਈ ਹੈ ਇਸ ਕੇ ਲਗਾਨੇ ਜੇ
ਨੇੜੇ ਮੇਂ ਤਰੀ ਪਹਿਚਤੀ ਹੈ॥

ਅਥਵਾ

ਜੇ ਗਰਮ ਦ ਆਦਿ ਕੇ ਕਾਰਣ ਸੇਹੋ ਇਤੇ ਵਹ ਦਵਾ ਕਰੇ ਜੇ ਗਰਮ
ਦ ਕੇ ਵਾਸਤੇ ਲਿਖ ਆਇ ਹੈ॥

ਆਖ ਕੇ ਮਿਜਾਜ ਪਹਿਚਾਨੇ

ਕੀ ਵਿਧਿ

ਜਨਨਾ ਚਹੀਏ ਕਿ ਆਖੋਂ ਕਾ ਮਿਜਾਜ ਗਰਮ ਔਰ ਤਰ ਹੈ ਔ
ਰ ਜੇ ਇਸ ਕੇ ਵਿਪਰੀਤ ਹੋਤੈ ਜਨਨੇ ਕਿ ਕੋਈ ਰੋਗ ਹੋਗਾ॥

ਉਪਰ ਸੇ ਟੂਨੇ ਮੇਂ ਆਖ ਗਰਮ ਮਾਲੂਮ ਹੋ ਔਰ ਤੋਰੇ ਰੀਗੀਨ
ਹੋ ਔਰ ਆਖ ਜਲਦੀ ਰਫ ਕਰੇ ਤੋ ਆਖ ਮੇਂ ਗਰਮੀ ਕ

ਚਿਨਜਾਨੀਏ॥

ਔਰ ਜੇ ਇਸਜੇ ਵਿਪਰੀਤ ਚਿਨ ਪਾਏ ਜਾਏ ਉਨੇ ਜਰਦੀ ਕੇ ਜ
ਨੇ ਔਰ ਜੇ ਆਖ ਮੇਂ ਗੀਛ ਆਂਸੁ ਬਹੁਤ ਨਿਕਲੇ ਔਰ ਫੁਲੀਧੁ
ਈ ਮਾਲੁ ਮਹੋਤੇ ਯਹ ਚਿਨ ਜਰਦੀ ਕੇ ਹੈ ਔਰ ਖੁਸਕੀ ਕੇ
ਚਿਨ ਹੈ ਇਸਜੇ ਵਿਪਰੀਤ ਪਾਏ ਜਾਏਗੇ॥

ਕਾਲੀ ਪੁਤਲੀ ਕੀ ਆਖ ਸਬ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ਆਖੋ ਜੇ ਅਧਿਕ ਗ
ਰਮ ਔਰ ਤਰਹੋਤੀ ਹੈ ਇਸੀ ਲੀਏ ਆਖ ਮੇਂ ਮੋਤੀ ਆਬਿੰਦ
ਔਰ ਗਰਮੀ ਕੇ ਰੋਗ ਬਹੁਤ ਹੋਤੇ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਬਹੁਤ ਸੇਹਕੀ
ਮ ਯਹ ਕਹਿਤੇ ਹੈ ਕਿ ਬਾਜੀ ਆਖ ਜੇ ਮੋਤੀ ਆਬਿੰਦ ਜਿਆਦ
ਹੋਤਾ ਹੈ॥

ਇਸ ਜਗੇ ਤਕ ਤੇ ਨੇੜੇ ਕੇ ਪਰਦੇ ਕੇ ਰੋਗੋਂ ਕਾ ਵਰਣਨ ਕੀ
ਆ ਅਥ ਆਗੇ ਪਲਕੇ ਕੇ ਰੋਗੋਂ ਕਾ ਵਰਣਨ ਕਰਤੇ ਹੈ॥

ਪਲਕੇ ਕੇ ਰੋਗੋਂ ਕੇ ਵਿਖਾਨ

ਮੇਂ

ਅਥ ਕੇ ਮਨ ਕਾ ਯਤਨ ਔਰ ਚਿਨ

ਅਥ ਕੇ ਮਨ ਉਸਰੋਗ ਕੇ ਕਹਿਤੇ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁਖ ਮਜਬ ਜੋ
ਯੇ ਕੇ ਜਾਗੇ ਤੇ ਆਖ ਮੇਂ ਖਟਨ ਹੋ ਜੇ ਸੇ ਰੋਤ ਕੇ ਪੜ ਜਾਨੇ ਜੇ
ਹੋਤੀ ਹੈ ਔਰ ਬੋੜੀ ਦੇਰ ਕੇ ਪੀਛੇ ਯਹ ਖਟਕ ਜਾਤੀ ਰਹਤੀ
ਹੈ ਐਸੇ ਰੋਗ ਵਾਲੇ ਮਨੁਖ ਜ ਕੇ ਵਾਸਤੇ ਪਹਿਲੇ ਜੁਲਾਬ ਦੇ
ਔਰ ਪੀਛੇ ਸਿਆਫੇ ਅਹਮਰ ਲੀਨ ਔਰ ਸਿਆਫੇ ਅਹਮਰ
ਲਗਾਵੇ ਇਨ ਦੋਨੋਂ ਸਿਆਫੇ ਕੇ ਬਨਾਨੇ ਕੀ ਵਿਧਿ ਲਿਖਿਆ
ਹੈ ਹੈ ਔਰ ਇਸਰੋਗ ਮੇਂ ਗਰਮ ਜਲ ਸੇ ਸਨਾਨ ਕ
ਰਨਾ ਅਤਿ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ॥

ਪਪੋਟੇ ਕੇ ਦੀਲੇ ਹੋ ਜਾਨੇ ਕਾ -

ਯਤਨ

ਪਹਿਲੇ ਮੁਆਦ ਕੇ ਨਿਕਾਲੇ ਪੀਛੇ ਏਲੁਆ ਅਕਾਕੀਆਸੁ
ਰਮੁਕੀ ਇਨ ਤੀਨੋ ਕੋ ਪੀਸ ਕਰ ਪਲਕ ਸੌਰ ਮਾਥੇ ਪਰ
ਲਗਾਵੇ॥

ਔਰ ਜੇ ਇਸ ਸੇਲਤ ਨਹੀਂ ਪਲਕ ਕਾਟਨੀ ਪਛੇਰੀ ਇਸ
ਲਹਕ ਕੇ ਕਾਟਨੇ ਕੀਰੀਤ ਦਸਤਕਾਰ ਜਾਨਤੇ ਹੈਂ ਔਰ ਇਸ
ਰੋਗ ਵਾਲੇ ਮਨੁਖ ਮਰੇ ਨਾਕ ਕੀਰਗ ਕੀ ਦਸਤ ਬੋਲਨਾ
ਅਛਾ ਹੈ॥

ਪਲਕ ਕੇ ਚਿਪਟ ਜਾਨੇਕਾ

ਯਤਨ

ਯਹ ਰੋਗ ਰਮਦ ਕੇ ਪੀਛੇ ਯਾ ਪਲਕ ਕੇ ਕਾਟਨੇ ਕੇ ਪੀਛੇ ਯਾ
ਸਵਲ ਯਾ ਨਾਖੂਨੇ ਮੇਂ ਹੋਤਾ ਹੈ ਉਪਾਇ ਉਸਕਾ ਯਹ ਹੈ ਕਿ ਸਿਲ
ਈਸੇ ਦੋਨੋਂ ਪਲਕ ਕੋ ਛੁਡਾਵੇ ਔਰ ਫਿਰ ਜੀਰਾ ਔਰ ਨਮਕ ਚ
ਬਕਰ ਪਾਨੀ ਉਸਕਾ ਆਖ ਮੇਂ ਡਾਲੇ॥

ਔਰ ਰੂਈ ਕੋ ਰੋਗ ਨ ਗੁਲ ਮੇਂ ਭਿਗੋ ਕਰ ਪਲਕ ਕੇ ਬੀਰ ਮੇਂ
ਰਖੇ ਅਰੁ ਅੰਡੇ ਕੀ ਜਿਰਦੀ ਮੇਂ ਰੋਗ ਨ ਗੁਲ ਮਿਲਾ ਕਰ ਆਖ
ਕੇ ਉਪਰ ਲਗਾਵੇ ਤੇ ਯਹ ਰੋਗ ਨਿਸਚੇ ਹੀ ਜਾਤਾ ਰਹੇ॥

ਪਲਕ ਕੇ ਛੁਟੇ ਹੋਨੇਕਾ

ਯਤਨ

ਇਸ ਰੋਗ ਮੇਂ ਉਪਰ ਕੀ ਪਲਕ ਸੁਕੜ ਜਾਤੀ ਹੈ ਔਰ ਨੀਰੇ
ਕੀ ਪਲਕ ਬਾਹਰ ਪਲਟ ਹੀ ਅਤੀ ਹੈ ਔਰ ਦੋਨੋਂ ਪਲਕੋਂ
ਬਰਾਬਰ ਬੰਦ ਨ ਹੀ ਹੋਤੀ ਇਸ ਰੋਗ ਕਾ ਕਾਰਣ ਪਪੋਟੇ ਕੇ
ਢੀਲੇ ਹੋ ਜਾਨੇ ਕੇ ਕਾਰਣ ਜੇ ਵਿਪਰੀਤ ਹੈ ਔਰ ਅਧਿਕ ਮਾਸ
ਜੇ ਪਪੋਟੇ ਮੇਂ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ਉਸੇ ਕਾਟ ਕਰ ਨਿਕਾਲੇ ਸੀਤੀ ਯ

ਹਰੋਗਉਤਪੰਨਹੋਤਹੈਜੋਯਹਰੋਗਕਿਸੀਮੁਆਦਕੇਸੇਹੈ ੧੩
ਡੇਪਹਿਲੇਉਸਮੁਆਦਕੋਨਿਕਾਲੇਫਿਰਕਾਰਣਭੇਅਨੁਸਾਰ ੨੧
ਰਉਪਾਇਕਰੈਔਰਜੋਦਸਤਕਾਰੀਹੋਸਕੇਤੋਉਸੇਭੀਕਰੈ॥

ਸਿਰਨਾਕਕਯਤਨ

ਇਸਰੋਗਮੇਂਪਲਕਪਰਨਰਮਮਾਂਸਉਤਪੰਨਹੋਜਾਨੇ
ਜੇਪਲਕਸੋਟੀਹੋਜਾਤੀਹੈਔਰਆਖੇਮੇਂਪਾਨੀਤਰਾਰਹਿ
ਤਹੈਉਪਾਇਇਸਕਾਯਹਦੈਕਿਪਹਿਲੇਮੁਆਦਕੋਨਿਕਾਲੇ
ਔਰਫਿਰਅੰਸੁਵਹਾਨੇਵਾਲੀਔਖਿਧਿਅੰਖਮੇਂਭਾਲੇਔਰਜੋ
ਇਸਸੇਭੀਲਛਨਹੋਤੋਦਸਤਕਾਰੀਕਰਨਉਚਿਤਹੈ॥

ਪਲਕੋਕੇਝੜਜਾਨੇਕਾ

ਯਤਨ

ਜੋਯਹਰੋਗਬੁਰਾਭੋਜਨਖਾਨੇਜੇਯਾਪਿਤੋਂਕੇਤਥਾਥਾਦੀਕੇ
ਅਧਿਕਹੋਨੇਜੇਹੋਇਤੋਉਸਮੁਆਦਕੋਨਿਕਾਲੇਔਰਜੋਪ
ਲਕਕੀਕਮਜੋਰੀਜੇਹੋਇਤੋਜੈਸਾਕਰਾਨੀਤੁਮਔਰਗ
ਰਮਤਪਕੇਪੀਛੇਹੋਤਾਹੈਤੋਉਸਜਗਹਕੋਪੁਸ਼ਕਰਨਔ
ਰਤਰੀਪਹੁੰਚਾਨਚਾਹੀਏ॥

ਔਰਵਾਸਲੀਕੁਨਜੋਪਹਿਲੇਲਿਖਾਏਹੈਉਸਕੋਔਰਸੁ
ਰਮਾਔਰਸੁਨਾਈਅੰਖਮੇਂਲਗਾਵੈ॥

ਸੁਰਮਾਔਰਸੁਨਾਈਕੀਵਿਧਿ

ਹੁਨਸਜਲਾਹੁਆ ੧੭॥ ਮਾਸੇਸਾਦਨ ੧੭॥ ਮਾ.ਗੋਲਮਿ
ਰਚੇ ੧॥ ਮਾ.ਪੀਪਲ ੧॥ ਮਾ.ਕੇਸਰ ੧॥ ਮਾ.ਵਕਾਇਨ-
੧॥ ਮਾ.ਜੀਗਰ ੩॥ ਮਾ.ਏਲੂਆ ੩॥ ਮਾ.ਨਮਕਅਰਮਨੀ
੩॥ ਮਾ.ਇਕਲੀਮਿਆ ੭॥ ਮਾ.ਇਨਜਬਔਖਿਧਿਓਕੋਮ
ਹੀਨਪੀਸਕਰਕਪੜੇਮੇਂਭਲਕਰਘੋਟਕਰਸੁਰਮਾਥ

੭੪ ਨਲੇ ਔਰ ਸਮਯ ਪਰ ਕਾਮ ਮੇਂ ਲਾਵੇ॥

੬੧ ਔਰ ਜੇ ਯਹ ਰੋਗ ਬਲਗਮ ਕੇ ਜੋਰ ਜੇ ਹੋਤੋ ਬਲਗਮ ਕੇ
ਨਿਕਲੇ ਔਰ ਪੁਸ਼੍ਟ ਕਰਨੇ ਵਲੀ ਦਵਾ ਕਾਮ ਮੇਂ ਲਾਵੇ॥

ਪਲਕੋ ਕੇ ਸੁਫੈਦ ਹੋ ਜਾਨੇ

ਕਾਸਤਨ

ਉਪਾਇ ਉਸ ਕਾ ਯਹ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਬਲਗਮ ਕੇ ਦੂਰ ਕਰੈ-
ਫਿਰ ਜੰਗਲੀ ਲਾਲੇ ਕੇ ਪਤੇ ਜੈਤ ਕੇ ਤੇਲ ਮੇਂ ਮਿਲਾ ਕਰ ਮਲੈ
ਔਰ ਸੁਰਮ ਚੋਸ਼ਨਾਈ ਸਲਾਈ ਸੇ ਆਂਖ ਮੇਂ ਲਗਾਵੈ॥

ਪਲਕ ਮੇਂ ਖੁਜਲੀ ਔਰ ਡੂਨ

ਸਿਓ ਹੋਇ ਉਸ ਕਾ ਉਪਾਇ॥

ਜੀਸਾ ਮੁਆਦ ਹੋ ਉਸ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਪਾਇ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਏ
ਔਰ ਚਕੁਰ ਵਨ ਪਸੀਜੀ ਆਂਖ ਮੇਂ ਸੁਰਮੇ ਕੀ ਤਰਹ ਲਗਾਵੈ॥

ਵਕੁਰ ਵਨ ਪਸੀਜੀ ਕੀ

ਬਿਧਿ

ਵਨ ਪਸੀਜੇ ਕੇ ਫੂਲ ਧਨੀਆਂ ਵਕੁਲ ਕਾਗੋਂਦ ਕਤੀਰਾ ਯਹ ਸ-
ਭ ਦਵਾ ਸਭੇ ਤੀਨ ਤੀਨ ਮਾਸੇ ਨਿਸ਼ਾਸਤ ੧੦॥ ਮਾਸੇ ਇਨ
ਸਭ ਕੇ ਕੁਟ ਪੀਸ ਕਰ ਇਸ ਮੇਂ ਸਿਰਕੇ ਕੀ ਪੁਠਦੇ ਔਰ
ਲਾਯਾ ਮੇਂ ਸੁਖਾਲੇ ਫਿਰ ਇਸ ਕਾ ਸੁਰਮਾ ਬਨਾ ਕਰ ਕਾਮ
ਮੇਂ ਲਾਵੇ॥

ਵਰਦਾਕ ਯਤਨ

ਵਰਦਾ ਏਕ ਮੁਆਦ ਗਾਝਾ ਔਰ ਸੁਫੈਦ ਓਲੇਕੀ ਸਫ਼ਿਸਜ
ਪਪੋਟੇ ਕੇ ਉਪਰ ਉਤਪੰਨ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ਉਪਾਇ ਉਸ ਕਾ
ਯਹ ਹੈ ਕਿ ਰੋਗ ਨ ਮੇਮ ਔਰ ਦਾਖਲੀ ਯੂਨ ਮਿਲਾ ਕਰ ਲ-
ਗਾਨੇ ਜੇ ਨਰਮ ਹੋ ਕਰ ਬੈਠ ਜਾਇਗਾ ਔਰ ਨਹੀ ਤੋ ਨਸਤ

ਚ ਸੇਕਾਟਨ ਜੋਗਜ ਹੈ।

ਪਲਕਮੋਟੇ ਔਰ ਕੜੇ

ਹੋਜਾਨੇਕਾਯਤਨ

ਜਬ ਮਨੁਖਜ ਕੀ ਪਲਕਮੋਟੀ ਔਰ ਕੜੀ ਹੋਜਾਤੀ ਹੈ ਤੇ
ਆਖਬੰਦਕਰਨ ਔਰ ਖੋਲਾਨ ਕਰਿਨ ਹੋਜਾਤਾ ਹੈ ਔਰ
ਯਹ ਰੋਗ ਸੈਦਾ ਕੇ ਮੁਵਾਦ ਸੇ ਹੋਤਾ ਹੈ ਇਸਲੀਏ ਉਪਾਇ ਇ
ਸਕਾਯਹ ਹੈ ਕਿ ਪਹਲੇ ਸੈਦਾ ਕੇ ਪਕਵੈ ਔਰ ਮਵਾਦ ਕੇ ਨਿ-
ਕਲੇ ਔਰ ਉਸ ਜਗਹ ਕੇ ਨਰਮ ਕਰੈ ਔਰ ਅਕਲੇਲ ਉਲ
ਮੁਲਕ ਵਾਧੂ ਨਾਵਿਨ ਪਸਾਖਤਾਮੀ ਕੇ ਪਤੇ ਵਿਨਕੋ ਪਾਨੀ ਮੇਂ
ਔਟਾ ਕੇ ਆਖ ਕੇ ਵਫਾਰਾ ਦੇ।

ਔਰ ਜੇ ਬਿਨ ਕਿਸੀ ਮੁਆਦ ਕੇ ਇਸ ਰੋਗ ਮੇਂ ਖੁਜਲੀ ਹੋਇ
ਉਸਕੇ ਯਦੁਸਤੁਲਏਨ ਕਹਿਤੇ ਹੈਂ।

ਪਲਕੋਕੇ ਮੋਟੇ ਔਰ ਲਾਲ ਹੋ

ਜਾਨੇਕਾ ਵਿਖਜ

ਇਸ ਰੋਗ ਮੇਂ ਪਲਕ ਕੇ ਕਿਨਾਰੇ ਬਹੁਤ ਮੋਟੇ ਹੋਜਾਨੇ ਹੈ ਔਰ
ਲਾਲ ਭੀ ਹੋਤੇ ਹੈ ਉਪਾਇ ਇਸਕਾਯਹ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਮੇਥੋਂ
ਕਾਨੂਕੂਹ ਪੀਵੇ ਔਰ ਜਮਾਕ ਕੇ ਗੁਲਾਬ ਮੇਂ ਭਿਰੋ ਕਰ ਪਾਨੀ
ਉਸਕਾ ਟਪਕਵੈ ਔਰ ਫਿਟਕਰੀ ਕੁਲਫਾ ਔਰ ਕਾਸ ਨੀਕੇ
ਪਤੇ ਕੋ ਰੋਗ ਨ ਗੁਲ ਮੇਂ ਮਿਲਾਕਰ ਥੋਪਕਰਨ ਲਾਭਦਾ
ਇਕ ਹੈ।

ਔਰ ਜਬ ਯਹ ਰੋਗ ਪੁਰਾਨ ਹੋਜਾਏ ਤੇ ਪਹਿਲੇ ਫਜਤ ਔ.
ਰਜੁਲਾਬ ਦੇ ਫਿਰ ਸਿਜਾਫਹ ਅਹਮਰਲੀਨ ਆਖ ਮੇਂ ਲ-
ਗਵੇਂ ਇਸਕੇ ਬਨਾਨੇ ਕੀ ਵਿਧਿ ਆਗੇ ਲਿਖ ਆਏ ਹੈਂ।

੭੬
੮੫

ਪਲਕੇਂ ਮੇਂ ਜੁਆਂ ਪੜ੍ਹ ਜਾਏ ਉਸਕਾ ਯੁਨ

ਯਹ ਰੋਗ ਬਲਗਮ ਜੇ ਹੋਤਾ ਹੈ ਪਹਿਲੇ ਬਲਗਮ ਕਾ ਮੁ-
ਆਦ ਨਿਕਾਲੇ ਫਿਰ ਪਲਕੇਂ ਮੇਂ ਜੁਆਂ ਵੀਨੇ ਔਰ ਜੇ ਜੁਆਂ
ਛੋਟੇ ਹੋਇ ਔਰ ਵੀਨੇ ਮੇਂ ਨ ਆਵੇ ਤੋ ਫਿਰ ਕਰੀ ਔਰ ਨਮ-
ਕ ਕੇ ਪਾਨੀ ਮੇਂ ਔਰ ਕੇ ਪਲਕੇਂ ਧੋਵੇ।
ਔਰ ਸਲਾਈ ਕੋ ਬੋਤੀ ਦੇਰ ਪਰੇ ਮੇਂ ਰਖ ਕਰ ਹੋਲੇ ਜੇ ਹਾਥ
ਜੇ ਪੇਂਛੇ ਲੇ ਫਿਰ ਉਸ ਸਲਾਈ ਕੋ ਆਂਖ ਮੇਂ ਫੇਰੇ ਤੋ ਆਂਖ ਕੇ ਜੁ
ਆਂ ਮਰ ਜਾਏ।

ਗੁਹਾਜਨੀ ਕਾ ਯਤਨ

ਯਹ ਏਕ ਸੁੰਜਨ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ ਔਰ ਸੁੰਜਨ ਜੋ ਕਿ ਬਰਾਬ-
ਰ ਪਲਕੇਂ ਪਰ ਹੋਤੀ ਹੈ ਜੋ ਅਵਜਾਨ ਕਤਾ ਮੁਆਦ ਨਿਕਾਲੇ
ਨੇ ਕੀ ਹੋਇ ਤੋ ਮੁਆਦ ਕੇ ਨਿਕਾਲੇ ਨਹੀਂ ਤੋ ਰਸੈਤ ਔਰ ਏਲੁ
ਆ ਗਿਲੇ ਇਹ ਮਨੀ ਹਰੀ ਕਾਸ਼ਨੀ ਕੇ ਪਾਨੀ ਮੇਂ ਪੀਸ ਕਰ ਆ-
ਖ ਪੱਰ ਲਗਾਵੇ ਔਰ ਇਸ ਜੇ ਆਰਾਮ ਨ ਹੋਇ ਤੋ ਉਸ ਕੋ
ਨਾਖੂਨ ਜੇ ਕੁਰਦੇ ਭਾਲੇ ਯਾ ਕੋਚੀ ਜੇ ਕਰ ਭਾਲੇ ਔਰ ਬੋਤੀ
ਦੇਰ ਤਕ ਉਸਕਾ ਕੁਪਿਰ ਵਹਨੇ ਦੇ ਜਲ ਦੀ ਬੰਦ ਨ ਕਰੈ ਕਿ
ਉਕਿ ਜਲ ਦੀ ਬੰਦ ਕਰਨੇ ਜੇ ਭਕਾ ਹੁਆ ਖੁਰਾ ਕੁਪਿਰ ਨੁਕ
ਜਾਨ ਲਾਤਾ ਹੈ ਔਰ ਜਲ ਦੀ ਆਰਾਮ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ ਥਾਦ ਉਸ
ਕੇ ਜੜ੍ਹਰ ਅਸਫਰ ਉਸ ਪਰ ਲਗਾਵੇ।

ਅਜਫਾਨ ਕਾ ਯਤਨ

ਯਹ ਵਹੁ ਰੋਗ ਹੈ ਕਿ ਆਂਖ ਕੇ ਨੀਚੇ ਪਲਕੇਂ ਮੇਂ ਸਹਤੁਤ

ਕੇਸਦਸ ਏਕਵਸਤੁ ਉਤਪੰਨ ਹੋਜਤੀ ਏ ਉਪਾਇ ਉਸਕਾ ११
ਯਹ ਹੈ ਕਿ ਫਸਤ ਅੰਗ ਜਲਥ ਕੇ ਪੀਛੈ ਦਸਤਕਾਰੀ ਕਰੈ ਐ ॥
ਰਜੀਰਾ ਅੰਗ ਨਮਕ ਦੇਨ ਕੋ ਦਾਤੋ ਜੇ ਚਥਾਕਰ ਉਸਕੇ ਉਪਰ
ਲਗਾਵੈ ਅੰਗ ਇਸ ਰੋਗਕ ਉਪਾਇ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਕੇ ਦੂਸਰੇ ਟੁਕੜੇ
ਗਮੇ ਲਿਖਾਏ ॥

ਜਠਨ ਕਾ ਯਤਨ

ਜਠਨ ਉਸ ਰੋਗ ਕੋ ਕਹਿਤੇ ਹੈ ਕਿ ਥਾਜੇ ਮਨੁ ਖਜ ਕੇ ਪਲਕ
ਪਥਰ ਕੇ ਸਾਇਸ ਬਜ਼ੀ ਹੋਜਤੀ ਹੈ ਕਾਰਣ ਅਰਥਾਤ ਉਤਪਾ
ਤਿ ਇਸ ਕੀ ਸੋਦਾ ਕੇ ਗਾੜੇ ਮੁਆਦ ਕੇ ਜਮ ਜਾਨੇ ਜੇ ਹੈ ਇਸ ਸੇ
ਵਰਦੇ ਕੇ ਅਧਿਕ ਪਲਕ ਮੋਟੀ ਹੋਜਤੀ ਹੈ ਉਪਾਇ ਇਸਕਾ
ਯਹ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਮੁਆਦ ਕੇ ਨਿਕਲੇ ਅੰਗ ਰੋਗ ਨ ਮੋਸਕੇ
ਪਿਘਲਾ ਕੇ ਲਗਾਵੈ ਅੰਗ ਕੁਝੀ ਯਹ ਰੋਗ ਫੋੜੇ ਕੀ ਤੁਲਸੀ
ਜਾਤਾ ਹੈ ਤੋ ਫਿਰ ਇਸਕਾ ਇਲਾਜ ਕਠਿਨ ਜੀ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥

ਪਲਕ ਮੇਂ ਪਾਵ ਪੜ ਜਾਨੇ ਕਾ

ਯਤਨ

ਯਹ ਰੋਗ ਵਹੁ ਹੈ ਕਿ ਪਲਕ ਕੇ ਤੀਤਰ ਯਥਾਹ ਪਾਵ ਹੋਜ
ਤੇ ਹੈ ਤੋ ਬਹੁਤ ਦੁਖ ਦਾਈ ਹੋਤੇ ਹੈ ਇਸ ਰੋਗਕਾ ਯਤਨ ਤਿਥਾ
ਕਥਰੀ ਵਲੇਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਲਿਖਾਏ ਕਿ ਇਸ ਰੋਗ ਇਲਾਜ
ਪਾਵ ਕੇ ਉਤਪੰਨ ਹੋਨੇ ਸੇ ਹੀ ਪਰਕਰਨਾ ਚਾਹੀਏ ਕਿ ਯੇਕਿ ਜੇ
ਯਹ ਪਾਵ ਪੜ ਜਾਤਾ ਹੈ ਤੋ ਸਮਝੁ ਪਲਕ ਕੋ ਘੇਰ ਲੇਤਾ ਹੈ ਉ
ਪਾਇ ਉਸਕਾ ਯਹ ਹੈ ਕਿ ਮਸੂਰ ਅਨਾਰ ਅੰਗ ਪਿਸਤਿ ਕਿ ਫਿਲ
ਕੇ ਇਨ ਤੀਨੋਂ ਕੋ ਬਰਾਬਰ ਲੋਮਹੀਨ ਪੀਸ ਸਿਰਕੇ ਮੇਂ ਪਕਾਕ
ਰਲੇ ਪਕਰੈ ਅੰਗ ਜਥ ਪਰਿਭੂ ਜਮਨੇ ਲਭੇ ਤਥਾ ਅੰਡੇ ਕੀ ਜ
ਰੀ ਕੋ ਕੇਸਰ ਮੇਂ ਮਿਲਾਕਰ ਪਾਵ ਕੇ ਮੁਕਾਮ ਪਰ ਲਗਾਵੈ ॥

ਪਪੋਟੇਕੋਫੁਲਜਨੇ

ਕਯੂਨ

ਪਪੋਟਾਉਸਾਸਾਨਕੋਕਹਿਤੇਹੈਜੋਪਲਕੋਕੋਤੀਤਰਕੀ
ਤਰਫ ਭੁਲਾਈਠੋਰਿਖਾਈਦੇਤੀਹੈਯਹਰੋਗਜਿਗਰ
ਕੀਔਰਮੇਦੇਕੀਕਮਜੋਰੀਕੋਕਾਰਣਸੇਹੋਇਤੇਇਨਕੋਪਹ
ਲੇਪੁਜੁਕਰੇ॥

ਔਰਜੋਬਲਗਮਕੋਅਧਿਕਹੋਨੇਜੋਹੋਇਤੇਇਤਰੀਫਲ
ਖਿਲਵੇਔਰਫਸਤਕੀਫਲਕਰੈਔਰਚੰਦਨਕੋਹਰੇਧਨਿ
ਏਕੇਪਾਨੀਮੇਂਪੀਜਕਰਲੇਪਕਰੇ॥

ਇਤਿਜਰਾਹੀਪ੍ਰਕਾਰ ੩ ਭਾਗ

ਸੰਪੂਰਣੀ॥

ਦੋਖੋਕੀਪ੍ਰਥਲਤਾਕਾ ::

ਫਰਟਨੀ

ਅਥਹਮਉਨਬਾਤੇਕੋਲਿਖਤੇਹੈਕਿਜਿਸਕੋਦੇਖਨੇਜੇਦੋ-
ਖੋਕੀਪ੍ਰਥਲਤਾਮਲਮਹੋਜਾਏਕਿਇਸਮਨੁਖਮਕੋਕੋਨਸ
ਦੋਖਪ੍ਰਥਲਹੈਜੋਨਚਿਥਿਖੇਕੇਅਨੁਸਾਰਜਾਨੇ॥

ਭੁਧਿਰਕੀਪ੍ਰਥਲਤਾਕਾਫਰਟਨ

ਜਿਸਮਨੁਖਮਕਾਮੁਖਪੀਠਰਹੇਔਰਚੇਹਰਾਨੇਤਮੁਤਰ
ਸੁਰਖੀਛੀਏਹੈਔਰਮਸਤਕਸਰੀਰਭਾਰੀਰਹੇਅਰੁਸ-
ਰੀਰਮੇਫੁਨਸੀਆਂਨਿਕਲੇਔਰਨਕਤਬਾਰੇਜੇਭੁਧਿਰ
ਨਿਕਲੇਯਹਲਖਣਭੁਧਿਰਕੀਪ੍ਰਥਲਤਾਕੇਹੈ॥

ਪਿਤਕੋਲਖਣ

੭੮

ਜਿਸਮਨੁਖਮਕੋਨੇਤਮੁਖਔਰਜੀਭਔਰਮੁਖਇਨਕਰੀ
ਗਪੀਲਾਪਕ੍ਰਿਜਾਏਔਰਮੁਹਮੇਕਕ੍ਰਵਾਪਨਔਰਨਾਕਮੇ
ਖੁਸਕੀਔਰਖਰਾਖਰਾਹਟਪਾਯਾਜਾਏਔਰਨਿੰਦਾਕਮ
ਆਵੇਔਰਜਲਨਵਿਸੇਖਹੋਤੇਪਿਤਕਕੋਪਜਾਨੇ॥

੮੧

ਕਠਕੋਲਖਣ

ਜਿਸਮਨੁਖਜਕਚੇਹਰਾਜੀਭਔਰਨੇਤਔਰਮੁਖਕਾਰੀ
ਗਸੁਫੈਰਹੋਸਰੀਰਔਰਤੁਚਾਢੀਲੀਪਕ੍ਰਿਜਾਏਔਰਮੁਖ
ਨਕਠੰਡੀਰਹੇਔਰਨਾਕਸੇਪਾਨੀਟਪਕਾਕਰੈਔਰਤ੍ਰਿਖਾ
ਜਾਤੀਰਹੇਔਰਨਿੰਦਾਵਿਸੇਖਆਵੇਔਰਮੁਖਫੀਕਾਰਹੋਤੇ
ਕਠਕੀਪ੍ਰਵਲਤਾਜਾਨੇ॥

ਵਤਕੋਲਖਣ

ਜਿਸਮਨੁਖਮਕਾਰੀਗੁਪਕਾਲਾਪਕ੍ਰਿਜਾਏਔਰਮੁਖਮੇ
ਸਿਆਹੀਆਜਾਵੇਔਰਜਲਨਉਤਪੀਨਹੋਔਰਬੋਰਨ
ਰੁਖਾਔਰਦੁਬਲਾਜਾਏਔਰਮੁਖਖਟਾਰਹੇਔਰਬਦਨ
ਕੋਜੋੜਭਾਰੀਰਹੇਔਰਥਕਜਾਏਔਰਖੁਧਜਾਮੰਦਪਕ੍ਰਿ
ਜਾਏਮੁਖਗਾਢਹੋਜਾਏਤੇਥਤਕੀਪ੍ਰਵਲਤਾਜਾਨੇ॥

ਪਿਤਕੋਨਿਕਾਲਨੇਵਾਲੀ

ਦਵਾ

ਪੀਲੀਹਰੜਇਮਲੀਤੁਰੀਜਥੀਨਵਨਪਸੇਕੇਫੂਲ
ਇਫਸਨਤੀਨਸਕਮੁਨੀਆਂਭੂਨੀਹੁਈਇਸਕਪੇਚਾ
ਅਲੁਬੁਖਾਢਾਸਜਾਤਰੇਕੇਪਤੰਏਲੁਆਗੁਲਾਬਕੇਫੂ
ਲਸੀਰਖਿਸਤਇਨਮੇਸੇਸਬਦਵਾਯਾਂਬੋਲੀਦਵਾਈ
ਆਂਮਿਲਾਕਰਜੁਲਾਬਦੇ॥

ਗਰਮ

ਛਬੀਲਾ ਇੰਨਫਾਰੂਤਾਬ ਜਾਇਫਲ ਹਮਾਮਾ ਹਬਾਬਿਲ
 ਸਨ ਦਾਰਚੀਨੀ ਗਫਸ ਲੋਂਗਤਜ ਕੁਸੁਮ ਰੁਮੀ ਮਸੂ
 ਗੀ ਨਾਰਦੀਨ ਸੋਫ ਕਰਫਸ ਕੇਬੀਜ ਗੁਲਕੰਦ ਅਜਲ
 ਅਜਨਾ ਸੀਪਦਵਉਲ ਕਰਕਮਾ॥
 ਇਤਿ॥

ਸੂਚੀਪਤ੍ਰ

ਜਰਾਹੀ ਪ੍ਰਕਾਰਤੀ ਸਰੇਭਾਗ
 ਕਾ

ਨੇੜੇ ਕੇ ਸਾਹਿਬ ਪਰਦੇ ਕੇ ਨਾਮ	੨	ਵਚਪਾਕ ਕੀ ਵਿਧਿ	੨੦
ਭੀਨ ਰਤੂਬਤੋ ਕੇ ਨਾਮ	੨	ਸੋਫ ਕੇ ਕਾਜਲ ਕੀ ਵਿਧਿ	੨੦
ਆਂਖ ਦੂਖਨੇ ਕਾ ਯਤਨ	੩	ਨੇੜੇ ਔਰ ਪਲਕੇ ਕੀ ਖੁਜਲੀ	
ਸੁਫੈਦਾ ਕਾ ਫਾਯਾ	੪	ਕਾ ਬਿਆਨ	੨੫
ਨੇੜੇ ਕੇ ਸੁਲ ਕਾ ਯਤਨ	੬	ਨੀਮ ਕਾ ਤੋਲ	੨੬
ਰਤੋਂਦ ਕੀ ਚਿਕਿਤਸਾ	੧੨	ਨੇੜੇ ਕੀ ਜੋਭਿ ਘਟ ਜਾਨੇ	
ਦਿਨੋਂ ਪੀਕੀ ਚਿਕਿਤਸਾ	੧੪	ਕੀ ਚਿਕਿਤਸਾ	੨੫
ਪਲਕੇ ਕੇ ਰੋਗੋਂ ਕਾ ਬਿਆਨ	੧੪	ਵਸਲੀ ਕੁਲ ਬਨਨੇ ਕੀ ਵਿ	੨੬
ਮੋਤੀਆ ਬਿੰਦ ਕੀ ਚਿ	੧੭	ਗੁਲ ਮੁੰਡੀ ਕੇ ਸੁਥਤ ਕੀ ਵਿ	੨੭
ਖਾਲਾਤ ਕਾ ਵਰਣਨ	੧੮	ਆਂਢ ਫੂਲੀ ਨਾ ਖੁਨ ਜਾਲੇ	
ਖੁਨ ਮੋਤੀਆ ਬਿੰਦ ਕਾ ਯ	੧੮	ਕਾ ਯਤਨ	੩੦

ਮੁੰਡੀਪਾਕ ...	੩੬	ਰਿਣਗਨੇਕਯਤਨ	੫੭੮
ਬੰਦੋਕੋਨੇਕੋਕਯਤਨ ...	੩੮	ਅੰਖਕੇਘਵਕਯਤਨ	੫੭
ਨਿਰੋਗਨੇਕੋਕੀਪਹਿਚਾਨ	੪੩	ਸਿਆਟੇਕੀਦਰਕੀਬਿ.	੫੮
ਚੁਲਕੇਕਾਇਲਾਜ ...	੪੩	ਕਮਨਕਵਰਣਨ ...	੫੮
ਵਸਲੀਕੁਨਬਨਾਨੇਕੀਬਿ.	੪੪	ਅੰਖਮੇਧਮਕੋਨੇਕਯ	੫੮
ਸਮਾਟੇਅਹਮਰਈਨਕੀਬਿ.	੪੪	ਇਤੀਫਲਕਨੀਜੀਕ	
ਕੀਜੇਕਾਇਲਾਜ ...	੪੭	ਯਤਨ ...	੫੮
ਨਾਸੂਰਕਾਇਲਾਜ ...	੪੮	ਇਤੀਫਲਮੁਲੈਨਕੀਬਿ.	੬੦
ਸਮਾਟੇਗਰਤਕੀਵਿਧਿ	੪੮	ਮਸੋਯਾਕਰਨੇਕੀਬਿ.	੬੧
ਮਲੁਮਅਸ਼ੁਦਸਕੀਬਿ.	੪੮	ਕਰਨੀਆਂਕੋਉਭਰਾਨੇ	
ਪਰਵਾਲਕਯਤਨ ...	੫੧	ਕਯਤਨ ...	੬੩
ਤੁਰਫਕਯਤਨ ...	੫੨	ਜਰੂਰਅਸਫਰਕੇਬਨ	
ਸਵਲਕਯਤਨ ...	੫੩	ਨੇਕੀਬਿਧਿ ...	੬੩
ਸਮਾਟੇਦੀਨਰਕੀਵਿ.	੫੪	ਕਰਨੀਯੋਕੀਫੁਲਸੀਯੋ	
ਮੁਲਤਹਿਮਕੀਜੂਜਨਕ		ਕਯਤਨ ...	੬੩
ਬਿਆਨ ...	੫੪	ਪਲਕਸੁਫੈਦੋਜਨੇਕ	੭੪
ਮੁਲਤਹਿਮਕੀਖੁਜਲੀ	੫੪	ਅਤਨ ...	
ਕਾਇਲਾਜ ...		ਮਲਕਮੇਖੁਜਲੀਕਯਤਨ	੭੪
ਦੋਕੇਤੁਲਮੁਲਤਹਿਮ	੫੫	ਵਕੁਦਵਨਫਜੀਕੀਬਿਧਿ	
ਕਯਤਨ ...		ਵਰਦਕਯਤਨ ...	੭੪
ਨੇੜੇਮੇਜਲਨਹੋਨੇਕਯ	੫੫	ਪਲਕਮੋਟੇਹੋਜਨੇਕ	
ਅੰਖਮੇਕਿਸੀਵਸਤੂਕੇ		ਯਤਨ ...	੭੫
ਪਲਜਾਨੇਕਯਤਨ	੫੬	ਪਲਕਮੋਟੇਔਰਲਲੋ	
ਅੰਖਮੇਕਿਸੀਪ੍ਰਕਾਰਕੀ		ਜਾਨੇਕਯਤਨ ...	੭੫

੨੪ ਪਲਕਕੇਜੁਆਂਕਾਯਤਨ	੭੪ ਕਢਕਾਵਰਣਨ ...	੭੮
ਗੁਹਾਨੀਕਾਯਤਨ ...	੭੫ ਵਾਤ ਕਾਵਰਣਨ ...	੭੯
ਅਜਫਾਨਕਾਯਤਨ ...	੭੬ ਪਿਤਕਾਜੁਲਾਬ ...	੮੦
ਪਲਕਕੇਪਾਵਕਾਯਤਨ	੭੭ ਕਢਕਾਜੁਲਾਬ ...	੮੧
ਪਪੋਟੇਕੇਫੂਲਨੇਕਾਯਤਨ	੭੮ ਏਯੁਕਾਜੁਲਾਬ ...	੮੨
ਦੋਖੋਖੀਪ੍ਰਥਲਤਾਕਾਵਰ	ਵ੍ਰਿਸ਼ਿਕੀਹਾਨੀਕਾਰਕ	੮੩
ਣਨ ...	੭੯ ਵਸਤੁ ...	੮੪
ਭੁਪਿਰਕੀਪ੍ਰਵਲਤਾਕਾ	ਵ੍ਰਿਸ਼ਿਕੀਪ੍ਰਸੂਕਰਨੇਵਲੀ	੮੫
ਵਰਣਨ ...	੮੦ ਵਸਤੁ ...	੮੬
ਪਿਤਕਾਵਰਣਨ ...	੮੧	ਇਤਿ

ਇਸਤਿਹਾਰ

ਪ੍ਰਗਟਹੋਕਿਹਮਾਰੀਦੁਕਾਨਮੇਂਸਬਕਿਸਮਕੀਕਿਤਾਬੋ
ਸਾਜ਼ੀਫਾਰਸੀਅਰਬੀਨਾਗਰੀਗੁਰਮੁਖੀਵੈਦਿਕਵੈਦ
ਤਥੇਕਿਸੇਆਦਿਕਮਾਜੂਦਹੈਜਿਸਸਾਹਿਬਕੋਕਿਸੀ
ਕਿਤਾਬਕੀਜ਼ਰੂਰਤਹੋਵਹਨਕਰਕੀਮਤਭੇਜਕਰ
ਯਾਕੀਮਤਤਲਬਪੈਕਟਫਾਕਖਾਨੇਕੇਜਰੀਆਸੇਮੰਗ
ਵਾਸਕਤੇਹੈਂ

ਤਾਰੀਖ

੨੬ ਮਾਰਚ ੧੮੮੨

੧੮੮੨

ਈ.

ਪਤਾ

ਮੁਹੰਮਦਅਬਦੁਲਅਲਮਾਬੂਫ

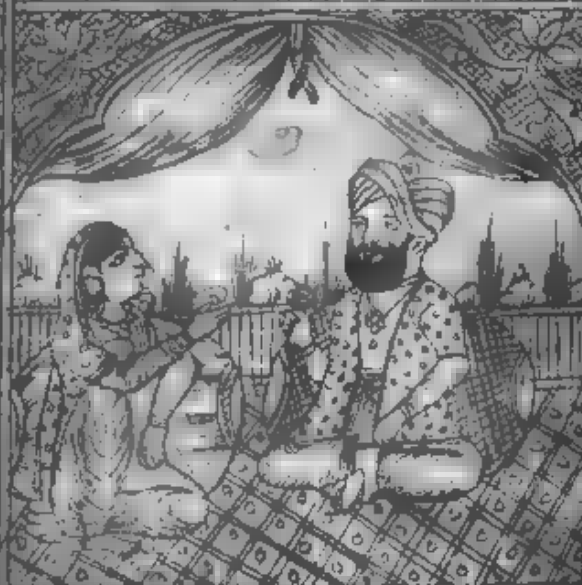
ਮਲਕਹੀਰਾਤਾਜਰਕਤਬਕਸ਼

ਮੀਰੀਬਾਜਰਲਾਹੌਰ

ਮੁਜਰਰੇਬਾਤ ਅਕਬਰੀ

مجموعات الهري

نمایش عامی پرانہ الدین سراج الدین جہان کتب خانہ دار کثیری

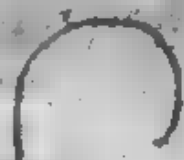

ਪਾਤੀਰਿਗਾਈਨਦਮਿਰਜੀਨੀ

طبع مصطفیٰ لاہور سن ۱۳۲۱ھ

॥ ਵਿਗਿਆਨ ॥

ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਵੇ ਕੇ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਕੇ ਮੰਨੇ ਬਡੀ ਪ੍ਰ
ਤੀ ਔਗਤ ਨਸੇ ਅਤਿ ਸੁਧ ਕਰ ਕੇ ਛਪਵੇ
ਯਾ ਹੈ ਏਹ ਜੋ ਕਤਾਬ ਬਹੁਤ ਮੇਹਨਤ ਸੇ ਉਰ
ਦੁ ਵਿਚੋ ਉਲਟਾਇਆ ਹੈ ਇਸ ਦ੍ਰਸਤੀ ਜੋ ਕੇ
ਈ ਸਵ ਹਜੀ ਚਿਰਾਗ ਦੀ ਨਵ ਸਿਰਾਜ ਦੀ
ਨਕ਼ਤ ਬਠੋਰੇ ਸਕੇ ਇਸ ਕਤਾਬ ਕੋ ਜੋ ਉ ਕੋਈ
ਛਾਪੇਗਾ ਨੁਖਸਾਨ ਉਠਾਵੇਗਾ ਬਹੁਤ ਗੁਪਿਅ
ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਮੁਜਰਰੇ ਬਾਤ ਅਕ
ਬਰੀ ਹਿਕਮਤ ਪ੍ਰ ਬਹੁਤ ਕੋਸਸ ਔਰ ਮੇਹਨ
ਤ ਕੀ ਗਈ ਹੈ ਇਸ ਦ੍ਰਸਤੀ ਮਮਾਨਤ ਹੈ ਹਰਿ ਇ
ਕਸਾ ਹਿਬ ਕੋ ਕਿ ਕੋਈ ਨ ਛਾਪੇ ਅਗਛਾਪੇਗਾ
ਕੋਈ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਨੁਖਸਾਨ ਉਠਾਵੇਗਾ।
ਔਰ ਇਸ ਦੁਕਾਨ ਪਰ ਹਰਿ ਕਿਸਮ ਕੀ ਕਤਾ
ਬੇ ਮਜ਼ਦੂਰੇ ਜਿਸ ਸਾਹਿਬ ਕੋ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਜੇ
ਗਲਵੇ। ਏਹੋ ਬਜਾਰ ਕਸਮੀ ਮੇਦਕਾ

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪਾਸੈ ॥

ਠਰਜਮਾ ਮੁਜਰਬਾਤ ਅਕਬਰੀ

ਥਾਵਤੀਠ ਖੁਦਕੇਕਮਤਫੀਨ ਬੰਦੋਕ ਮੁਹੰਮਦ ਅਕਬਰ ਬੰਦੋ
 ਹਜੀ ਮੀਰ ਮਹੰਮਦ ਮੁਕੀਮਕ ਅਰਜਰਖਤਾ ਹੈ ਕਿਰਦਿਤਰਕੀ
 ਬੰਨੋਸਾਹਿਬਾਨ ਤਜਰਬਾ ਜੇ ਸੁਨਕਰਸਫੇ ਕਾਗਜ ਪਰ ਲਿਖੀ
 ਵਹੁਸਬ ਪਰਾਬੀਦਹ ਪੜੀ ਬੀ ਬਸਬਬ ਬੇਤਰਤੀਬੀ ਕੇ ਬਰਵਕ
 ਤਜਰੂਰਤ ਨਿਕਾਲਨ ਕਿਸੀ ਮਤਲਬ ਕਾ ਬਾਇਸਰੰਜਦ ਮੋਹਨਤ
 ਹੋਤਾ ਬਾਇਸਵਜਤੇ ਯਹ ਦਿਲਮੇ ਆਇਆ ਕਿਹਰਏਕਤਰਕੀ
 ਬੰਨੋਸਾਬਹਰਏਕ ਮਰਜ਼ਕੇ ਮਖਸੂਸ ਹੈ ਏਕਜਗਹ ਮੁਨਤ-
 ਜਿਮਕੀਜੀਏ ਤਾਬਿਲ ਮੋਹਨਤ ਬਰਵਕਤਹਾਜਤ ਮੁਫੀਦਮਤ
 ਲਬਹੋ ਸਾਬਮਦਦ ਅਲਾ ਮੋਹਰਬਾਨ ਕੇ ਕਿਵੁਨਿਆ ਮੇਂ ਬਗੈਰ
 ਜਾਤਉਸਕੇਕੋਈ ਦੂਸਰਾ ਮੰਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਐਰਯਹ ਮੁਖਤਿਸਰ ਸਾ-
 ਮਲਪੈ ਉਪਰਏਕਮੁਕਦਮੇ ਐਰਕਈ ਬਾਬੋ ਐਰਫਸਲੇ ਕੋ ਮੁਕਦ
 ਮਾਫਾਇਦੋਂ ਕੋਜਿਕਰਮੇ ਫਾਇਦਾਤਰਕੀਬ ਖਾਨੇ ਹਲੇਲਾ ਮੇਂ
 ਏ ਹਰਕੁਕੇ ਸਾਬਰਆਇਤਫਜਲੇ ਸਾਲਕੇ ਜੇਠ ਐਰਅਸਾਫ
 ਕੇ ਮੰਜੀਨੇ ਮੇਂ ਸਾਬ ਮਵੀਜਮਲਕੀ ਤੇ ਖਾਵੇ ਐਰਸਾਵਣ ਐਰਭੰਦ
 ਏ ਮੰਜੀਨੇ ਮੇਂ ਸਾਬਨਿਮਕੁ ਸੰਗ ਯਾਨੇ ਲਹੌਰੀ ਨਿਮਕਕੇ ਐਰਕ

੨ ਵਾਰ ਔਰ ਕਤ ਕੇ ਮਹੀਨੇ ਮੇਂ ਸਾਥ ਮਿਸਰੀ ਕੇ ਔਰ ਆਪ ਨ ਔਰ
ਸਕੇ ਮਹੀਨੇ ਮੇਂ ਸਾਥ ਸੇਠ ਕੇ ਔਰ ਆਪ ਔਰ ਫਗਨ ਕੇ ਮਹੀਨੇ ਮੇਂ
ਸਾਥ ਪੀਪਲ ਕੇ ਔਰ ਚੇਤ ਔਰ ਬੈਸਾਖ ਕੇ ਮਹੀਨੇ ਮੇਂ ਸਾਥ ਸਹਦ
ਕੇ ਲੋਕਨ ਮਿਸਰੀ ਔਰ ਸੇਠ ਔਰ ਮੁਨ ਕੇ ਕੋ ਹਮਵਜਨ ਹਰਕੂ ਕੇ
ਲੇਨ ਚਾਹੀਏ ਔਰ ਨਿਮਕ ਬਕਦਰ ਮਜੇ ਕੇ ਔਰ ਪੀਪਲ ਤੀਨ ਅ
ਦਰ ਸਾਥ ਹਲੇਲਾ ਕੇ ਕਫੀ ਹੈ ਜੇ ਸਾਥ ਸਾਥ ਤਰਕੀਬ ਉਪਰਲਿਖੀ
ਕੇ ਹਲੇਲਾ ਯਾਨੇ ਹਰਕੂ ਕੇ ਖਾਵੇ ਨਫਾ ਬਹੁਤ ਪਾਵੇ ਔਰ ਫਾਇਦਾ ਅ
ਜੀਮ ਉਠਾਵੇ ਲੋਕਨ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨ ਖਾਨ ਚਾਹੀਏ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਕਿ ਹਲੇ
ਲਾ ਮੇਧੇ ਔਰ ਜਿਗਰ ਕੋ ਜਈਫ ਕਰਤ ਹੈ ਖਜੂਜਨ ਬੀਚ ਬੁਖਾਰ
ਕੇ ਹਲੇਲਾ ਜਰਦ ਸੇ ਪਰਹੇਜ ਲਾਜਮ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਬੋਠ ਅਜਹਾਲ
ਕਬਦੀ ਕਹੈ (ਫਾਇਦਾ) ਸਾਲੋ ਕੇ ਔਰ ਮਹੀਨੇ ਕੇ ਨਾਮੇਂ ਜਬਾਨ ਫ
ਰਸੀਵ ਅਰਬੀ ਵਹਿੰਦੀ ਮੇਂ ਹਮਲ ਅਰਬੀ ਫਰਵਰਦੀਨ ਫਰ
ਸੀ ਮੇਖ ਬੈਸਾਖ ਹਿੰਦੀ ਜੋਰ ਅਰਬੀ ਉਰਦੀ ਬਹਿਸਤ ਫਰਸੀ ਬਿ
ਖਸੇਠ ਹਿੰਦੀ ਜੋਜ ਅਰਬੀ ਖੁਰਦਾਰ ਫਰਸੀ ਮਿਥਨ ਅਸਾਕੂ ਹਿੰ
ਦੀ ਸਰਤਾਨ ਅਰਬੀ ਨੇਜ ਫਰਸੀ ਕਰਕ ਸਾਵਣ ਹਿੰਦੀ ਅਸਦ
ਅਰਬੀ ਮੁਰਦਾਰ ਫਰਸੀ ਸਿੰਘ ਭੋਰੇ ਹਿੰਦੀ ਸੁੰਬਲਾ ਅਰਬੀ ਜ
ਹਰ ਔਰ ਫਰਸੀ ਕੰਨਾ ਆਸਨ ਵ ਅਸੁਜ ਵ ਕੰਵਾਰ ਹਿੰਦੀ ਮੀਜ
ਨ ਅਰਬੀ ਮਹਰ ਫਰਸੀ ਡੁਲਾ ਕਾਤ ਕਹਿੰਦੀ ਅਕਰਬ ਅਰਬੀ ਅ
ਬਨ ਫਰਸੀ ਬਿਛਕ ਆਪਾਨ ਹਿੰਦੀ ਕੋਜ ਅਰਬੀ ਅਜਰ ਫਰ
ਸੀ ਧਨ ਪੋਸ ਹਿੰਦੀ ਜਦੀ ਅਰਬੀ ਦੀ ਫਰਸੀ ਮਕਰ ਆਪਾ ਹਿੰਦੀ
ਦਲਵ ਅਰਬੀ ਬਾਮੁ ਫਰਸੀ ਕੁੰਭ ਫਗਨ ਹਿੰਦੀ ਹੁਤ ਅਰਬੀ ਇਸ
ਫੰਦ ਭਾਰ ਫਰਸੀ ਮੀਨ ਚੇਤ ਹਿੰਦੀ ਮੇਂ ਫਾਇਦਾ ਫੁਲ ਜਾਤ ਯਾ
ਨੇ ਧੰਤ ਕੇ ਮਾਰਨੇ ਔਰ ਜਾਫ ਕਰਨੇ ਕੇ ਬਿਆਨ ਮੇਂ ਤਰੀਕਾ ਜਾਫ ਕਰਨੇ
ਕਾ ਯਹ ਹੈ ਕਿ ਅਵਲ ਰੋਗਨ ਫਿਲਕਾ ਲੇਵੇ ਔਰ ਗਰਮ ਕਰੇ ਕਿਸ
ਧਤ ਕੇ ਪਿਘਲਾ ਕਰ ਯਾਗਰਮ ਕਰ ਕੇ ਦਰਮਿਆਨ ਰੋਗਨ ਮਜੂ

ਕੁਠਕੇ ਡੁਬੇ ਫਿਰ ਉਸ ਧਤ ਕੇ ਨਿਕਲ ਕਰ ਬਤਰੀਕ ਮਜ਼ਕੂਰ ਤੀ
ਨ ਮਰਤਬਾ ਤੇ ਨ ਮੋਬੁਝਾਵੇ ਫਿਰ ਇਸ ਤਰਹ ਤੀ ਨ ਮਰਤਬਾ ਦੀ ਮੋ
ਸਰਦ ਕਰੇ ਫਿਰ ਉਸ ਗਾਏ ਕੇ ਪੇਸ਼ਾਬ ਮੇਂ ਕਿ ਜਿਸ ਨੇ ਬਚਾ ਨਾ ਜਨਾ ਹੈ
ਤੀ ਨ ਮਰਤਬਾ ਸਰਦ ਕਰੇ ਫਿਰ ਗਾਂਜੇ ਕੇ ਪਾਣੀ ਮੇਂ ਤੀ ਨ ਮਰਤਬਾ
ਸਰਦ ਕਰੇ ਫਿਰ ਪਾਣੀ ਮੇਂ ਕੁਲਥੀ ਜੋ ਸਕੀ ਹੁਈ ਕੇ ਤੀ ਨ ਮਰਤਬਾ
ਸਰਦ ਕਰੇ ਔਰ ਚਾਹੀਏ ਕਿ ਜਿਸ ਬਰਤਨ ਮੇਂ ਪਾਣੀ ਭਰਾ ਹੈ ਉਸ ਕੇ ਅ
ਗ ਪਰ ਰਖੇ ਲੇਕਨ ਜੇ ਚੀਜ਼ ਕਿ ਪਿਘਲ ਨੇ ਵਾਲੀ ਹੈ ਮਾਨਿੰਦ ਰਾਂਗ ਬ
ਸੀ ਸੇ ਕੇ ਚਾਹੀਏ ਕਿ ਉਸ ਕੇ ਪਿਘਲਾਵੇ ਔਰ ਜੇ ਬਰਤਨ ਕਿ ਆਗ ਪ
ਚਰਕਾ ਹੈ ਉਸ ਪਰ ਏਕ ਮਟੀ ਕੀ ਚਪਨੀ ਢਾਂਕ ਕੇ ਦਰਮਿਆਨ ਮੇਂ ਏ
ਕ ਸੁਰਾਖ ਕਰ ਦੇਵੇ ਬਾਦ ਉਸ ਕੇ ਰਾਂਗ ਯਾ ਸੀਸੇ ਪਿਘਲੇ ਹੁਈ ਕੇ ਸੇ
ਰਾਖ ਕੀ ਰਾਹ ਸੇ ਬਰਤਨ ਮੇਂ ਛੋੜ ਦੇਵੇ ਔਰ ਫਾਇਦਾ ਇਸ ਤਰਕੀ
ਬ ਸੇ ਯਹ ਹੈ ਕਿ ਬਰਵਕਤ ਡਾਲ ਨੇ ਧਤ ਕੇ ਪਾਣੀ ਮੇਂ ਉਛਲ ਨੇ ਨ
ਪਾਵੇ ਕਿ ਬਰਨ ਕੇ ਜਲ ਜਾਏਕ ਖੋਫ ਹੈ ਵਰ ਨ ਕੁਛੁ ਅਹਤਾਜ਼ੀ
ਕਨੇ ਬਰਤਨ ਕੀ ਨ ਥੀ ਗਰਜ ਧਤ ਕੇ ਪਾਣੀ ਮੇਂ ਸਰਦ ਕਰਨਾ ਚ
ਹੀਏ ਜਿਸ ਤੌਰ ਸੇ ਹੋ ਸਕੇ ਲੇਕਨ ਜੇ ਚੀਜ਼ ਕਿ ਪਿਘਲ ਨੇ ਵਾਲੀ ਨ
ਹੋ ਮਿਸਲ ਤਾਂਬਾ ਔਰ ਫੋਲਾਦ ਔਰ ਮਾਨਿੰਦ ਇਸ ਕੇ ਚਾਹੀਏ ਕਿ ਤਾਂ
ਬਾ ਯਾ ਫੋਲਾਦ ਖਾਲਸੇ ਕਰ ਬਾਹੀ ਕਰ ਕੇ ਯਾਨੇ ਪਤਰ ਤਿਅ
ਰ ਕਰੇ ਫਿਰ ਉਸ ਕੇ ਭਰ ਥੀਬ ਮਜ਼ਕੂਰ ਅਗ ਮੇਂ ਗਰਮ ਕਰ ਕੇ
ਤੀ ਨ ਮਰਤਬਾ ਹਰ ਏਕ ਪਾਣੀ ਮੇਂ ਬੁਝਾਵੇ ਔਰ ਤਰੀਕ ਧਤ ਮਚੇ
ਕਾ ਯਹ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਧਤ ਕੇ ਖੂਬ ਸਾਫ ਕਰੇ ਜੈਸਾ ਕਿ ਉਪਰ ਮਜ਼ਕੂ
ਰ ਹੁਆ ਬਾਦ ਉਸ ਕੇ ਦਰਮਿਆਨ ਡੰਗ ਯਾ ਇਥਲੀ ਕੀ ਪਤੀ ਯਾ ਟੋ
ਧੀ ਕਿ ਬੂਟੀ ਮਜ਼ਹੂਰ ਹੈ ਉਸ ਧਤ ਕੇ ਰਖੇ ਜੈਸਾ ਕਿ ਮਜ਼ਹੂਰ ਹੈ ਬਾਦ
ਉਸ ਕੇ ਟਟ ਮੇਂ ਲਪੇਟ ਕੇ ਅੰਦਰ ਗੜੇ ਕੇ ਕਿ ਮਕੰਦਰ ਮੇਂ ਤੀ ਨ ਗਜ਼ ਕੇ ਮੁ
ਰਬਾ ਹੋ ਰਖੇ ਔਰ ਉਪਰ ਸੀਰੇ ਉਸ ਕੇ ਜੀਗਲੀ ਉਪਲੇ ਰਖ ਕਰ ਚਰ
ਪਾਹੁਤਕ ਅਗ ਦੇਵੇ ਜਿਸ ਵਕਤ ਕਿ ਸਰਦ ਹੋ ਰਾਖ ਅਹਿਸਤ

ਅਹਿਸਤਾਹਟਕਰਗੰਗਕੇਕਿਖਿਲਹੋਗਿਆਹੋਐਰਸਬਧਾਤੋ
ਕਿਮੁਆਫਿਕਇਸਤਰਕੀਬਕੇਮਾਰੇਤੁਰੀਕਾਪਾਰੇਕੇਮਚਨੇਕ-
ਅਵਲਦੋਤੋਲੇਪਾਰਲੋਕਰਤੀਨਚਰਮਰਤਬਾਕਪੜੇਮੇਰਖਕ
ਰਨਚੇਕੋਐਰਸਫਕਰੋਬਾਦਉਸਕੇਮਿਟੀਕੇਬਰਤਨਮੇਂਸਾਥਅ-
ਰਕਤੁਲਸੀਕੇਉਂਗਲੀਸੇਮਿਲਾਦੇਯਹਾਂਤਕਕਿਪਾਰਾਦਨਾਦਨ
ਹੋਜਾਵੇਬਾਦਉਸਕੇਚਮਗਾਦੜਨਰਕੀਬਰਬਾਗਲਮਸਹੂਰਹੈ
ਉਸਕੇਲਾਕਰਕਮਰਮੇਕਚਾਤਾਗਾਕਿਐਰਤਨਾਬਾਲਗਨੇ
ਕਾਤਚੇਬਾਂਧੇਐਰਸਾਤਮਰਤਬਾਇਸਅਫਸੋਕੋਉਪਰਪਾਰੇਕੇ
ਪੜਕਰਚਮਗਾਦੜਕੇਹਲਕਮੇਂਡਾਲੇਅਫਸੂਨਯਹਹੈ॥
ਚੰਨੀਮੋਨੀਛੋਨੀਬਾਂਧੂਪਵਨਪਾਨੀਧਰਤੀਅਕਸਬਾਂਧੂਜੰਗ-
ਲਐਰਪਾਣੀਬਜਰਬਾਂਧੂਰਿਕਿਸਭੋਕਸਕਿਰਤਜੂਰਜਬਾਂਧੂ
ਦਹਨੇਨਰਸਿੰਘਬਾਂਧੋਹਨੁਵੰਤਦੁਹਾਈਰਾਜਾਰਾਮਚੰਦਕੀਜੋਹ-
ਨਵੰਤਕਾਥਾਧਯਾਛੁਟੇਤੋਮੇਰਬਾਂਧਾਛੁਟੇ॥ਬਾਦਉਸਕੇਮੁੰਹਚਮ-
ਗਾਦੜਕਮਜਬੂਤੋਸੀਵੇਂਤਕਿਪਾਰਬਾਹਰਨਾਨਿਕਲੇਬਾਦਉਸ
ਕੇਚਮਗਾਦੜਕੇਬਿਲਹਿਕਮਤਕਰੋਉਸਪਰਚਿਕਨੀਮਿਟੀਚ-
ੜਦੇਫਿਰਉਸਕੇਅਫਤਾਬਮੇਂਖੁਸ਼ਕਕਰੋਜਿਸਵਕਤਕਿਖੁਸ਼-
ਕਹੋਜਵੇਏਕਮਿਟੀਕੇਬਰਤਨਮੇਰਕੇਸਰਪੋਸਕਰਕੇਕਨਾਰੋਂ
ਕੇਮਟੀਸੇਬੰਦਕਰਦੇਐਰਏਕਗਜਮੁਰਬਾਗੜੇਮੇਂਸਾਥਜੰਗ-
ਲੀਓਪਲੋਕੇਜਲਾਦੇਯਹਾਂਤਕਕਿਹਛੀਆਂਚਮਗਾਦੜਕੀਖਾਕ
ਹੋਜਾਵੇਐਰਯਹਾਥਾਤਅਰਥਪਿਓਰੋਜਯਾਏਕਹਫਤੇਮੇਰੋ
ਗੀਅਗਰਅਗਾਗੁਲਹੋਜਵੇਤੋਐਰਉਪਲੇਜੰਗਲੀਸੁਲਗ-
ਹੋਰਾਕਿਤਮਾਖਗੋਸਤਐਰਪੋਸਤਐਰਹੜੀਆਂਜਲਕਰਖਥਹੋ
ਜਾਵੇਫਿਰਉਸਬਰਤਨਸੇਨਿਕਲਕਰਮਟੀਦੂਰਕਰਕੇਪਾਠੀਕੀ
ਰਾਖਕੋਫਿਕਲਕਾਇਤਿਅਤਬੋਰਬੁੱਤਾਂਬੋਕੋਚਰਖਟੇਕਰਬੋਰੀਖਾ
ਅਮਜਕੂਰਸੇਉਪਰਉਸਕੇਛੁਲੇਜੇਨਾਹੋਜਾਇਗਾਐਰਅਗਰ

ਉਪਰਗੰਗਕੇ ਛਾਲੇ ਸਾਇਦ ਕੋਈ ਰੀਜ ਬਨ ਜਾਏ ॥ ਫਾਇਦਾ ਬੀਚ
ਬਿਆਨ ਸਭ ਕਰਨੇ ਗੀਧਕ ਕੇ ਪਹਲੇ ਮਟੀ ਕੇ ਬਰਤਨ ਮੇਂ ਗਏ ਕਾ
ਦੁਪ ਛਾਲੇ ਔਰ ਉਸਕੇ ਮੁਹ ਪਰ ਕਪੜਾ ਬਾਂਧੇ ਔਰ ਉਪਰ ਉਸਕੇ ਪ
ਕੋ ਕੇ ਗੀਧਕ ਰਖਕਰ ਗਿਰਦਾ ਘਿਰਦ ਉਸਕੇ ਅਟੇ ਯਾਮਿਟੀ ਜੇ ਬ
ਕਦਰੇ ਦੇ ਉਂਗਲ ਕੇ ਉਂਚੀ ਦੀਵਾਰ ਉਂਠਵੇ ਔਰ ਉਸ ਦੀਵਾਰ ਪਰ ਲੋ
ਹੇ ਕਤਵਾਰ ਖੇ ਉਸਕੇ ਉਪਰ ਕੋਇਲੇ ਸੁਲਗਾਏ ਏਕ ਸਇਤ ਤਕਤਾ
ਤਾਮਾਮ ਗੀਧਕ ਕਪੜੇ ਸੇਛ ਨ ਕਰ ਦੁਪ ਮੇਂ ਟਪ ਕੇ ਬਦ ਗੀਧਕ ਕੇ
ਦੁਪ ਸੇ ਨਿਕਲ ਕਰ ਕਾਮ ਮੇਂ ਲਾਵੇ ਔਰ ਤਬੀਬੋਂ ਨੇ ਕਹਾ ਹੈ ਕਿ ਗੀਧਕ
ਕੋ ਬੜਾ ਸਾਫ਼ ਕੀਏ ਹੁਏ ਕਾਮ ਮੇਂ ਲਾਨ ਨ ਚਾਹੀਏ - ਫਾਇਦਾ ਤਰਕੀਬ
ਸਿੰਗਰਫ ਕੀ - ਕਿ ਭੂਖਣੀ ਨ ਭੁਨ ਲਾਤੀ ਹੈ ਮਾਮੂਲੀ ਭੂਖ ਸੇ ਔਰ
ਕੁਥਿਤ ਬਾਹ ਕੋ ਬਹੁਤ ਮੁਠੀ ਦਿਏ - ਸਿੰਗਰਫ ਕਿਸਮ ਅਵਲ ਕਿ ਬੀ
ਜੀ ਨਾਗ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ ਏਕ ਭਬੀ ਦੋ ਤੋ ਲੋਕੀ ਲੋਵੇ ਔਰ ਬੀਜ ਖਪਰਾ
ਸੁਠੇਂਦ ਕਿ ਭੂਟੀ ਘਾਸ ਕੀ ਕਿਸਮ ਜੇ ਹੈ ਪਉ ਜੇ ਲੋਕ ਬਚੀ ਕ
ਕਰੇ ਔਰ ਜੀਮੀ ਕੀ ਦੋ ਕੇ ਕੁਟਕੇ ਅਰਕ ਨਿਕਾਲੇ ਸਫੁਰ ਬਸ ਖਪਰ
ਕੋ ਉਸ ਅਰਕ ਮੇਂ ਸਾੜੇ ਸਿੰਗਰਫ ਕੇ ਦਰਮਿਆਨ ਰਖ ਕੇ ਗਲੇ ਲਾ
ਬਾਂਧੇ ਔਰ ਏਕ ਮੋਟਾ ਕਪੜਾ ਗਲੇ ਲਾ ਪਰ ਸਫੁਲ ਪੇਟੇ ਔਰ ਹਰਤ
ਰਫ ਸੇ ਜੀ ਦੇਵੇ ਔਰ ਰੋਗ ਨ ਘੁਆ ਸਫਰ ਫਿ
ਹਿਟੀ ਮੇਂ ਕੜ੍ਹ ਕਹਿਤੇ ਹੈਂ ਵਜ਼ਨੀ ਤੀਨ ਸੇਰ ਲਾਕਰ ਉਸਕੇ ਤਾਂਬੇ
ਕੇ ਬਰਤਨ ਮੇਂ ਰਖ ਕੇ ਗਲੇ ਲਾ ਮਜ਼ਕੂਰ ਉਸ ਮੇਂ ਛਾਲ ਦੇਵੇ ਬਦ
ਸਰਪੋਸ ਕਰਕੇ ਮਾਸ ਕੇ ਅਟੇ ਜੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਵੇ ਔਰ
ਏਕ ਪਥਰ ਸਿਰਪਰ ਸਰਪੋਸ ਕੇ ਰਖੇ ਔਰ ਬਦ ਉਸਕੇ ਨਾਰੇ ਅ
ਗਜ ਲਵੇ ਇਸ ਤਰਹ ਸੇ ਕਿ ਆਗ ਜਿਆਦਾ ਨ ਭੜਕੇ ਯਾਨੇ ਦੋ
ਤੀਨ ਲਕੜੀਓ ਜੇ ਆਂਚ ਕਰੇ ਏਕ ਪਹਰ ਤਕ ਬਦ ਉਸਕੇ ਆਂਚ
ਤੇ ਜਕਰੇ ਤੀਨ ਪਹਰ ਤਕ ਔਰ ਧੁਆਂ ਉਸਕਾ ਬਾਹਰ ਨ ਨਿਕ
ਲੇ ਪਵੇ ਏਕ ਸੇਰ ਬੜਾ ਚੰਗਾ ਸੇ ਨਿਕਲੇ ਗਾਉਸ ਜੇ ਨ ਭੜੇ ਬਦ

ਰਾਹ ਪਹਰ ਕੇ ਉਤ ਚਲੇਵੇ ਤਮਾਮ ਰੋਗ ਨ ਗਵਾਹੋ ਜਾਏਗਾ ਡੁਲ
ਸਿੰਗਰਫ ਕੀ ਅਲਹਿਦਾ ਕਰਕੇ ਮਕਦਰ ਏਕ ਚਾਵਲ ਕੇ ਹਮਰੀ
ਪਾਨ ਕੇ ਚਪਕਰ ਖਾਵੇ ਭੁਖ ਜਿਆਦ ਹੋ ਗੀ ਕਬਜ਼ ਦਫ ਹੋਗਾ
ਬੇਖੋਫ ਹੈ ਕੁਬਤ ਬਾਹ ਬਹੁਤ ਹੋ ਗੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕੇ ਮੋਟਾ ਔਰ ਜ਼ੋਰ ਦਾ
ਕਰਤਾ ਹੈ ਔਰ ਦੇਹ ਫਤੇ ਖਾਵੇ ਏਕ ਸਾਲ ਤਕ ਅਜਰ ਉਸਕਾ ਬਾਕੀ
ਰਹਤਾ ਹੈ ਔਰ ਰੋਗ ਨ ਗਵਾਹ ਮਨਿੰਦ ਰੋਹ ਕੇ ਹੋਤਾ ਹੈ ਵਹੁ ਭੀ ਵ
ਸਤੇ ਭੁਖ ਔਰ ਅਮਰਾਜ ਕੁਹ ਕੁਏ ਮੁਜਰਬ ਹੈ ਯਾਨੇ ਬੇੜਾ ਸਾਬ
ਪਾਨ ਕੇ ਮੁਢੀ ਦਿਓ। ਯਾਦਾਇਦ ਸਿੰਗਰਫ ਸੇ ਪਚਾਨਿਕਾਲ ਨੇ
ਕੇ ਬਿਆਨ ਮੇਂ। ਅਵਲ ਸਿੰਗਰਫ ਕੇ ਸਾਬ ਅਰਕ ਲੇ ਮੁਕੇਰ
ਰ ਪਹਰ ਪਿਸੇ ਪਸ ਅਗਰ ਸਿੰਗਰਫ ਬੇੜਾ ਹੈ ਤੋ ਗੋਲੀ ਬਾਂਧ ਕੇ ਦ
ਰੀ ਆਨ ਸੀਸੇ ਕਪੌਰੇ ਟੀਕੀਏ ਹੁਏ ਕੇਰ ਖਕਰ ਮਿਸਲ ਚੋਆ
ਕਾਜਹਿ ਆਬ ਮੇਂ ਟਪਕਾਵੇ ਔਰ ਅਗਰ ਸਿੰਗਰਫ ਬਹੁਤ ਹੋ ਤੋ ਬ
ਰੀਕ ਪੀਸਕੇ ਮਿਸਲ ਨਾਨ ਬਾਰੀਕ ਤਮਾਕ ਕਰਕੇ ਦਤ ਮਿਆਨ ਪ
ਕੇ ਮਿਟੀ ਕੇ ਕਿ ਬਹੁਤ ਬੜਾ ਹੈ ਰਖਕਰ ਪੇਂਦਾ ਉਸਕਾ ਸਾਬ ਮਟੀ ਔਰ ਗੋ
ਬਰ ਕੇ ਮਿਲਾਕਰ ਲੇ ਪਕਰ ਦੇਵੇ ਉਪਰ ਉਸ ਪੜੇ ਕੇ ਏਕ ਹੋ ਗੀ ਅਮਿ
ਟੀਕੀ ਉਲਟੀ ਲਟਕ ਦੇਵੇ ਯਾਨੇ ਉਂਧਾ ਦੇਵੇ ਕਿ ਮੁਹ ਹਰ ਦੇਤਰ ਫਕ
ਆਪਸ ਮੇਂ ਮਿਲ ਜਾਵੇ ਔਰ ਮਿਟੀ ਔਰ ਚੂਨ ਸੇ ਗਿਰਦ ਉਸਕੇ ਖੁਬ
ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਵੇ ਬਾਰ ਸਾਤ ਮਰਤਬਾ ਕਪੌਰੇ ਟੀਕੀਓ ਮੁਹ ਹਰ ਦੇ ਬ
ਰਤਨ ਕੇ ਬਾਦ ਏਕ ਦੁਸਰੇ ਕੇ ਲਗਾਕਰ ਖੁਸ਼ਕ ਕਰੇ ਫਿਰ ਚੂਲੇ ਪਰ
ਚੜਕਰ ਨੀਚੇ ਉਸਕੇ ਚਾਹ ਪਹਰ ਅਤਸ਼ ਕਰੇ ਜੈਸਾ ਕਿ ਵਾਸਤੇ ਖਾਨ
ਪਕਾਨੇ ਕੇ ਆਂਚ ਕਰਤੇ ਹੈ ਔਰ ਭੀ ਕਪੜਾ ਚੰਦਤ ਹਕਰ ਕੇ ਤਰਕਰ
ਕੇ ਕਿਰਦ ਮਿਟੀ ਕੇ ਔਰ ਹਾਂਡੀ ਕੇ ਲਪੇਟੇ ਔਰ ਪਾਣੀ ਸੇ ਤਰਕ ਕੇ
ਕਿ ਸੁਖਨੇ ਨ ਪਾਵੇ ਔਰ ਨ ਫਾਇਸਕਾ ਯਹ ਹੈ ਕਿ ਪਚਾਉੜ ਨ ਜਾਵੇ
ਖਾਦ ਰਾਹ ਪਹਰ ਕੇ ਮਟਕਾ ਉਤਾਰ ਕਰ ਸਰਦ ਕਰੇ ਫਿਰ ਮੁਹ ਮਟ
ਕੇ ਕਾਖੇ ਲੇ ਜੋ ਕੁਛ ਕਿ ਪਚਾਉਪਰ ਮਟਕੇ ਕੇ ਚਿਪਰ ਗਿਆ ਹੋਗਾ

ਵਹੁ ਸਬ ਛੋੜਾ ਕਰ ਜਮਾ ਕਰੇ ਔਰ ਜੋ ਕੁਛ ਨੀਚੇ ਤਰਫ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ
ਹੋ ਉਸ ਕੋ ਭੀ ਜਮਾ ਕਰੇ ਔਰ ਕਾਮ ਮੇਂ ਲਵੇ। ॥ ਛਾਇਦਾ ਤਲ ਕਯਾ
ਨੇ ਅਬਰਕ ਸੇ ਪਾਚਾ ਨਿਕਲ ਨੇ ਕੇ ਬਿਆਨ ਮੇਂ। ॥ ਅਵਲ ਏਕ ਬ-
ਰਤਨ ਮਿਟੀ ਕਾ ਛੋਟਾ ਪਾਨੀ ਜੇ ਭਰੇ ਔਰ ਉਸ ਬਰਤਨ ਕੋ ਦਰਮਿਆ-
ਨ ਬੜੇ ਗਵੇ ਕੇ ਰਖੇ ਔਰ ਉਸ ਛੋਟੇ ਬਰਤਨ ਕੇ ਮੂੰਹ ਪਰ ਕਪੜਾ ਬਾਂਧੇ
ਉਪਰ ਕਪੜੇ ਕੇ ਬਰਗ ਕੋ ਚਾ ਬਿਛਾਵੇ ਔਰ ਅਬਰਕ ਰਖ ਕਰ ਫਿਰ
ਬਰਗ ਮਜ਼ਕੂਰ ਰਖੇ ਕਿ ਅਬਰਕ ਦਰਮਿਆਨ ਮੇਂ ਹੋਵੇ ਫਿਰ ਉਸ-
ਦੇ ਗੋ ਕੇ ਚੁਹਲੇ ਪਰ ਚੜਾ ਕਰ ਨੀਚੇ ਉਸ ਕੇ ਆਗ ਜਲਾਵੇ ਤਮਾਮ ਪ-
ਰਾ ਪਾਣੀ ਭਰੇ ਹੁਏ ਬਰਤਨ ਮੇਂ ਟਪਕ ਜਾਵੇਗਾ। ॥ ਛਾਇਦਾ ਮੁਹ
ਰਯਾਨੇ ਹਰੀ ਰਹਯਾ ਲਈ ਬਨਾਨੇ ਕੇ ਬਿਆਨ ਮੇਂ। ॥ ਚੁਨਾਚੇ
ਮਾਮੂਲ ਇਤਬਾਇ ਹਿੰਦ ਕਾ ਹੈ ਵਾਸਤੇ ਨਰਮ ਕਰਨੇ ਔਰ ਪਕਾਨੇ
ਦਰਮ ਕੇ ਨਿਹਾਇਤ ਛਾਇਦਾ ਦੇਤਾ ਹੈ ਚਾਵਲ ਦੁ ਤੋਲੇ ਕੁਟੇ ਜੈਸਾ ਕਿ
ਏ ਰਨੀ ਬਨਾਏ ਹੈ ਏਕ ਸੇਰ ਦਹੀ ਮੇਂ ਛੁਲਕਾ ਰ ਪਕਾਵੇ ਮਿਸਲ ਖੀ-
ਰ ਕੇ ਹੋ ਜਾਵੇ ਅਗਰ ਬਜਾਏ ਚਾਵਲ ਕੇ ਆਟੇ ਜੋ ਕਾਛਲੇ ਵਹੀ ਅਮ-
ਲ ਕਰੇਗਾ। ॥ ਛਾਇਦਾ ਸਤ ਲੂਥਾਨ ਨਿਕਲ ਨੇ ਕੇ ਬਿਆਨ ਮੇਂ
॥ ਲੂਥਾਨ ਬਕਦਰ ਜਤੁਰਤ ਲੋਕੋਰ ਜੋ ਕੇ ਬਕਰੇ ਔਰ ਏਕ ਮਟੀ ਕੇ
ਬਰਤਨ ਮੇਂ ਛਾਲ ਕਰ ਤਹਿ ਮੋਬਰਾ ਬਰਟੈ ਲਵੇ ਇਸ ਤਰਕੀਬ ਸੇ
ਕਿ ਹਰ ਏਕ ਦੁਕਾਨ ਲੋਥਾਨ ਕਾ ਸਾਥ ਦੂਜਰੇ ਕੇ ਮਿਲਾ ਰਹੇ ਫਿਰ ਉ-
ਸ ਬਰਤਨ ਕੇ ਮੂੰਹ ਕੇ ਸਾਥ ਸਰਪੋਸ ਮਟੀ ਕੇ ਬੰਦ ਕਰੇ ਔਰ ਅ-
ਤਰਾਫ ਉਸ ਕੇ ਸਾਥ ਆਟੇ ਯਾ ਮਟੀ ਕੇ ਖੁਬ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬੰਦ ਕਰੇ ਫਿ-
ਰ ਚੁਲੇ ਪਰ ਰਖ ਕੇ ਨੀਚੇ ਚਰਾਗ ਜਲਾਵੇ ਇਸ ਤਰਹ ਕਿ ਪਾਉਂਭਰ
ਤੇਲ ਚਾਢਾਗ ਮੇਂ ਸਮਾਵੇ ਔਰ ਬਤੀ ਐਸੀ ਬਨਾਵੇ ਕਿ ਪਾਉਂਭਰ ਤੇਲ
ਮਾਮਰਤ ਮੇਂ ਜਲ ਜਾਵੇ ਬਾਕੀ ਨਰਹੇ ਉਸ ਚਰਾਗ ਕੋ ਨੀਚੇ ਦੇਰ ਕੀ-
ਕੇ ਇਸ ਤਰਹ ਰਖੇ ਕਿ ਦਰਮਿਆਨ ਬਤੀ ਔਰ ਦੇਗ ਚੀਕੇ ਫਾਸਲ
ਦੁਈ ਅੰਗੁਲ ਤਕ ਰਹਿ ਤਮਾਮ ਸਬ ਰਖਾ ਰਹੇ ਸੁਬਹ ਕੇ ਸਰਪੋਸ

ਖੇਲੰਤਮਮਜੋਹਰਉਸਕਚੜਕਰਅਤਰਫਦੇਗਚਾਵਸਰਪੀ
 ਸਕੇਚਮਟਰਹੇਗਉਸਕੇਛੁੜਕਰਕਾਮਮੇਲਾਵੇਵਸਤੇਸੁਸਤੀ
 ਵਬੰਦਕਰਨੇਪਸੀਨੇਕੇਮਿਸਲਅਥਹਯਾਤਹੈਮਕਦਾਰਏਕਮ
 ਸਾਜਾਥਪਈਕੇਇਸਤਿਮਾਲਕਰੇਬਸਰਤੇਕਿਦਿਨਜਾੜੇਕੇਹੋ
 ਔਰਮਿਜਾਜਸਰਦਹੋਔਪਰਹਾਥਪੇਰਕੇਭੀਮਲੋਜੋਸਾਖ
 ਸਕਿਗਰਮਮਿਜਾਜਹੋਉਸਕੇਖਾਨਨਚਾਹੀਏਮਲਨਕਾਫੀਹੈ
 ਫਕਤਤਹੀਕਦੂਸਰਾਯਹੈਕਿਬਤਹੀਕਮਾਮੂਲਕੇਭੋਧਾਨਦੇਗ
 ਮੇਰਖਕਰਉਪਰਉਸਕੇਥਲੀਕਾਂਜੀਕੀਰਖੇਔਰਅਤਰਫਮਾਜ
 ਕੇਅਦੇਜੇਬੰਦਕਰਦੋਦਰਮਿਆਨਥਲੀਕੇਪਾਨੀਛੁਰਦੇਨੀਚੇਉਸ
 ਕੇ ਆਗਜਲਾਦੇਵੇਏਕਪਹਰਤਕਫਿਰਜੇਕੁਛਕਿਮਾਨੀਦ
 ਰੇਆਕੇਨੀਚੇਥਲੀਕੇਚਿਮਟੇਉਸਕੇਅਮਲਮੇਲਾਵੇਮੁਜਰਬਪੈ
 ਔਰਵਸਤੇਸੁਸਤੀਕਜੇਬ ਕੇਮਲਨਔਰਖਾਨਭੀਮੁਫੀਦਹੈ
 ॥ਫਾਇਦਾਪਲਾਜਪਾਪੜੇਕਰੋਗਨਨਿਕਾਲਨੇਕੇਬਿਆਨਮੇਂ
 ॥ਕਿਵਸਤੇਇਲਾਜਨਾਮਰਦੇਕੇਮੁਫੀਦਹੈ ਪਲਾਜਪਾਪੜਹ
 ਜਿਸਕਦਰਹੈਪਈਮੇਂਏਕਸਾਇਤਤਰਰਖੇਫਿਰਪੋਸਤਉਸਕਾਜੁ
 ਦਾਕਰਕੇਮਗਜਕੇਖੁਸਕਕਰੋਏਕਬਰਤਨਮਿਟੀਕਾਲੇਕਰਦਰ
 ਮਿਆਨਉਸਕੇਬਰਮਾਸੇਸੁਰਾਖਕਰੋਨੀਚੇਉਸਕੇਏਕਹਾਂਡੀਛੋਟੀ
 ਸੁਰਾਖਕੇਮੁਕਾਬਿਲਮੇਰਖੇਮਿਸਲਪਤਾਲਜੀੜਕੇਫਿਰਵਹਮਗ
 ਜਦੋਗਮੇਂਛੁਲੇਸਰਪੋਸਕਰਕੇਚਓਤਰਫਉਸਕੇਬੰਦਕਰੋਤੀਨਮ
 ਰਤਬਾਔਰਹਮਰਤਬਾਖੁਸਕਕਰਤੇਜਵੇਬਦਏਕਗਛਾਮੁ
 ਰਬਾਅਧਾਗਜਕਜਮੀਨਮੇਂਖੋਦੇਂਦਰਮਿਆਨਉਸਕੇਏਕਛੋਟਾ
 ਗਛਾਔਰਕਰੋਉਸਛੋਟੇਗਛੇਮੇਂਏਛੋਟਾਬਰਤਨਰਖਦੇਔਰਬੜੇ
 ਗਛੇਮੇਂਬੜਾਬਰਤਨਕਿਜਿਸਮੇਂਦਵਾਹੈਰਖਦੇਸੁਰਾਖਨੀਚੇਕਾ
 ਮੁਕਾਬਿਲਮੇਂਛੋਟੇਬਰਤਨਕੇਰਹੇਬਦਗਿਰਦਬਰਤਨਕੇਨੀਗ
 ਲਉਪਲੇਪਰਦੇਕਿਤਮਾਮਗਛਾਛੁਰਜਾਏਫਿਰਆਗਦੇਵੇਜਿ

ਵਕਤ ਕਿ ਸਰਹੋ ਦਵਾ ਕੇ ਏਹ ਭਿਆਤ ਸੇਨਿਕਾਲੇ ਇਸਤਰਹ ਕਿਰ
ਖਛੋਰੇ ਬਰਤਨ ਮੇਂ ਕਿ ਜਿਸ ਮੇਂ ਰੋਗ ਨ ਜਮਾ ਹੈ ਗਿਰਨੇ ਨ ਪਾਵੇ ਉ
ਸਕੇ ਉਪਰ ਕਜੇਬ ਕੇ ਮਲੋਂ ਹਸਟਾ ਛੋੜੇ ਯਾਨੇ ਆਲਤ ਕਾ ਸਿਰ
ਛੋੜ ਕੇ॥ ॥ ਤਰਕੀਬ ਮਾਰਨੇ ਤਾਂ ਬੇਕੀ ਕਿ ਮਿਸਲ ਕਾ ਗਜ ਕੇ
ਸੁਫੈਰੇ॥ ॥ ਪਹਲੇ ਛਾਲ ਦਰਖਤ ਅਨਲ ਕੀ ਖੁਸਕ ਕਰੇ ਔ
ਰ ਤੀਜਰ ਮੋਟੀ ਉਸ ਕੀ ਜਿਮੀਨ ਸੇਨਿਕਾਲੇ ਔਰ ਦਰਮਿਅਨ ਉਸ
ਕੇ ਖੋਲ ਕਰੇ ਬੋਝੀ ਸੀਛਾਲ ਖੁਸਕ ਕਰ ਕੇ ਪੀਸ ਕੇ ਉਸ ਖੋਲ ਮੇਂ ਛ
ੋ ਉਪਰ ਉਸ ਕੇ ਤਾਂ ਬੇਕਾ ਪਤਰ ਰਖੇ ਫਿਰ ਉਪਰ ਛਾਲ ਖੁਸਕ ਮਜ
ਕੂਰ ਛੁਰੇ ਔਰ ਸਬ ਕੇ ਸਾਬ ਗਿਲ ਹਿਕਮਤ ਕੋਲ ਪੈਟੇ ਔਰ ਸਾਬ ਅ
ਗ ਮੇਗਾਨੀ ਬਕਰੀ ਕੇ ਮਿਸਲ ਚਾਜਤ ਪਕੇ ਦੇਵੇ ਯਾਨੇ ਗਜ ਛੁਰ ਕੇ
ਖੁਸਕ ਦੇਵੇ ਮੇਂ ਜੀਗਲੀ ਓਪਲੇ ਛੁਰ ਕਰ ਔਰ ਦੀਜਾਵੇ ਤਾਂ ਬਾ ਖੋਲ ਹੋ
ਜਾਵੇ ਬਾਦ ਉਸ ਤਾਂ ਬੇਕੇ ਬਹਰ ਨਿਕਾਲ ਕਰ ਨਿਗੂਰ ਖੋਵਾ ਸਤੇ ਹਰ
ਮਰਜ ਕੇ ਸਾਬ ਦਵਾਈ ਓ ਬੇਹਤਰ ਕੇ ਜੇ ਮੁਨਾਜਬ ਹੈ ਦੇ ਨਾ ਚਾਹੀਏ
ਔਰ ਜਾਨ ਨ ਚਾਹੀਏ ਕਿ ਬਨ ਲਏ ਕਬਾ ਦਰਖਤ ਹੈ ਦੇ ਕਿਸਮ
ਪਰ ਹੋਤਾ ਹੈ ਏਕ ਕਾਂਟਾ ਅਨਲ ਯਾਨੇ ਖਾਦਾਰ ਮਕਸੂਦ ਇਸੀ ਦ
ਰਖਤ ਜੇ ਹੈ ਦੁਸਰਾ ਬੇਕਾਂਟੇ ਯਹ ਕਿਸੀ ਕਾਮ ਨਹੀ ਆਤਾ ਪਹਿਲੇ
ਚਾਹੀਏ ਕਿ ਤਾਂ ਬੇ ਕੇ ਖੁਸਕ ਕਰੇ ਜਿਸਤਰਹ ਤਾਂ ਬੇ ਕਾ ਸਾਫ ਕਰਨ
ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ ਔਰ ਬੇਹਤਰ ਸਾਫ ਕਰਨ ਤਾਂ ਬੇ ਕਾ ਯਹ ਹੈ ਕਿ ਤਾਂ ਬੇ
ਕੇ ਮਿਸਲ ਕਲਈ ਕੇ ਸਾਫ ਕਰੇ ਤੀਨ ਤੀਨ ਮਰਤਬਾ ਦੇਹੀ ਅਰਤੇ
ਲ ਮੇਂ ਸਰਦ ਕਰੇ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਕਿ ਤਾਂ ਬੇ ਜਲਦ ਨਹੀ ਪਿਗਲਤਾ ਹੈ
ਅਗਰ ਸੀਖੀਆ ਪਚੇ ਮੇਂ ਮਿਲਾ ਦੇ ਤੋਂ ਜਲਦ ਗਲ ਜਾਤਾ ਹੈ॥ ॥
ਫਾਇਦਾ ਪਚਾ ਕਾ ਇਮ ਕਰਨੇ ਕੋਤਰੀ ਕੇ ਮੇਂ॥ ॥ ਪਹਲੇ ਰੋਗ
ਨ ਸੁਰ ਫੁਕਾ ਔਰ ਪਚਾ ਹਮਦ ਜਨ ਲੇਂ ਦੇ ਨੇ ਕੇ ਏਕ ਸਾਇਤ ਆ
ਸਿਮੇਂ ਮਿਲਾ ਕਰ ਮਟੀ ਕੇ ਘੜੇ ਰੁਖ ਕਰ ਬਾਦ ਉਸ ਦੇ ਏਕ ਘੜੀ ਅ
ਯੋਹੇ ਕੀ ਲੇਵੇ ਔਰ ਉਸ ਕੇ ਨਿਮਕ ਸਾਂਝਰ ਜੇਤਰ ਕਰ ਦਰਮਿਅਨ

ਉਸ ਨਿਮਕ ਕੇ ਵਹ ਘਰ ਅ ਗਿਲੀਰਖੇ ਫਿਰ ਸਰਪੋਸ ਲੋਹੇ ਕਉ-
ਪਰ ਜਰਫ ਲੋਹੇ ਮਜ਼ਕਰ ਕੇ ਰਖੇ ਔਰ ਚਹੀਏ ਕਿ ਸਿਕਮ ਸਰਪੋਸ
ਕਾ ਭੀ ਨਿਮਕ ਸਾਂਥਰ ਸੈਭਰੇ ਯਾਨੇ ਨੀਰੇ ਉਪਰ ਉਸ ਘੜੇ ਕੇ ਕਿ ਜੋ
ਘਰ ਅ ਲੋਹੇ ਮੇਂ ਹੈ ਨਿਮਕ ਪੁਰ ਹੁਏ ਪਸਛੇ ਪਹਰ ਅਤਸ ਦੀ ਪ-
ਕ ਯਾਨੇ ਕ ਬਤੀ ਕੀ ਕਰੋ ਤਿਆਰ ਕਰ ਕੇ ਅਪਨੇ ਕਾਮ ਮਲਵੇਂ।

॥ ਤਰੀਕਾ ਨਿਕ ਲਾਨੇ ਰੋਗਾਨ ਸਰਫੇ ਕਹਿਕਾ ਪਹਲੇ ਦਰਖਤ ਮ-
ਜ਼ਕਰ ਕੀ ਪਤੀ ਔਰ ਜੜ ਲੇ ਕਰ ਅੰਦਰ ਸੀਜੇ ਕੇ ਰਖੇ ਅਰ ਉਸ
ਸੀਜੇ ਪਰ ਖੁਬ ਲੇ ਪਮਿਟੀ ਕਾ ਦੇਵੇ ਔਰ ਬਤੋਰ ਡੁੱਲ ਜੰਤਰ ਰੋਗਾਨ
ਇਸ ਕਾ ਲੇਵੇਂ। ॥ ਤਰੀਕਾ ਜਲਾਨਾ ਦੰਦਾਨ ਫੀਲ ਕਾ ਯਾਨੇ ਹਾਥੀ
ਦੰਤ ਕਾ। ॥ ਪਹਲੇ ਹਾਥੀ ਦੰਤ ਕੋ ਸੋਹਨ ਸੇ ਭੁਰਾ ਦਹ ਕਰ ਕੇ ਮਿ-
ਟੀ ਕੇ ਬਰਤਨ ਮੇਂ ਰਖ ਕੇ ਉਪਰ ਤੀਨ ਮਰਤਬਾ ਗਿਲ ਹਿਕਮਤ ਕਰੇ
ਬਾਦ ਇਸ ਕੇ ਕਲ੍ਹ ਰੋਲ ਬਕਦਰ ਏਕ ਗਜ਼ ਕੇ ਗਹਰਾ ਖੋਦ ਕਰ ਉਸ
ਬਰਤਨ ਮੇਂ ਰਖ ਕਰ ਜੰਗਲੀ ਉਪਲੇਂ ਸੇਭਰ ਕਰ ਅਤਸ ਦੇਵੇਂ ਫੁਲਾ
ਚੇ ਮਸਹੂਰ ਹੋ। ॥ ਤਰੀਕਾ ਬਬਾਨੇ ਸਮਾਜ ਯਾਨੇ ਜੋਨੇ ਬਾਨੇ
ਕੀ। ॥ ਸਿੰਗਰਫ ਏਕ ਤੋਲਾ ਕੀ ਏਕ ਡਲੀ ਹੋਹ ਫੁਲਤ ਬਕੀ
ਏਕ ਤੋਲਾ ਪੀਜ ਏਕ ਮਸਾਹਰਤਾਲ ਸੇ ਲੇ ਕਰ ਪੀਸ ਕਰ ਡਲੀ ਸਿੰਗ
ਰਫ ਪਰ ਲੋਪ ਕਰੋ ਔਰ ਧੁਪ ਮੇਂ ਰਖੋ ਤਾਂ ਖੁਸ਼ਕ ਹੋਵੇ ਫਿਰ ਏਕ ਅੰ-
ਡਾ ਕੜਕ ਨਾਤ ਯਾਨੇ ਸਿਆਹ ਪੁਰਗੀ ਕਾ ਬੋੜਾ ਅੰਡੇ ਕਾ ਸਰ ਏਕ ਤ-
ਰਫ ਜੇਤੋਂ ਕਰ ਜੁਫੈਦੀ ਉਸ ਜੇ ਟੂਰ ਕਰ ਕੇ ਜਰਦੀ ਬਾਕੀ ਰਖ ਕੇ
ਵਹ ਡਲੀ ਸਿੰਗਰਫ ਮੇਂ ਹੜਤਾਲ ਅੰਡੇ ਕੇ ਅੰਦਰ ਕਰ ਦੇਵੇਂ ਔਰ ਕਿ
ਸੀ ਚੀਜ ਜੇ ਹਿਲਾ ਦੇਵੇਂ ਕਿ ਜਰਦੀ ਡਲੀ ਮੇਂ ਮਿਲ ਜਾਵੇ ਔਰ ਦੂਸਰਾ
ਅੰਡਾ ਖਾਣੀ ਕਰ ਕੇ ਮਾਨਿੰਦ ਰੁਕਨੇ ਯਾਨੇ ਸਰਪੋਸ ਕੇ ਉਪਰ ਉਸ ਅੰ-
ਡੇ ਕੇ ਲਗਾ ਦੇਵੇਂ ਕਿ ਅੰਡੇ ਕੇ ਛਿਪ ਲੇਵੇਂ ਔਰ ਵਹ ਅੰਡਾ ਭੀ ਅਗਰ ਮੁ-
ਰਗੀ ਕਰ ਕਾਨਤ ਕਾ ਹੋਤੋ ਬੇਹਤਰ ਹੈ ਔਰ ਉਸ ਅੰਡੇ ਕੀ ਭੀ ਜਰਦੀ
ਕਿ ਲਕਰ ਪਹਲੇ ਇਸ ਅੰਡੇ ਮੇਂ ਫਿਰ ਡਲੀ ਰਾਖੀ ਹੋਂ ਡਾਲ ਦੇਵੇਂ ਔਰ

ਥਕਦਰਚੋੜਾਈਔਰਲੰਬਾਈਬੈਜੇਕੋਕਪੜਾਚਿਕਨੀਮਿਟੀਜੇਲ
ਤਕਰਕੇਅੰਡੇਪਰਲਗਾਕਰਕੇਖੁਸ਼ਕਕਰੇਇਸਤਰਹਤੀਨਲੇਪ
ਕਪੜੇਕੇਕਰੇਫਿਰਤੀਨਅਦਰਓਪਲੇਜੰਗਲੀਲਾਕਰਛੋਟੇਛੋਟੇ
ਟੁਕੜੇਕਰਤਵੇਹਅੰਡਾਕਪੜਟੀਕੀਆਹੁਆਬੀਚਕੰਡੇਕੇਜਗਹ
ਮਹਨੂਜਮੋਰਖ।ਕਰਆਗਦੇਵੇਔਰਬਾਦਚਾਪੜੀਕੇਬਾਹਰ
ਲਾਵੇਫਿਰਸਿੰਗਰਫਕੀਡਲੀਨਿਕਾਲਕਰਏਕਮਾਸਾਹਰਤਾਲ
ਅਰਕਲੇਮੂੰਮੇਪੀਸਕਰਤੁਲੀਮਜ਼ਕੂਰਹਪਰਲੇਪਕਰੇਖੁਸ਼-
ਕਕਰਕੇਬਦਸਤੂਰਆਗਦੇਵੇਇਸਤਰਹਪਰਬਾਰਮਾਸੇਹਤੁਤਾ
ਲਬਾਰਹਮਰਤਬਾਮੇਖਰਚਹੋਵੇਬਾਦਇ।ਕਿਬਦੁਲੇਪਕਰਨੇਹ-
ਤੁਤਾਲਕੇਸਿੰਗਰਫਕੀਡਲੀਕੋਅੰਡੇਮੋਰਖਕਰਬਤਰੀਕਮਜ਼
ਕੁਰਏਕਸੋਏਕਦਫਆਗਦੇਵੇਜਿਸਵਕਤਆਰੇ ਤਮਾਮਹੋਜ
ਵੇਏਕਰਤੀਇਸਮੇਸੇਲੇਕਰਚਾਂਦੀਚਰਖਦੀਹੁਈਪਰਛੋੜੇਜੇਨਾ
ਹੋਜਾਵੇਗਾਔਨਅਪਨੇਦਿਲਮੇਯਾਦਰਖੇਕਿਵਕਤਆਗਦੇਨੇਕੇ
ਬਦਬੋਜਲਨੇਜਰਦੀਬੈਜੇਕੀਮਾਨੀਦਬਦਬੋਕਬਾਬਕੇਬਾਹਰਆ-
ਤੀਪੈਜਬਤਕਕਿਵਹਬਦਬੋਦੂਰਨਹੋਜਵੇਤਬਤਕਬੈਜੇਕੋਆਗਾਜੇ
ਬਾਹਰਨਲਾਵੇਔਰਚਹੀਏਕਿਅੰਡੇਕੋਓਪਲੇਮੇਇਸਤਰਹਰਖੇ
ਕਿਅੰਡਾਓਪਰਜਿਮੀਨਕੋਹੋਔਰਅੰਡੇਕੇਨੀਚੇਕੰਡਾਨਾਰਖੇਇਸ
ਵਾਸਤੇਕਿਸਿੰਗਰਫਭਾਰੀਹੋਤਹੋਨੀਚੇਤੈਮੋਬੈਠਜਾਤਾਹੈਅਗਰ
ਨੀਚੇਬੈਜੇਕੋਆਗਾਹੋਗੀਤੋਯਹੀਬੋਫਹਕਿਸਿੰਗਰਫਜਲਜਾਵੇ
ਗਾਤਸਲਕਲਾਮਕਯਹਪੈਕਿਨੀਚੇਬੈਜੇਕੋਆਗਾਨਹੋਤੋਅਛ
ਹੈਔਰਚਾਰੋਤਰਫਔਰਓਪਰਆਗਾਹੋਨਾਚਹੀਏਉਨਹੀਤੀਨਅ-
ਦਰਕੰਡੇਜੇ। ਤਰੀਕਾਖਾਨੇਪਾਰੇਕਕਿਸਿਕਮਾਮਕਾਇਮ
ਰਹੇਔ।ਫਦੇਵੇ। ਪਸਪਾਰਜਿਸਮਕਦਰਖਾਠਮ
ਕੁਰਚੋਏਕਰਕਯਜਯਾਬਰਗਪਨਪਰਰਖੇਔਰਯਹਮੰਤੁਤੀ
ਨਬਾਰ।ਜੇਔਰਓਪਰਓਥਕੇਫੂਕੇਔਰਹਰਬਾਰਅਵਲਔਰ

१२
॥
ਆਖਰਦਰੁਦਮਿਲਵੇਫਿਰਉਸਕੇਖਵੇ ਕਥਲਪਾਰਹਖਾਨੇਕੇ
ਹਾਵਲਪਕਕੇ ਦੇਹੀਮੇਮਿਲਕਰਖਾਏਵੇਹਮਰਹਘੀਸਾਕਤੁਲ
ਘੀਕੇਔਰਸਾਥਉਸਕੇਪਾਰਖਵੇਸਿਸਤਰਹਕਿਮਜਕੂਰਹੁਅ
ਔਰਬਾਦਪਾਰਖਾਨੇਕੇਬੋਲੀਦੇਤਕਮੁੰਹਬੰਦਰਖੇਔਰਬਤਨਕਰੇ
ਇਸਵਾਸਤੇਕਿਪਾਰਮੁੰਹਸੇਨਿਕਲਨਪੜੇਸਾਤਰੇਜਤਕਇਸ
ਤਰਹਖਵੇਨਫਜਹਰਹੋਗਾਜਬਤਕਕਿਜੀਚਾਹੇਇਸਤਹਿਸ
ਲਕਰੇਪਹਲੇਆਪੇਤੋਏਸੇਜੂਰੁਕਰੇਜਬਕਿਮੁਆਫਿਕਮਿਜਾ
ਜਕੇਹੋਜਵੇਅਹਿਸਤਾਅਹਿਸਤਾਜਿਆਦਹਕਰੇਲੋਕਨਮੋਸ
ਮਸਰਦੀਮੇਖਾਨਚਾਹੀਏਨਗਰਮਓਮੇਔਰਜਿਸਸਖਸਕੀ
ਮਿਜਜਮੇਸਰਦੀਔਰਤਰੀਜਿਆਦਹੋਗੀਉਸਕੇਬਹੁਤਨਫਾ
ਹੋਗਾਬਖਲਾਨਗਰਮਮਿਜਜਕੇਕਿਉਸਕੇਨੁਕਸਾਨਹੋਗਾਔ
ਰਜੂਦਨਆਦਮੀਕੋਖਾਨਨਚਾਹੀਏਪਸਜਨਨਚਾਹੀਏਕਿਪਾਰ
ਰੀਨਰੇਜਤਕਪੇਟਮੋਰਹਤਾਹੋਬਦਇਸਕੇਪਾਖਾਨੇਕੀਰਹਸੇਨਿ
ਕਲਤਾਹੋਔਰਚਾਹੀਏਕਿਪਾਰਕਿਸਮਅਵਲਸੇਹੋਔਰਪਾਰਖ
ਨੇਕੇਵਕਤਘੀਔਰਮਖਨਬਹੁਤਇਸਤਿਮੁਲਕਰੇਇਸਵਾਸਤੇ
ਕਿਪਾਰਕਿਜੀਤਰਹਕਾਨੁਕਸਾਨਨਕਰੇਔਰਖਟਾਈਔਰਬਾਰੀ
ਰੀਜਿਸੇਪਰਹੋਜਰਖੇ॥ ਮੰਤ੍ਰਮਜਕੂਰਯਹਹੈ॥ ॥ਉ-
ਤਮਪਾਰਾਨਤੁਬਰਾਜਤੀਜਾਵਲਪਰਬਤਪਹਾੜਸੇਪੀਉਂ
ਪਛਲਬੜੇਨਪੜੇਨਗਰੇਨਫੂਟੇਅਲਾਮੁਹੰਮਦਰਜੂਲਅਲਾ
ਆਦਮਜਫੀਅਲਾਰਫਕਰੇਜਹਾਰਖੇਤਹਾਰਹੋਬਹਕਲਾਇਲ
ਹਓਲਿਲਾਮੁਹੰਮਦਰਜੂਲਫਿਲਾਹ॥ ॥ਫੁਇਦਾਨਿਕਲਨੇ
ਨਿਮਕਮੁਲੀਸੇਔਰਚਰਚਰੇਸੇਔਰਕਿਸਮਕੀਘਾਜ
ਸੇਜਿਸਕਦਰਕਿਮਨਜੂਹੋਹੋਮੁਲੀਔਰਚਰਚਰਾਤਾਜਲਾਵੇ
ਔਰਖੁਸਕਕਰੇਔਰਜਲਾਕਰਖਯਉਸਕੀਏਏਕਪਕਾਗਾੜਾ
ਚਾਕੇਨੇਉਸਕੇਲਕੜੀਓਮੇਥਾਧਕੇਲਟਕਾਵੇਜੈਸਾਕਿਮਸੂਹਰ

ਹੈ ਫਿਰ ਖਾਕ ਮਜ਼ਕੂਰ ਉਸ ਮੇਂ ਭਲੇ ਬੈਠਾ ਬੈਠਾ ਪਾਨੀ ਉਸ ਪਰ ਟਪਾ
ਕਰੇ ਨੀਚੇ ਉਸ ਕੇ ਏਕ ਬਰਤਨ ਰਖੇ ਜੋ ਪਾਣੀ ਟਪ ਕੇ ਜੋ ਉਸ ਬਰਤ-
ਨ ਮੇਂ ਜਾ ਆਵੇ ਜਬ ਕਿਤਾ ਮਾਮ ਪਾਣੀ ਟਪ ਕਾਵੇ ਉਸ ਕੋ ਕਲਈ
ਦਰਤਾਂ ਬੈਠੇ ਬਰਤਨ ਮੇਂ ਜੋ ਸੁਕਰੇਂ ਯਹਾ ਤਕ ਕਿ ਪਾਨੀ ਸਬ ਜਲ ਜਾ
ਵੇ ਅਰਿ ਨਿਮਕ ਬੰਦ ਹਕਰ ਰਹ ਜਾਵੇ ਆਪਨੇ ਕਾਮ ਮੇਂ ਲਾਵੇ ਇਸ
ਤਰਹ ਜਿਸ ਚੀਜ ਕਾ ਚਹੇਂ ਖਾਰ ਨਿਕਾਲ ਲੇਂ ਅਰਿ ਜੋ ਖਾਰ ਕਿ ਜਿਸ ਮ-
ਰਜ ਕੋ ਮੁਫੀਦ ਹੈ ਨਾਮ ਉਸ ਕਾ ਸਾਥ ਬਿਆਨ ਉਸ ਮਰਜ ਕੇ ਲਿਖਾ
ਜਾਵੇਗਾ ਅਰਿ ਪਾਣੀ ਟਪ ਕੇ ਹੁਏ ਕੋ ਫਿਰ ਕਪੜੇ ਪਰ ਛੋੜੇਂ ਅਰਿ ਟਪ
ਕਾ ਦੇ ਡੋਚਾ ਹੀਏ ਕਿ ਲੋਟੇ ਮੇਂ ਫਿਰ ਕਰ ਟੁੰਦੀ ਸੇਂਨ ਬਹੁਤ ਕਰੀਬ ਜੇਨ
ਬਹੁਤ ਦੁਰ ਸੇਂਨ ਛੋੜੇਂ ਏਕ ਬਰਤਨੀ ਨ ਛੋੜਨ ਚਾਹੀਏ॥ ਸੁਮਸ
ਯਾਨੇ ਸੇਂਨ ਬਨਾਨੇ ਕੀਤਰ ਕੀਥਾ॥ ॥ ਛਾਲ ਦਰਖਤ ਅਰਜਨ ਲਾ
ਕੀ ਖਾਕ ਅਰਿ ਖਾਕ ਬਾਂਸੁ ਸੁਰਖ ਕੀ ਬਰਾਬਰ ਲੇਵੇਂ ਬੈਠਾ ਉਸ ਜੇ ਸਾਥ
ਮਗਜ ਜ ਪੀ ਕੁਵਾਰ ਕੇ ਚਰ ਪਹਰ ਖੜਲ ਕਰੇਂ ਅਰਿ ਫਿਰ ਉਪ-
ਰਤ ਖਤੀ ਸੀਸੇ ਕੇ ਕਿ ਪਹਲੇ ਜੇ ਪਤਲੀ ਬਨਾਈ ਹੈ ਤਲਾ ਕਰੇਂ ਅਰਿ
ਦੋਨੋਂ ਤਰਫ ਰੁਨ ਤਖਤੋਂ ਕੋਤ ਹਬਰ ਤੂੰ ਰਖ ਕਰ ਮਟੀ ਕੇ ਬਰਤਨ ਮੇਂ
ਰਖੇ ਏਕ ਗਾਥੀ ਮਿਟੀ ਸੇ ਉਸ ਕੇ ਛਿਪਾਵੇਂ ਅਰਿ ਗਿਤ ਹਿਕਮ ਤਕ
ਰਕੇ ਖੁਸ਼ਕ ਕਰੇਂ ਅੰਚ ਦੇਵੇਂ ਜਬ ਕਿ ਸਰਦ ਹੋ ਬਾਹਰ ਲਾਵੇਂ ਫਿਰ ਦੋਨੋਂ
ਖਾਕ ਮਜ਼ਕੂਰ ਬੀਚ ਮਗਜ ਪੀ ਕੁਵਾਰ ਕੇ ਚਰ ਪਹਰ ਖੜਲ ਕਾ
ਰੇ ਉਸ ਤਖਤੋਂ ਪਰ ਤਲਾ ਕਰੇਂ ਅਰਿ ਮਿਟੀ ਕੇ ਬਰਤਨ ਮੇਂ ਰਖ ਕੇ ਬਤ-
ਰੀਕ ਮਜ਼ਕੂਰ ਅੰਚ ਦੇਂ ਲੋਕਨ ਅੰਚ ਲਗਾ ਪਟਕੀ ਹੈ ਫਿਰ ਇਸ ਤਰ
ਹ ਪਰ ਅੰਚ ਦੇਵੇਂ ਅਰਿ ਅੰਚ ਲਗਾ ਪਟ ਉਸੇ ਕਹਤੇ ਹੈ ਕਿ ਏਕ ਬਾਸ ਲੀ
ਬਾ ਅਰਿ ਏਕ ਬਾਸ ਚੌੜਾ ਅਰਿ ਏਕ ਬਾਸ ਗਹਰਾ ਜਮੀਨ ਕੋ ਖੋਦ ਕਾ
ਰ ਅੰਚ ਦੇਵੇਂ ਅਰਿ ਅੰਚ ਗਜ ਪਟ ਵਹ ਹੈ ਕਿ ਏਕ ਗਜ ਕਾ ਲੰਬਾ ਅਰਿ
ਕਾਈ ਕੋਈ ਕਾ ਚੌੜਾ ਅਰਿ ਏਕ ਗਜ ਕਾ ਗਹਰਾ ਗੜ੍ਹਾ ਖੋਦ ਕਰ
ਅੰਚ ਦੀ ਜਾਵੇਂ ਅਰਿ ਬੀਚ ਅੰਚ ਲਕ ਪਟ ਕੋਤ ਖਤੀ ਸੀਸੇ ਮਜ਼ਕੂਰ

ਕੀ ਸਲਾਮਤ ਹੁਤੀ ਹੈ ਅੰਗ ਬਾਦ ਉਸ ਕੋ ਰੋਜ਼ ਰੋਜ਼ ਹੋ ਜਾਤੀ ਹੈ ਅੰਗ
ਘਟਨੇ ਲਗਤੀ ਹੈ ਪਸ ਚਾਹੀਏ ਕਿ ਜੋ ਰੋਜ਼ ਇਲਾਹੀ ਦਾ ਰਹਜਾਵੇ ਉ
ਸ ਕੋ ਭੀ ਅੰਚ ਦੇ ਨੇ ਮੇ ਮਿਲਾ ਲਿਆ ਕਰੇ॥ ॥ ਦਸਤੂਰ ਚਾਂਦੀ ਕੀ
ਘਰੀਯਾ ਬਨਾਨੇ ਕਾ॥ ॥ ਦੇ ਤੋ ਬੇ ਪਾਰਾ ਏਕ ਤੋਲਾ ਦੂਧ ਦਰਖਤ ਬ
ਰਗਦ ਕਾ ਬਾਦ ਉਸ ਕੋ ਪਚੇ ਕੋ ਘਰੀਯਾ ਮੇਰਖ ਕਰ ਉਪਰ ਦੂਧ ਮ
ਜ਼ਰੂਰ ਕੇ ਭਲੇ ਫੀਚੇ ਉਸ ਘਰੀਯਾ ਕੇ ਚਰਚਾ ਚਰਬਤੀ ਓਕਾ ਜਲਾ
ਵੇਂ ਸਾਥ ਤੋਲ ਤਿਲ ਕੇ ਏ ਪਰਕਤ ਕ ਅੰਗ ਚਾਹੀਏ ਕਿ ਘਰੀਯਾ ਉਪ
ਰਤ ਪਾਣੀ ਲੋਹੇ ਕੇ ਹੈ ਅੰਗ ਚਰਾਗ ਇਸਤਰ ਹਰਖੋ ਕਿਲੇ ਬਤੀ ਕੀ
ਨੀਚੇ ਘਰੀਯਾ ਕੇ ਹੈ ਦਰਮਿਆਨ ਮੋਂ ਫਾਸਲਾ ਤੀਨ ਉਗਲ ਕਾ ਚਾਹੀ
ਏ ਸਹਕਮ ਰਹੈ ਯਾਨੇ ਚਾਂਦੀ ਹੈ॥ ॥ ਤਰੀਕਾ ਮਾਰਨੇ ਤਲਕ ਯਾ
ਨੇ ਅਬਰਕ ਕਾ॥ ॥ ਫੇਡ ਤੋਲਾ ਅਬਰਕ ਲੇ ਕਰਟਾਟ ਕੀ ਥੈਲੀ
ਮੇਂ ਬਾਂਧ ਕਰ ਇਸ ਕਦਰ ਮਲੇ ਕਿ ਮਿਸਲ ਲੁਆ ਬਹੁੰ ਹਕੇ ਹੋ ਜਾਵੇ ਅੰ
ਗ ਫੇਡ ਤੋਲਾ ਕੰਦ ਸਿਆਹ ਅੰਗ ਫੇਡ ਤੋਲਾ ਸੋਰਾ ਕਲਾਮੀ ਇਸ ਮੇ ਮਿ
ਲਾ ਕਰ ਆਪਸ ਮੇਂ ਹਲ ਕਰੋ ਅਗਰ ਜ਼ਰੂਰਤ ਜਾਨੇ ਚੰਦ ਕਤਰੇ ਪਾ
ਣੀ ਕੋ ਭੀ ਭਲੇ ਫਿਰ ਉਨ ਤਮਾਮ ਕਿ ਚਾਹਿ ਸਾ ਕਰੇ ਚਾਰ ਅਦਰ ਜੰ
ਗਲੀ ਓਪਲੇ ਲੇ ਕਰ ਹਰ ਏ ਕਰੇ ਦਰਮਿਆਨ ਮੋਂ ਬਕਦਰ ਜ਼ਰੂਰਤ
ਖੋਵੇ ਉਨ ਚਾਹਿ ਸੇ ਦਵਾ ਕੋ ਕੁੰਡੀ ਮੇਂ ਰਖੇ ਉਪਰ ਏ ਕ ਦੂਸਰਾ ਕੰਡਾ ਸਾ
ਫ ਕਰ ਕੇ ਮਿਸਲ ਸਰਪੇਸ ਕੋ ਬੰਦ ਕਰੇ ਸਕਯਾ ਏ ਕ ਹਾਥ ਕੋ ਗਹਿਰਾ
ਗਛਾ ਖੋਵੇ ਅੰਗ ਗਛੇ ਮੇਂ ਜੰਗਲੀ ਓਪਲੇ ਭਰੇ ਜਿਸ ਕਦਰ ਕਿ ਸਮ
ਵੇਂ ਅੰਗ ਉਨ ਓਪਲੇ ਕੇ ਵਹ ਚਾਰ ਅਦਰ ਬਨਾਏ ਹੁਏ ਚਾਹੇ ਹਿਸੇ ਦਵਾ
ਕਿਰਖੇ ਅੰਗ ਆਗਾ ਦੇਵੇ ਚਾਹ ਪਹਰਤ ਕ ਜਿਸ ਵਕਤ ਸਰਦ ਹੋਵੇ
ਬਹਰ ਨਿਕਾਲੇ ਅੰਗ ਫੇਡ ਤੋਲਾ ਕੰਦ ਅੰਗ ਸੋਰਾ ਸਾਥ ਅਬਰਕ ਕੇ
ਮਿਲਾ ਕਰ ਬਤਰੀਕ ਮਜ਼ਰੂਰ ਆਗਾ ਦੇਵੇ ਇਸਤਰ ਹ ਤੀਨ ਚਾਹ
ਮਰਤਬਾ ਆਗਾ ਦੇਵੇ ਅੰਗ ਹਰ ਮਰਤਬਾ ਕੰਦ ਵ ਸੋਰਾ ਮਿਲਾ ਕੇ ਜਾ
ਵੇਂ ਬਾਦ ਉਸ ਕੋ ਅਬਰਕ ਸੁਫੇਟ ਹੋ ਸਵੇਰਾ ਨਿਕਾਲ ਕਰੇ ਅੰਗ

ਕਾਮਮੇਲਾਵੇ ਅੰਦਾਜਾਖਾਨੇਕਾ ਦੋਰਤੀਵਾਸਤੇਹਰਮਰਜਕੋਸਾਥ १
ਦਵਓਮੁਨਾਸਵਕੇਖਾਵੇ। ॥ਤਰੀਕਕਜਲੀਕਰਨੇਪਾਰੇਔਰ
ਰੀਧਕਕਾ। ॥ਦੋਨੋਬੀਚਜਰਫ ਲੋਹੇਕੇਬਕਦਰਜਰੁਰਤ
ਲੋਕਰਤੀਨਰੇਜ ਖਰਲ ਕਰੇਥਵਮਿਲਾਨੇ ਔਰ ਰੀਜਕੇਸਿਅਪ
ਰੰਗਹੋਜਾਵੇਗੀਮਿਸਲਕਾਜਲਕੀਸੁਰਤ ਪਾਰੇਕੀਮਾਲੂਮਹੋ
ਗੀਇਸਕੋਕਜਲੀਕਹਤੇਹੈਂ। ॥ਫਾਇਦਾਤਰਕੀਬਬਨਾਨੇ
ਨੂਰੇਕੀ। ॥ਯਾਨੇਵਹੁਦਵਾਕਿਜਿਸਸੇਬਾਲਗਿਰਜਾਵੇਔਰ
ਰਜਲਦਜਖਤਨਹੋਔਰਅਕਸਰਯਹਦਵਾਔਰਤੋਕੇਕਾਮ
ਅਤੀਤੈਰੁਮਿਜਿਸਮੇਪਾਨੀਨਪਕਹੋਚਰਦਾਮਯਾਨੇਛੋਤੋਲਾ
ਹੜਾਨਲਛੋਤੋਲਹਰਏਕਕੋਅਲਹਿਦਾਅਲਹਿਦਾਮਿਸਲਸੁ
ਰਕੇਪੀਜੇਫਿਰਏਕਬਰਤਨਮੇਚੁਨੇਕੋਰਖੋਉਪਰਉਸਕੇਪਾ
ਣੀਥਾਠੇਕਿਜੇਸਾਵੇਜਬਕਿਸਰੋਦਹੋਨੇਲਗੀਯਾਨੇਸੀਰਗਰ
ਮਹੋਹੜਤਾਲਪੀਜਾਉਅਉਸਮੇਮਿਲਾਦੇਔਰਸਾਥਲਕੜੀ
ਕੇਖੂਬ ਲਕਰੇਔਰਜਿਸਜਗਹਕਿਥਾਲਦੂਰਕਰਨਾਮਨਜੁਰ
ਹੋਨਪਕਰੇਥਵਲੇਪਕਰਨੇਕੇਦਰਅਫਤ ਕਰੇਔਰਨਾਖਨਸੇਹਰਕ
ਤਕਰੇਇਸਵਾਸਤੇਕਿਬਲਅਪਨੀਜਗਹਸੇਉਖੜਤਾਪੈਯਾਨ
ਹੀਅਗਰਬਾਲਉਖੜਨੇਲਗੀਤੋਫਿਲਫੋਰਗਰਮਪਾਣੀਸੇਧੋ
ਥਾਲੇਔਰਉਪਰਉਸਕਤੇਲਕਤੇਲਮਲੇਔਰਜਾਨਨਾਚਾਹੀਏਕਿ
ਅਗਰਉਸਦਵਾਮੇਕਪੂਰਕਚਰੀਨੀਮਾਦਾਮਯਾਨੇਨੋਮਾਜੇਕ
ਫੁਰਚੀਨਤੀਨਮਾਜੇਸੁਫੇਦੀਬੈਜਮੁਰਗਏਕਅਦਦਬਾਹਮਿ
ਲਾਵੇਤੋਨੂਰੋਕੇਖੂਬਬੇਦਾਰਕਰੇਗਾਔਰਛਿਪਾਨਰਹੇਕਿਨੂਰ
ਜਿਸਵਕਤਬਨਵੇਉਸੀਵਕਤਕਾਮਮੇਲਾਵੇਇਸਵਾਸਤੇਕਿਦੋਰ
ਤਕਰਖਨੇਸੇਜੋਹਰਟਕਤਾਲਔਰਚੁਨੇਕਾਉਕਜਾਤਪੈਔਰਵਹ
ਦਲਥੇਰਾਚੁਰੇਜਤੀਪੈ ॥ਫਾਇਦਾਬੇਹਤਰਕਰਨਾਬਛਨਾਕ
ਕਾਉਖੋਕਾਇਕੋਜੇਸਕਰੇਉਸਮੇਬਿਛਨਕਕੋਲਟਕਾਰੇਜਿਸ

ਵਕਤ ਦੁਪ ਖੁਬ ਜੋਸ ਕਰੇ ਹਲਾ ਦੇ ਕਿ ਜਹਿ ਰਹੁ ਧਮੇ ਅਜਾਵੇ ॥
 ਤਰੀਕ ਇਨਸੂ ਯਾਨੇ ਜੋ ਪਸ ਜਮਾਲ ਕੋਟੇ ਕਾ ॥ ਮਗਜ ਜਮ
 ਲਕੋਟਾ ਬਾਗੀਕ ਕਪੜੇ ਮੇਂ ਬਾਂਧ ਕੇ ਬੜੇ ਮਿਟੀ ਕੇ ਬਰਤਨ ਮੇਂ ਗੋਬ
 ਰਗਾਇਕਾ ਕਿਪਾਨੀ ਮੇਂ ਪੋਲ ਕਰ ਉਸ ਮੇਰਾ ਧੋ ਧਾਗਾ ਬਾਂਧ ਪੋਲ
 ਦਕਾ ਦੇ ... ਨੀਚੇ ਉਸ ਕੇ ਅਗਾਜਲਾ ਦੇ ਦੇ ਪਹਿਰਾ ਅੰਚ ਕਰੋ ਫਿ-
 ਰ ਉਸ ਕੇ ਨਿਕਾਲ ਕਰ ਪਾਨੀ ਸੇ ਪੈ ਕਰ ਦਵਾ ਮਿਲਾਵੇ ॥ ਫੁਇ
 ਦਾ ਅਰਕ ਗੀਧ ਕੇ ਬਿਆਨ ਮੇਂ ॥ ਕਿ ਗਰਮ ਪੈ ਖੁਬ ਜਿਆ
 ਦਾ ਕਰਤਾ ਪੈ ਬਾਈ ਤੋੜਤਾ ਪੈ ਅਗਰ ਸਾਥ ਗੁਲਾਬ ਕੇ ਖਾਵੇ ਬਲ-
 ਗਮ ਕੇ ਦਫਾ ਕਰੇ ਅਗਰ ਹਮਰਾਹ ਅਰਕ ਬੇਦ ਮੁਸਕ ਕੇ ਪੀਵੇ-
 ਜਿਆਦਤੀ ਸਫਰ ਕੀ ਕਮ ਕਰੇ ਔਰ ਮੇਧੇ ਕੋ ਕੁਵਤ ਦੇ ਕਮਰ ਔ
 ਰ ਪੀਠ ਕੇ ਮਜਬੂਤ ਕਰੇ ਔਰ ਉਪਰ ਮੁਠੀ ਦਾਗ ਕੇ ਔਰ ਦਾਦ ਕੇ
 ਮਲੇ ਦੂਰ ਕਰੇ ਅਗਰ ਫੌਗ ਯਾ ਦਾਰੀ ਨੀ ਯਾ ਜਾਇਓ ਲਕੋ ਬੀ
 ਚ ਇਸ ਅਰਕ ਕੇ ਤਰਕ ਕਰ ਕੇ ਖੁਸਕ ਕਰ ਕੇ ਖਾਵੇ ਕੁਵਤ ਬਾਹ ਔ
 ਰ ਹਾਜਮਾ ਬਹੁਤ ਹੋਵੇ ਔਰ ਤਮਾਮ ਮਰਜ਼ ਬਲਗਮ ਵਖੂਲਵ
 ਫਾਲਜ ਵਤ ਸਨ ਜਵਰ ਬਦ ਮੇਧਾ ਵਲ ਕਵੇ ਕੇ ਫੁਇਦਾ ਦੇਵੇ ਯਹ
 ਖਵਾਸ ਕਿਤਾਬ ਹਕੀਮ ਸਲਹਿ ਹਰਦੀ ਜੇ ਲਿਖੀ ਗਈ ਅਗਰ ਬੋ
 ਕੁਵਾਸਤੇ ਦਰਦ ਦਾਤੇ ਕੇ ਲੁਗਾਵੇ ਫੌਰਨ ਦਰਦ ਜਤਾ ਰਹੇ ...
 ਲੋਕਨ ਯਹ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਦਾਂਤ ਅਛੇ ਹੈ ਉਸ ਪਰ ਇਸ ਦਵਾਕੇ
 ਅਜਰ ਨ ਪਹੁੰਚੇ ਕਿ ਬੌਠ ਟੂਟ ਜਾਨੇ ਕਾ ਹੈ ਔਰ ਇਸ ਅਰਕ ਗੀਧ
 ਕਾ ਮਲ ਨ ਵਾਸਤੇ ਖੁਜਲੀ ਕੇ ਹਮਰਾ ਤੇਲ ਯਾ ਘੋਟੇਲ ਕੇ ਮੁ
 ਠੀਦ ਹੈ ॥ ਫੁਇਦਾ ਪਾਣੀ ਨਕ ਮੇਂ ਬੈਂਚਨੇ ਕਾ ॥ ਜੁਬ ਹ
 ਕੇ ਅਹਿਸਤਾ ਅਹਿਸਤਾ ਨਕ ਮੇਂ ਪਾਣੀ ਖਾਂਚੇ ਲੋਕਨ ਜਿਆਦਹ
 ਬਾਈ ਜਤੇ ਲੇ ਜੇਨ ਹੋ ਜਿਸ ਤੋਂ ਜਿਥਾ ਬਰਸ ਔਰ ਹਵਾ ਹੈ ਮੌਕੁਫ
 ਰਖੇ ਨਫ ਯਹ ਹੈ ਕਿ ਮਰਜ਼ ਖੁਸਕੀ ਵਗਰਾਮੀ ਦਮਾਜ ਘੋਟੇਲ
 ਹੋ ਜਵੇ ਔਰ ਗਰਮ ਮਜਜ਼ ਕੇ ਵਕਤ ਜੇਰੀ ਸਿਕਮ ਕੇ ਖੀਦੇ ਨ

ਨਹੀਚਾਹੀਏਨਿਰਬਮੁਹਚਾਹੀਏਵਸਤੇਬਰਾਬਰੀਕਰਨੇਸਰਦੀਪਾ ੧੯
 ਣੀਕੇਸਾਬਗਮੀਮੇਦੇਕੇਬਲਗਮੀਮਿਜਾਜਕੇਹੁਕਮਨਜਲੇਕਾਰ
 ਖਤਾਹੈਅੰਰਸਰਦਦਿਨੋਮੇਖੋਰਨਅਛਨਹੀਅਗਰਜਰੂਰਤਹੋ
 ਪਾਣੀਕਰਮਕਰਕੇਖੋਰੇਅੰਧੇਰਾਅਖਮੇਜੇਸਫਰਾਅੰਰਖੁਸ਼
 ਕੀਜੇਹੋਤਹੈਵਹੁਦੁਰਹੋਜਾਤਾਹੈਜੁਕਮਗਰਮਕੋਭੀਨਫਾਹੈਅੰ
 ਰਬਾਜੇਸੇਸੁਨਾਹੈਕਿਭੁਖਭੀਬਛਾਤਾਹੈਅੰਰਫੂਲਨਾਮੇਧੇਕਦੂ
 ਰਹੋਜਤਾਹੈ॥ ਫੁਇਦਾਪਾਰਾਨਰਪਰਮਲਜਾਚਾਹੀਏਕਿਸ
 ਤਾਈਸਵੰਹਰਮਹੀਨੇਕੋਵੇਰਤੀਜੇਚਾਰਤੀਤਕਤਾਲੂਪਰਬਾ
 ਲਮੁੰਡਕੇਮਲੇਅੰਰਬਲਗਮੀਮਿਜਾਜਕੇਸਾਬਲੁਆਬਕੋਨੋਚੇਕੇ
 ਅੰਰਸਫਰਾਵੀਮਿਜਾਜਕੇਸਾਬਲੁਆਬਈਸਬਗੋਲਕੇਮਲੇਅੰਰ
 ਕਹਤੇਹੈਕਿਖੁਸ਼ੀਭਾਤਾਹੈਅੰਰਜੁਵਾਨੀਕਾਇਮਰਹਤੀਹੈਮੇਰੇਨਜ
 ਦੀਕਜਲਾਇਆਹੁਆਪਾਰਾਬੀਸਰਗਜਕਿਸਰਸਾਮਬਲਗਮੀ
 ਹੋਵਨਜੀਅਨਵਜੁਕਮਬਲਗਮੀਕੋਮੁਠੀਦਹੈ॥ ਜੀਦਾ
 ਕਰਨਾਜੇਨਾਮਭੇਹੁਏਕਾ॥ ਏਕਤੇਲਾਜੇਨਾਮਭੇਹੁਏਕੋਘਭੁਏ
 ਮੇਰਖਕੇਏਕਰਤੀਜੇਸਾਡਾਲਕਰਆਂਚਤੇਜਕਰੇ॥ ਜੀਦਾਕਰਨਾ
 ਜਿਸਤਮਭੇਹੁਏਅੰਰਜਿਵਇਉਸਕੇਛੁਟਾਮਇਉਲਹਸਤਕਿਘ
 ਖਰਸੁਹਯਅੰਰਸਹਿਦਹੈਇਸਕਰਖਕਖੁਸਕਪਰਡਾਲੇਕਿਵ
 ਹਛਿਪਜਾਵੇਗਲੇਲਾਕਰਕੇਲੋਹੇਕੇਚਮਚੇਮੇਰਖਕੇਆਗਪਰ
 ਪਿਘਲਾਵੇਜੀਦਹੋਜਵੇਗਾ॥ ਜੀਦਾਕਰਨਾਕਲਈਮਾਰੀਹੁ
 ਏਕਾ॥ ਘਕਕਲਈਕੀਲੋਹੇਕੇਚਮਚੇਮੇਰਖਕੇਬੋਝਤੇ
 ਲਤਿਲਯਾਸਰਜੇਕਾਬੋਝਨੋਸਦਰਡਾਲਕੇਆਗਪਰਰਖੇਜੀ
 ਦਹੋਵੇ॥ ਬਨਨਾਘਡੀਯਾਹੀਦੀਕਾ॥ ਮਿਟੀਘੁਮਚਕੇਘ
 ਰਗੀਆਦਸੇਰਗੁਗਲਤੁਤੋਸਾਗੁਡਤੀਨਤੋਲਨਿਮਕਸਾਬਰਸ
 ਦਹੋਵੇ॥ ਘਨੀਰੁਈਯਾਕਮਜਾਬੋਝਸਗੋਬਰਗਾਇਕਾਬੋਝ
 ਸਾ॥ ਬਨਨਾਘਡੀਯਾਘੁਨਨੀਕਾ॥ ਮਿਟੀਘੁਮਚਕੇਘ

ਰਕੀ ਮਿਟੀ ਪੁਰਾਨੀ ਈਂਦ ਨਿਮਕ ਸਾਂਬਰ ਆਦਮੀ ਕੋ ਸਿਰਕੇ ਬਾਲ
 ਔਰ ਵਾਲ ਬਰਕੇ ਕੇ ਔਰ ਬਾਨ ਔਰ ਪੁਰਾਨੀ ਰੋਈ ਯਾ ਕਪੜਾ ਧੁਹ
 ਨ ਕੀ ਭੁਜੀ ਕਰੀ ਔਰ ਭੁਨੀ ਪਾਨਾ ਮੁਹਰੇ ਕੀ ਪਾਸਾ ਕੇ ਪਰਕੀ
 ਮਿਟੀ ਔਰ ਵਾਲ ਪੁਰਾਨੀ ਔਰ ਪਾਈ ਕੇ ਕੱਚੀ ਸੇਕਤ ਰਕੇ ਔਰ ਬਾ
 ਲ ਬਕਰੇ ਕੇ ਭੁਈ ਪੁਰਾਨੀ ॥ ਤਰੀਕਾ ਅਫ ਯੂਨ ਫੁਡਾ ਨੇ ਕਾ ॥
 ॥ ਜਾਇਓ ਲਏ ਕਹਿਸਾ ਕੋ ਪਲ ਦਰਖਤ ਵਿਰੰਡ ਦੇ ਹਿਸਾ ਬਾਹਮ
 ਪੀਸ ਕੇ ਗੋਲੀਆ ਬਨਾਏ ਉਸ ਕਦਰ ਕੇ ਜਿਸ ਕਦਰ ਅਫੀ ਯੂਨ
 ਖਾਨਾ ਪੇਕਤ ਖਾਨੇ ਅਫ ਯੂਨ ਕੇ ਇਸ ਗੋਲੀ ਕੋ ਖੁਲਾ ਦੇਵੇ ॥ ਤਰੀਕ
 ਦੁਸਰਾ ॥ ਸੁਫੈਰ ਕਨੇਰ ਕੀ ਜੜ੍ਹ ਸਢੇ ਦਸ ਮਾਸ ਮਾਨੀ ਦਸੰਦ
 ਛੋਕੇ ਪਿਸੇ ਔਰ ਬਾਬਰੀ ਪਿਸੀ ਹੁਈ ਇਕੀਸਾ ਮਾਸੇ ਅਸਪੰਦਜ
 ਯੇਕ ਸਾਝੇ ਤੀਨ ਤੋਲਾ ਕਦਰ ਕੀ ਪਤੀ ਸਤ ਤੋਲਾ ਔਰ ਮੇਥਾ ਚੈਦਹ
 ਤੋਲਾ ਫੂਰ ਪੀਸ ਕੇ ਸਢੇ ਤੀਨ ਮਾਸੇ ਕੀ ਗੋਲੀ ਬਨਾਏ ਜੋ ਕੋਈ ਸਢੇ ਦਸ
 ਮਾਸੇ ਅਫੀ ਯੂਨ ਖਾਤ ਪੇਸਾਏ ਦਸ ਮਾਸੇ ਇਸ ਗੋਲੀ ਸੇ ਪਿਲਾਵੇ ॥
 ॥ ਤਰੀਕਾ ਸਾਟ ਕਰਨੇ ਅਫ ਯੂਨ ਕਾ ਕਿ ਖਾਨੇ ਮੇਂ ਨੁਕਸਾਨ ਨ ਕਰੇ ਅ
 ਫ ਯੂਨ ਬੇਹਤਰੇ ਜੋ ਗਰਮ ਪਾਨੀ ਮੇਂ ਜਲਦੀ ਮਿਲ ਜਾਵੇ ਏਕ ਸੇਰ ਔਰ ਦੁ
 ਧਗਾ ਹੈ ਨੁਰਰ ਸੇਰ ਦੁਧਾ ਇਕ ਚਗਮ ਕਰ ਕੇ ਅਫ ਯੂਨ ਇਸ ਮੇਂ
 ਮਿਲਾ ਕੇ ਕਪੜੇ ਮੇਛਾਨੇ ਕੇ ਫਿਰਾਮ ਕਰੋਂ ਜਬ ਕਿ ਕਵਾਮ ਪਰ ਪਹੁੰਚੇ
 ਗਾਇਕਾ ਪੀਸੇ ਰੋਗ ਨ ਬਾਦਾਮ ਪਉਸੇਰ ਗਰਮ ਕਰ ਕੇ ਕਵਾਮ ਮੇਂ
 ਮਿਲਾਏ ਕਿ ਜਬ ਰੋਗ ਨ ਜਜਬ ਪੈ ਜਾਵੇ ਬਾਦ ਉਸ ਕੇ ਜਟਰਾਨ ਤੋਰ
 ਤੋਲਾ ਉਦ ਕਮਰੀ ਤੀਨ ਤੋਲਾ ਦਾਖਲ ਕਰ ਕੇ ਮੁਬ ਮਿਲਾ ਕੇ ਔਰ ਬਾ
 ਕਰ ਕੇ ਪੰਗਰੀ ਸੁਰਖ ਕੇ ਗੋਲੀ ਬਾਪੇ ਔਰ ਅਗਰ ਬਜਾਏ ਉਦ ਕੇ ਅੰ
 ਬਰ ਸੁਹਬ ਮਿਲਾਏ ਤੋ ਬੇਹਤਰ ਹੈ ਔਰ ਬਾਜੇ ਅਫ ਯੂਨ ਕੇ ਅਦਰਕ
 ਮੇਂ ਬਸਤਿ ਹੈ ਜੋ ਮਦਤ ਬਾ ਅਫ ਯੂਨ ਕੇ ਅਦਰਕ ਕੇ ਪਾਨੀ ਮੇਂ ਪੀਸ ਕੇ
 ਬਰਹੋਰੇ ਜਤ ਕਰ ਬੇਠਿਹ ਟਿਕੀਆਂ ਬਾਪ ਕੇ ਮਿਟੀ ਕੇ ਬਲਾਜ ਨੇ ਰਖ
 ਕੇ ਸਰਪੋਸ ਸੇ ਬੰਦ ਕਰ ਕੇ ਅੰਤ ਵਰ ਕੇ ਦਿਨ ਨੀਰੋ ਜਾਮੀਨ ਉਂਤੁ ਨ

ਕਰੋ ਦੂਸਰੇ ਅੰਤ ਵਰਨਿਕਲ ਕੇ ਅਪਨੇ ਕਾਮ ਮੇਲਵੇ ਬਹੁਤ ਮੁਢੀ ਦ ੧੦
 ਮਤਲਬ ਹੈ। ॥ ਤਰੀਕਾ ਸਫੈਦ ਕਰਨੇ ਭੰਗਾ ॥ ਕਿ ਸਬ ॥
 ਜੀਉ ਸਕੀ ਸੁਫੈਦ ਹੋ ਜਾਵੇ ਭੰਗ ਸਬ ਜਕੇ ਬਰਤਨ ਸੋਰਖਦਾਰ ਮੇਂ ੦
 ਲਕਰ ਨੀਚੇ ਉਸ ਕੇ ਗੀਧਕੀ ਪੁਨੀ ਦੇਵੇਂ ਔਰ ਹਾਥ ਜੇ ਹਿਲਾ ਤੇ ਜਾਵੇ
 ਕਿ ਸਬ ਭੰਗ ਕੀ ਪਤੀ ਮੇਂ ਬੁਖਲ ਗੋ ਕਿ ਭੰਗ ਮਿਸਲ ਸੁਫੈਦ ਸੁਕ
 ਰ ਕੇ ਪੈਗੀ। ॥ ਤਰੀਕਾ ਦੂਸਰਾ ॥ ਭੰਗ ਸਬ ਜਦੋਂ ਸੋਰਖਾ ਹੀ
 ਲੋਥਾਨੇ ਮਾਸੇ ਸਜੀ ਸੁਫੈਦ ਏਕ ਮਾਸਾ ਸੰਦਲ ਸੁਫੈਦ ਪੀਸਾ ਹੁਆਂ ਦੇ
 ਮਾਸੇ ਸੁਫੈਦ ਕੇ ਭੰਗੀ ਬਰਤਨ ਮੇਂ ਮਿਲਾ ਕੇ ਮਿਲਾਵੇ ਭੰਗ ਸੁਫੈਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।
 ਤਰੀਕਾ ਖਨੇ ਬਛ ਨਾਕ ਕਾ ਬੋਝ ਬੋਝ ਖਵੇ ਅਹਿਸਤਾ ਅਹਿਸਤਾ ਹ
 ਜਿਆਦ ਹ ਕੁਰੇ ਯਾ ਤਰਕਿ ਮੁਦਤ ਬਹੁਤ ਮੇਂ ਅਜਰੁ ਏ ਅਦਤ ਕੇ
 ਉਸ ਮਕਦਰ ਕੇ ਪਹਿਚੇ ਬਿਬਹਾਰ ਅਦਤ ਅਗਰ ਉਸੇ ਪਕਦਰ ਕੇ
 ਖਵੇ ਤੋ ਬਇਸਹਲਾ ਕੀ ਜਨ ਵਨੁਕ ਸਾਨ ਗਹੇਵੇ ਨਕਤ ਉਸ
 ਖਨੇ ਵਲੋਂ ਕੇ ਕੁਛ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਤੀ ਐਰੇ ਫਾਇਦਾ ਬਖਸਤ
 ਹੈ ਬੇਹਤ ਇਸ ਮੇਂ ਯਹ ਹੈ ਕਿ ਪਹਲੇ ਹਰ ਏਕ ਜਹਰ ਕੇ ਬਿਲਕੁ
 ਲ ਮਾਰਤ ਲੋਥਾ ਖਨੇ ਕੀ ਆਦਤ ਕਰੋ ਦੂਸਰੀ ਮਰਤ ਬਾਕ ਮਕਮ ਮ
 ਰੋ ਔਰ ਆਦਤ ਕਰੇ ਯਾ ਤਰਕਿ ਬਹੁਤ ਮਾਰੇ ਹੁਏ ਖਨਾ ਬਹੁਤ ਕਰੇ ਉ
 ਮਰ ਕੇ ਦਰਜ ਕਰਤ ਹੈ ਔਰ ਸਰਦ ਅਮਰਾਜ ਕੇ ਦੂਰ ਕਰਤ ਹੈ
 ਔਰ ਕੁਬਤ ਬਹੁਤ ਹੈ ਮਗਰ ਉਸ ਕੇ ਹਮਰਾਹ ਪੀਸਿਆ ਦਾ ਖ
 ਨਾ ਚਾਹੀਏ। ॥ ਤਰੀਕਾ ਖਨੇ ਹਰਤਾਲਕਾ ॥ ਅਗਰ ਹਮੇਸ਼ ੦
 ਖਵੇ ਤੋ ਦੋਬਰਸ ਮੇਂ ਕੁਝ ਜਮੁਦਤ ਕਾ ਔਰ ਸਰਅਤ ਇਨਜਾਲ ਔਰ
 ਦੁਬਲਾ ਹੋਨ ਔਰ ਕਮ ਖਨਾ ਔਰ ਬਦਰਜ ਮੀ ਔਰ ਸੁਜਤੀ ਕੇ ਦਰ
 ਕਰਤ ਹੈ ਔਰ ਬਦਨ ਕੇ ਮੋਟਾ ਕਰੇ। ॥ ਤਰੀਕਾ ਖਨੇ ਕਾ ਯਹ ਹੈ ॥
 ਬਕਦਰ ਏਕ ਮਜਰਾ ਏਕ ਮਜਰਾ ਕੇ ਬਹੁਤ ਕਰੇ ਦੋਹਰ ਤੇ ਤਕ ਇ
 ਸ ਕਾ ਸੁਫੈਦ ਖਵੇ ਬਦਰਿਸ ਕੇ ਹਰ ਹਫਤੇ ਮੇਂ ਬਕਦਰ ਏਕ ਮਸ
 ਰ ਬਹੁਤ ਕਰੇ ਤਰਕਿ ਲਏ ਸਾਲ ਮੇਂ ਰੋਹ ਤੋ ਲਾਤ ਕਾ ਪਹਿਚੇ ਇਸ ਜੇ

ਜਿਆਦਤਨ ਖਾਵੇ ਔਰ ਹਕੂਤਾਲ ਜਰਦ ਹਜਰੀ ਹੈ ਨਵਰਕੀ ਯਾਨੇ
 ਤਬਕੀ ਨਹੀ ਵਸਤੇ ਖਾਨੇ ਕੋ ਖਾਸ ਹੈ ਬਾਜਨੇ ਵਸਤੇ ਇਤਨਾ ਤਰੇ ਜੀਰ
 ਹੜਕੋ ਕਿ ਮਸਲਿਆ ਉਸਕੀ ਹੈ ਬਰਬਰ ਉਸਕੇ ਯਾਨੇ ਹਕੂਤਾਲ
 ਕੇ ਪੀਸਕੇ ਖਾਨੇ ਮੇਂ ਏਕਰਨੇ ਬਰਬਰ ਸੇ ਸੁਰੂ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਏ ਬਰਸ ਮੇਂ
 ਸਤਮਾਸੇ ਤਕ ਬਕੂਹਤੇ ਹੈਂ ਉਸੀ ਕਦਰ ਪਰਠੇ ਮਜਤੇ ਹੈਂ ਅਗਰ
 ਆਖਰ ਕੋ ਜੰਗੀ ਹੜਕਮ ਕਰਤੇ ਜਵੇਂ ਅਹਿਸਤਲ ਅਹਿਸਤਾ ਯਹ
 ਠਕਕਿ ਹਕੂਤਾਲ ਖਾਲਸ ਕਰਨੇ ਲਗੇਂ ਨ ਫਉਸਕਾ ਬਹੁਤ ਹੋ ਗਏ
 ਰਵਕਤ ਖਾਨੇ ਕੇ ਦੂਧ ਔਰ ਗਜ਼ਏਂ ਬੁਰੀ ਨ ਖਾਏਂ ਮਠਾਈ ਖਾਵੇਂ॥
 ਠਕੀਕਾ ਖਾਨੇ ਸੰਖੀ ਏਕ॥ ॥ ਅਹਿਸਤਹ ਅਹਿਸਤਹ ਮਕਦ
 ਏਕ ਮਸਕੇ ਦਾਨੇ ਸੇ ਸੁਰੂ ਕਰੇਂ ਯਾਕਾ ਉਸਸੇ ਔਰ ਮੁਦਤ ਸਾਲ ਮੇਂ
 ਏ ਮਸੇ ਤਕ ਖਾਏਂ ਪਰਹੋਂ ਜਉਸਕਾ ਮਿਸਲ ਪਰਹੋਂ ਜਹਰਤ ਲਏ ਹੈ
 ਔਰ ਨਫ ਉਸਕਾ ਭੀ ਮਿਸਲ ਉਸਕੇ ਹੈ॥

ਬਾਬ ਮਰਜੇ ਸਿਰਰੇ ਬਿਆਨ ਮੇਂ ਫਸਲ ਬੀਰ ਸੁਦਾ ਯਾਨੇ ਦਰਦ ਸਿਰਕੇ॥

ਅਗਰ ਮਾਦੀ ਹੈ ਪਕਕਰੇ ਔਰ ਅਕਰ ਬਦੂਆਦ ਹੈ ਤਈ ਲਕਰੇ
 ਵਹ ਦਵ ਕਿ ਦਰਦ ਨੀ ਮਸਿਰਕੇ ਮੁਫੀਦ ਹੈ ਅਤਰੀ ਫਲ ਕਸੂ ਜੀਜੀ
 ਏਕ ਤੋਲਾ ਅਯਰਜ ਫੈਕੀਤਾ ਤੀਨ ਮਸੇਂ ਬਾਮਿਲਾ ਕਰ ਵਕਤ ਖੁ
 ਵਾਬਨੇ ਸਕਰੇਂ ਦੀਗਰ ਦੂਧ ਗਾਇਕਾ ਏਕ ਸੇਰ ਪਾਨੀ ਮੇਂ ਏ ਸੇਰ ਛੋਹ
 ਰਾਹ ਅਦਦ ਖੁਬ ਜੇ ਸਕਰੇਂ ਕਿ ਪਾਈ ਜਲ ਜਾਵੇ ਵਕਤ ਜੇ ਸਕੇ ਕਠ
 ਗੀਰ ਸੇ ਪਿਲਤੈ ਜਵੇਂ ਫਿਰ ਸਰਦ ਕਰਕੇ ਨੇ ਸਕਰੇਂ ਸਕੀਕਾ ਕਿ ਵਕ
 ਤ ਗਰਮੀ ਅਫਤਾਬ ਕੇ ਜਿਆਦ ਹੋਤ ਹੈ ਦੂਰ ਹੋਵੇ ਕਾ ਵਹਤਲ
 ਕਿ ਦਰਦ ਸਿਰਕੁ ਹੁਕੂ ਕੇ ਦੂਰ ਕਰੇਂ ਸੇਠ ਦਰਗੀ ਨੀ ਮਚਕਨ ਕੇ ਦੂਲ
 ਛਾਲ ਜੜ ਅਚਿੰਫਕੀ ਅਫ ਸੂਨ ਜਾਫਰਨ ਬਰੀਜ ਏ ਜੀਫਲ
 ਸਬ ਬਰਾਬਰ ਲੇਵੇਂ ਵਾਬੀ ਕਕਰੇਂ ਕੁਚਲੇ ਕੋ ਪਾਣੀ ਮਿਲਾਏ ਫਿਰ

ਸਿਰਪਰਤਲਾ ਕਰੋ ਅੰਤ ਖੁਸ਼ਕ ਹੋ ਨੇ ਨੇਵੇ ਤਲਾ ਦੁਸਰਾ ਹਾ २
ਪਾਣੀ ਮੇਂ ਪੀਸਕਰ ਪੇਸਾਨੀ ਪਰਤਿਲਾ ਕਰੇ ਦਰਦ ਸਿਰ ਪੁਰਾ ॥
ਕਿ ਅਰਸੇ ਸੇਲਾ ਹਕ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ਵਹ ਤੇਲ ਕਿਹ ਇਸ ਬਾਬ ਮੇਂ ਮੁ-
ਠੀ ਦਿਪੈ ਪਰਮਾਖ ਸੰਦਲ ਸੁਫੇਰ ਪੀਪਲ ਕਵਲ ਗਟਮੁਲ ਠੀ
ਹਰਏਕ ਸਵੇਤੀਨ ਮਸੇਸੀਆ ਮਲੇਕਾ ਏਕ ਜੇਰ ਤੇਲ ਤਿਲੀਕਾ ਸਾਡੇ
ਚਰਤੋਲਾ ਦਵਾ ਫੂਰ ਪੀਸਕੇ ਸੀਰਾ ਅੰਤ ਤੇਲ ਮੇਂ ਜੋਸਕਰੇ ਜਬ ਕਿਰੋ
ਗਨ ਬਕੀ ਰਹੇ ਅਗਰ ਤਾਜਾ ਮਲਾ ਹੋ ਅਰਕ ਉਸਕ ਕੁਰ ਕਰਲੇ
ਵੇਂ ਅਗਰ ਖੁਸ਼ਕ ਹੋ ਜੇਸ ਦੇਕਰ ਪਾਨੀ ਉਸਕ ਲੇਵੇ ਅੰਤ ਤੇਲ ਸਿਰ ਪ-
ਮਲੇ ਮੁਜਰਬ ਹੈ ਵਹ ਦਵਾ ਕਿ ਦਰਦ ਨੀ ਮਸਿਰ ਕੇ ਫੂਰ ਕਰੇ ਅਦਰ
ਬਯਾਸੇਂ ਅੰਤ ਸਹਿਰ ਬੋਡੇ ਪਾਣੀ ਮੇਂ ਸੀਰਾ ਨਿਕਲ ਕੇਤੀਨ ਕਤਰਾ
ਨਕ ਮੇਂ ਟਪਕਵੇਂ ਅੰਤ ਮੁੰਹ ਸੁਰਜ ਕੀ ਡਰਫ ਕਰਕੇ ਬੈਠੇ ॥ ਦਵਾ
ਦੁਸਰੀ ਸਕੀਕਾ ਯਾਨੇ ਆਧੇ ਸੀਸੀ ਕੋ ਮੁਠੀ ਦਿਪੈ ॥ ਅਮੁੰਦਰਲ
ਪਾਣੀ ਮੇਂ ਪੀਸਕਰ ਵੇ ਕਤਰੇ ਸੁਬਹ ਕੋ ਨਕ ਮੇਂ ਟਪਕਵੇਂ ਅੰਤ ਮਗੀਜ
ਨਾਕ ਮੇਂ ਇਸਕੇ ਅੰਤ ਹਤ ਕ ਖੀਚੇ ਅਗਰ ਦਰਦ ਦਹ ਨੀ ਡਰਫ ਹੋ
ਬਾਏ ਜੇਰਾਖ ਮੇਂ ਟਪਕਵੇਂ ਅੰਤ ਅਗਰ ਦਰਦ ਬਾਈ ਡਰਫ ਹੋ ਦਹ ਨੇ
ਜੇਰਾਖ ਮੇਂ ਏਕ ਬਰੇਤੀਨ ਕਤਰੇ ਟਪਕਵੇਂ ਕਫਾ ਇਤ ਕਰਤਾ ਹੈ ॥
ਦਵਾ ਦੁਸਰੀ ॥ ਘੋਸਲਾ ਚਿੜੀ ਸੇਂਕ ਪਾਣੀ ਮੇਂ ਪੀਸਕੇ ਸਿਰ
ਪਰਤਿਲਾ ਕਰੇ ਤੀਨ ਕਤਰੇ ਨਾਕ ਮੇਂ ਟਪਕਵੇਂ ॥ ਦਵਾ ਦੁਸਰੀ ॥
ਸੇਂਠ ਜੜ ਅਰਿਠ ਕੀ ਸੰਦਲ ਸੁਫੇਰ ਤੀਨੋ ਪਾਨੀ ਮੇਂ ਪੀਸਕੇ ਸਿਰ ਪ-
ਰਤਿਲਾ ਕਰੇ ॥ ਦਵਾ ਦੁਸਰੀ ॥ ਆਪੀ ਸੀਸੀ ਕੋ ਬੰਧ ਦੇਵੇ ਪਤੀ ਮੇਂ
ਦਾਰ ਕੀ ਕਦਰੇ ਤੇਲ ਸੇਚਰ ਬਕਰ ਕੇ ਕੁਛ ਗਰਮ ਕਰਕੇ ਹਾਥ ਜੇਮ
ਥੁੰਦੇ ਤੀਨ ਕਤਰੇ ਦੋਨੇ ਸੁਰਾਖ ਨਕ ਮੇਂ ਟਪਕਵੇਂ ਛਕਿ ਬਹੁਤ ਅ-
ਵੇਂਗੀ ਦਰਦ ਸਕੀਕਾ ਦਵਾ ਹੋ ਜਾਏਗਾ ਅਗਰ ਚੇ ਪੁਰਾਨਾ ਹੋ ॥
ਦਵਾ ਦੁਸਰੀ ॥ ਆਸਪੀਟ ਤੇਲ ਤਿਲੀ ਮੇਂ ਫੂਰ ਕੇ ਉਸ ਤੇਲ ਕੇ ਸਿ-
ਰ ਪਰਮਾਖ ਅੰਤ ਸੁਪ ਮੇਂ ਬੈਠੇ ਯਾ ਅਸਪੀਟ ਗਯਾ ਮਸੇਲੇ ਕਰ-

ਆਪਸੇਰ ਭਿਲੀ ਕੇ ਤੇਲ ਮੇਂ ਡਾਲ ਕੇ ਖੁਬ ਮਿਲਾਵੇ ਬਾਰ ਤੇਲ ਕੋ ਕਾਮ ਮੇ
ਲਵੇ॥ ਦਵਾ ਦੂਸਰੀ ॥ ਜਾਫਰਾਨ ਰਿਝੀ ਹਰ ਦੇ ਬੋਲੀ ਲੇ ਕਰ ਪੀ
ਸਕਰ ਨਾਜ ਚੇਵੇ ਆਦੀ ਸੀਸੀ ਜਤੀ ਰਹੇ ਗੀ ਅਗਰ ਬਹੁਤ ਮੁਦਤ
ਕੀ ਹੋ ਗੀ ਸਭ ਤੋਂ ਅਛੇ ਨਕ ਮੇਂ ਦਵਾ ਪਾਣੀ ਖੀਚਨ ਕਿ ਦਮਾਗ ਕੋ
ਪਾਕ ਕਰੇ ਪਾਣੀ ਨਾਕ ਸੇ ਬਹੁਤ ਨਿਕਾਲੇ ਚੀ ਬੋਲੀ ਕੇ ਫੂਲ ਤੀਨ ਅਦ
ਦਤੇਲ ਮੇਂ ਮਲ ਕੇ ਨਕ ਮੇਂ ਟਪਕਾਵੇ ਵੇਹ ਦਵਾ ਕਿ ਨਜਲੇ ਕੋ ਮੌਕੂਰ ਰ
ਖੇ ਤੰਬਾਕੂ ਕਿਸਮ ਸੁਰਤੀ ਯਾ ਬਗਦਾਦੀ ਸਾਫ ਰੀ ਗੀ ਸਭੇ ਤੀਨ
ਮਾਸੇ ਜਾਫਰਾਨ ਏਕ ਮਾਸਾ ਲੋਗ ਸਾਤ ਅਦ ਪੀਸ ਕੇ ਬਪੜੇ ਮੇਂ ਫਲ
ਕੇ ਨਕ ਮੇਂ ਖੀਚੇ॥ ਸੁੰਘ ਫੇਕੀ ਦਵਾ ॥ ਕਿ ਪਾਨੀ ਬਹੁਤ ਨਿਕਾਲੇ
ਅਥ ਕਾਨ ਕੋ ਠਾਇ ਦਾ ਦੇਵੇ ਬੰਦ ਲਥੇ ਸੁੰਘੇਂ ਵਹ ਦਵਾ ਕਿ ਏਕ ਲਹਜੇ
ਮੇਂ ਜੁਕਾਮ ਕੋ ਟੁਕੜੇ ਕਰੇ ਅੰਠ ਪਾਣੀ ਸੁ ਕੇ ਨੌਂ ਸਾਦਰ ਚੁਨਾ ਬਾਹਮ
ਮਿਲਾ ਕੇ ਸੁੰਘੇ ਏਕ ਸਾਇਤ ਕੇ ਬਾਰ ਵਹ ਦਵਾ ਕਿ ਖੂਸਕੀ ਅੰਠ ਭੰਦੀ
ਦਮਾਗ ਕੋ ਦੂਰ ਕਰੇ ਤਾਜ਼ਗੀ ਦਿਲ ਕੁਫਤ ਹਾਜਮਾ ਕੇ ਨਠਾ ਦੇਵੇ ਟਿਕੀ
ਆਆਪੀ ਇਲਾਇਚੀ ਬੜੀ ਦੇਵਨ ਇਲਾਇਚੀ ਛੋਟੀ ਦੇਵਨ ਜਾਫ
ਰਾਨ ਮਿਰਚ ਸਜਾਹ ਚੌਥਾਈ ਪਾਜ ਰਿਹਾ ਹਦਾਰ ਮਜ਼ਹੂਰ ਹੈ ਬਾਰੀ
ਕਪੀਸੇ ਦੋਨੋਂ ਸੁਰਾਖ ਨਕ ਮੇਂ ਦੋ ਤੀਨ ਕਤਰੇ ਟਪਕਾਵੇ ਪਹਲੇ ਨਿਕ
ਲਨੇ ਸੁਰਜ ਕੇ ਤੀਨ ਰੋਜ ਤਕ ਅਮਲ ਮੇਂ ਲਾਵੇ ਵਹ ਦਵਾ ਕਿ ਦਮਾਗ
ਕੋ ਕੁਫਤ ਬਖਸ਼ਤੀ ਹੈ ਅਗਰ ਗੋਸਤ ਮੁਰਗ ਕਾ ਪਕਾ ਕਰ ਹਮੇਸਾ
ਖਾਵੇ ਦਮਾਗ ਵ ਦਿਲ ਕੋ ਕੁਫਤ ਜਿਆਦ ਹ ਕਰਤਾ ਹੈ ਅੰਠ ਅਕਲ ਠੀ
ਜਿਆਦ ਹੋਤੀ ਹੈ ਅੰਠ ਖਾਨ ਗੋਸਤ ਤੀਤਰ ਕਾ ਕੁਫਤ ਵ ਦਿਮਾਗ ਜਿ
ਆਦਾ ਕਰਤਾ ਹੈ ਖਾਨ ਜਾਫਰਾਨ ਕਾ ਕੁਫਤ ਦਿਲ ਵ ਦਮਾਗ ਕੋ ਦੇਤਾ ਹੈ
ਅੰਦਾਜਾ ਇਸ ਕੇ ਖਲੋਕਾ ਪੋਨੇ ਦਮਾਸੇ ਸੇ ਸਭੇ ਤੀਨ ਮਾਸੇ ਤਕ ਹੈ ਸੁੰ
ਘਨ ਅਮਰੂਰ ਕਾ ਕੁਫਤ ਦਿਲ ਵ ਦਿਮਾਗ ਗਰਮ ਕੋ ਦੇਤਾ ਹੈ ਥਾਲ
ਛੁੜ ਸਭੇ ਤੀਨ ਮਾਸੇ ਹਰ ਰੋਜ ਸਾਥ ਪਾਨੀ ਸਰਦ ਕੇ ਖਾਵੇ ਕੁਫਤ ਦਿ
ਮਾਗ ਸਰਦ ਕੋ ਦੇਤਾ ਹੈ ਲੋਗ ਮੁਕਵੀ ਦਿਮਾਗ ਸਰਦ ਹੈ ਅੰਠੀ ਦਿਮਾਗ

ਸਾਥ ਪਾਨੀ ਸਰਦ ਕੇ ਸੁਬਹ ਕੇ ਖਾਵੇ ਕੁਵਤ ਦਿਮਾਗ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਸੁੰ
 ਅਨਾ ਨੂਲ ਭੁਲਾ ਬਤ ਜੇਕ ਕੁਵਤ ਦੇਨੇ ਵਾਲਾ ਦਿਮਾਗ ਸਰਦ ਕੇ
 ਸੁੰਪਨਾ ਔਰ ਪੀਨਾ ਮੁਸਕ ਕਢੂਰ ਕਾ ਕੁਵਤ ਦਿਮਾਗ ਜਿਅਦਾ ਕਰਤ ਹੈ
 ਬਕਰ ਟੈਕ ਕਿਰਤ ਯਾਨੇ ਏਕ ਜੇਕੇ ਸੁੰਪਨਾ ਚੰਬੇਲੀ ਕੁਵਤ ਦੇ
 ਨੇ ਵਾਲਾ ਦਮਾਗ ਸਰਦ ਕੇ ਹੋਤਾ ਹੈ ਔਰ ਕਾਗਲੀ ਜੇ ਦਿਮਾਗ
 ਮੇਂ ਹੋਤੀ ਹੈ ਪਚਾਵੇਤਾ ਹੈ। ਦਵਾ ਦੂਸਰੀ ॥ ਮਗਜ ਸਿਰ ਬਕਰੀ
 ਸਿਅਹ ਕਾ ਬਰਾ ਹੋਜਾ ਘੀ ਮੇਂ ਡੂਨ ਕੇ ਸਾਥ ਸਕਰ ਸੁਫੈਦ ਕੇ ਖਾਵੇ
 ਔਰ ਸਬ ਕੇ ਸਿਰ ਮੇਂ ਮਛੇ ਜੇ ਦਮਾਗ ਕਿ ਖਾਣੀ ਹੋਗਾ ਅਪਨੀ ਅਸਲ
 ਪਰ ਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਫਸਲ ਸਿਰ ਮੇਂ ਜਖਮ ਵਾ ਬਲਾ ਹੋਨੇ ਕੇ ਬਿਆਨ ਮੇਂ

ਕਿਉਂ ਜੇਕੇ ਸਹਠ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਦਵਾ ਉਸ ਕੀ ਥੋਪਲ ਅਰਿਤੁ ਕੂਟ ਕੇ
 ਨਿਮਕ ਮਿਲਾ ਕਰ ਸਿਰ ਮੇਂ ਮਛੇ ਔਰ ਜਮਾਦ ਕਰੇ ਔਰ ਸੁਫਲ
 ਯਾਨੇ ਨੀਚੇ ਬੈਠ ਜਵੇ ਉਸ ਦਵਾ ਕੇ ਕਿ ਜਿਸ ਮੇਂ ਬਰਗ ਜੀਤ ਵ ਬਰਗ
 ਨੀਬ ਪਛਾ ਹੋ ਸਿਰ ਪਰ ਲਗਾਨ ਮੁਠੀਦ ਹੈ ਮਿਰਰ ਸਜਾਹ ਤੇ ਲਮੇ
 ਜਲਾ ਕੇ ਪੀਸ ਕੇ ਜਖਮ ਸਿਰ ਔਰ ਦਾਦ ਸਿਰ ਪਰ ਲਗਾਵੇ ਬਹੁਤ
 ਮੁਠੀਦ ਹੈ ਔਰ ਵਾਸਤੇ ਮਰਜ਼ ਮਜ਼ਕਰ ਕੇ ਮੁਠੀਦ ਹੈ ਕਮੀਲ ਪ
 ਭੀ ਮਹਦੀ ਕੀ ਮੁਰਦਾਰ ਸੰਗ ਮਜ਼ ਪੇਂਸਤ ਅਨਾਰ ਹਲਦੀ ਹਰਏ
 ਕਸਾਡੇ ਰਸ ਦਸ ਮਾਸੇ ਕਰ ਪੀਸ ਕੇ ਮੇਂ ਮਸੁਫੈਦ ਡੋਹ ਡੋਲ ਕੇ ਖੀ
 ਚ ਛੈਤੋਲਾ ਰੋਗਨ ਗੁਲ ਕੇ ਔਰ ਛੈਤੋਲਾ ਸਿਰ ਕਾ ਮੇਂ ਮਿਲਾ ਕਰ ਆ
 ਗ ਮੇਂ ਪਿਘਲਾਵੇ ਔਰ ਸਭ ਦਵਾ ਕੇ ਮਿਲਾ ਕਰ ਮਰਹਮ ਬਨਾਵੇ
 ਔਰ ਮਛੇ ਆਰਜ਼ਾ ਦਫਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਦੂਸਰੀ ਦਵਾ ॥ ਘਨਵ
 ਕੇ ਉੱਤ੍ਰ ਤਿਸ ਕਰ ਰਮਨ ਜੁਰ ਹੋਲੇ ਕਰ ਪਠੇ ਘੀ ਕਵਰ ਕੇ ਅੰਦਰ
 ਸਿਖੇਲੀ ਕਰ ਕੇ ਖੀਜ ਪਨਵਾਰ ਕੇ ਉਸ ਮੇਂ ਭਰੇ ਬਰਾਬਰ ਕਰ ਕੇ ਉ

੪ ਪਰਉਸਕੇਕਪੜਾ ਦੋਤੀਨਤਹਪਾਣੀ ਮੇਤਰਕਰਕੇ ਲਪੇਟੇ ਅਰ
ਤੀਨਰੋਜ ਬੀਰਜਗਹ ਸਰਦਕੇਰਖੇ ਬਾਦਉਸਕੇ ਬੀਜ ਨਿਕਾਲ
ਕਰਕੇ ਸਾਥ ਦੇਹੀ ਚਕਾਕੇ ਮਿਲਾਕਰ ਸਿਰ ਪਰਮਲੇਤੀਨਚਰਪੜਾ
ਤਵਕਫ ਕਰੇ ਬਾਦਉਸਕੇ ਬਰਮਪਾਨੀ ਸੇਧੇ ਦੇਏ ਕਰੇ ਜਮੇ ਦੇ ਮ
ਰਤ ਬਾ ਅਮਲ ਕਰੇ ਅਨਇਤ ਖੁਦਸੇ ਦੋਤੀਨਰੋਜ ਮੇਂ ਸਬ ਮਰ
ਜ ਸਿਰਕੇ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗੇ॥ ਫਾਇਦਾ ਛਿਲਕਾ ਅਨਚਕਾ ਪਾਨੀ
ਆਂ ਮੁਸਕ ਮੁਰਦਾਰ ਸੰਗ ਹਲਦੀ ਹੜ੍ਹ ਲਾਕੇ ਸਬ ਮਹੀਨ ਪੀ
ਸਕੇ ਉਪਰ ਜਖਮ ਕੇ ਛਿੜਕੇ॥ ਦਵਾ ਦੂਸਰੀ ॥ ਘੋੜੇ ਕੇ
ਸੁਮਜਲਾ ਕੇ ਡਿਲੀ ਕੇ ਡੇਲ ਮੇਂ ਮਿਲਾਕੇ ਮਲੇਂ ਤੇਲ ਡਿਲੀ ਕਾ ਸਾਥ
ਸਰਸੋਂ ਕੇ ਕਿਪਹਲੇ ਜੇ ਉਸਤੇ ਲਮੇਂ ਅਚਾਰ ਅੰਬਕਾ ਰਖ ਦੇ ਉਧ
ਰ ਸਿਰਕੇ ਮਲੇਂ ਅਗਰ ਕਿਸੀ ਦਵਾ ਸੇ ਅਛਾ ਨ ਹੁਆਂ ਹੋਇ ਸਜੇ ਸੇ
ਹਤ ਹੋ ਜਾਏਗੀ॥ ਦਵਾ ਦੂਸਰੀ ॥ ਕੁਚਲਾ ਪਲਾਸ ਪਾਪੜਾ
ਜੀਰਾ ਸੁਫੇਦ ਤੀਨੋ ਕੋ ਤੇਲ ਮੇਂ ਜਲਾਵੇਂ ਪਥਰ ਸੇ ਪੀਸੇਂ ਕਿ ਮਿਸਲ
ਮਰਹਮ ਹੋਵੇਂ ਥਾਮੇਂ ਲਾਵੇਂ ਸਿਰਕੇ ਜਖਮ ਕੇ ਦਵਾ ਸਤੇ ਮੁਜਰਬ ਹੈ
ਦੀ ਗਰ ਰਾਈ ਆਪੀ ਭੂਨੀ ਆਪੀ ਕਚੀ ਬਰੀਕ ਪੀਸਕੇ ਡਿਲ ਕੇ ਤੇ
ਲ ਮੇਂ ਮਿਲਾਕੇ ਏਕ ਦਿਨ ਮੇਂ ਦੋ ਤ, ਨ ਮਰਤ ਬਾ ਉਪਰ ਜਖਮ ਸਿਰਕੇ ਮ
ਲੇਂ॥ ਫਾਜਲ ਸਰਹਾ ॥ ਯਾਨੇ ਮਿਰਗੀ ਵ ਅਮੁਲ ਸਿਥਿਆਨ
ਮੇਂ ਕਿਏ ਕ ਕਿਸਮ ਮਿਰਗੀ ਕੀ ਹੈਂ ਦਿਲ ਘੋਸਕੇ ਲੋਕਰ ਸਤ ਟੁਕੜੇ
ਕਰੇਂ ਹਰ ਟੁਕੜਾ ਐਤਵ ਚਕੇ ਭੂਨ ਕਰ ਖਵੇਂ ਸਤ ਐਤਵ ਚੋਂ ਤਕ ਸਤ
ਟੁਕੜੇ ਖਵੇਂ ਸਰਹ ਪੁਰਾਨੀ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਘੋਸ ਜਾਨ ਵਰ ਮਸ਼ਹੂ
ਰ ਹੈਂ ਰੂਹੇ ਜੇਬ ਹੀ ਬਦਨ ਪਰਉਸਕੇ ਬਹੁਤ ਬਾਲ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਦੀ ਗਰ
ਗੋਸਤ ਗੁਲ ਹਰੀ ਕਾ ਬੋਝਾ ਸਾ ਭੂਨ ਕਰ ਖਿਲਾਵੇਂ ਮਿਰਗੀ ਦੂਰ ਹੋ ਜ
ਤੀ ਹੈ॥ ਦੀ ਗਰ ॥ ਪਲਾਸ ਪਾਪੜਾ ਥੋੜਾ ਪੀਸਕੇ ਪਾਣੀ
ਲਾਕ ਮੇਂ ਟਪਕਵੇਂ ਸਾਹਿਬ ਮਿਰਗੀ ਹੈਂ ਸਮੇਂ ਆਜਾਵੇਗਾ॥ ਦੀ ਗਰ
॥ ਜਦਵਰ ਯਾਨੇ ਨਰਬਾਸੀ ਦੇਰਤੀ ਆਚਰਤੀ ਮੁਸਕੇ ਛਿਲਕੇ ਸਨ

ਦਸ ਲਕ ਮਾਂ ਕੇ ਦੂਧ ਮੇ ਪੀ ਸਕਰ ਦੇਵੇ ਲੜਕੇ ਮਿਰਗੀ ਵਲੋਂ ਕੋ ਸਾਹਿ ੨
ਬਾਅਤਿ ਆਰਤ ਨੇ ਖੁਦ ਦੇਖਾ ਹੈ ਕਿ ਏਕ ਲੜਕੇ ਕੋ ਕਿਹੋ ਦਹ ਦਿਨ ਰ 1
ਤ ਅਮੁਲ ਸਿਥਿ ਅਨੁ ਲਹ ਕਰਹੀ ਏਕ ਸਾਇਤ ਖਾਲੀ ਵਿਸ ਜੇ ਨਹੀ
ਤਹ ਦਵਾ ਮਜ਼ਕੂਰ ਜੈ ਸੇਹਤ ਹੁਈ। ਈਗਰ ॥ ਸਾਖ ਮੁਗੋ ਕੀ
ਆਗਮੇਂ ਸੁਰਖ ਕਰ ਕੇ ਦਰਮਿਆਨ ਦੋਂ ਡਠੇ ਕੇ ਦਾਗ ਦੇਵੇਂ ਮੁਜਰ-
ਬ ਹੈ ਇਸ ਜੇ ਕੋਈ ਇਲਾਜ ਬੇਹਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਈਗਰ ॥ ਗ
ਏਕ ਕਨ ਮੇਤ ਵਾਰ ਕੇ ਦਿਨ ਕਾਟੇ ਉਸ ਕੇ ਖੂਨ ਮੇਂ ਕਪੜਾ ਤਰਕਰ ਕੇ
ਰਖੇਂ ਵਕਤ ਜ਼ਰੂਰਤ ਬੋਝ ਉਸ ਕਪੜੇ ਜੋ ਪਾਣੀ ਮੇਂ ਧੋਕਰ ਲੜਕੇ ਕੋ
ਹਲਕ ਮੋਟ ਪਕਵੇਂ ਅਗਰ ਭਾਜ ਖੂਨ ਦੀ ਆਜਾਏ ਤੋ ਬੇਹਤ ਹੈ
ਅੰਗ ਖੂਨ ਖਰਗੋਜ ਕੇ ਕਨ ਕਾਭੀ ਇਸੀ ਤਰਹ ਫਾਇਦਾ ਕਰਤ ਹੈ
ਈਗਰ ॥ ਗੋਸਤ ਨਿਉਲੇ ਕਾ ਖੂਨ ਕਰ ਖਿਲਾਵੇਂ। ਈਗਰ ॥
ਦੋਟ ਕੜੇ ਬੰਦ ਕੇ ਜੋ ਅੰਗ ਭਾਖੇਂ ਮੇਂ ਲਗੇ ਰਹਤੇ ਹੈਂ ਖਟ ਮਲ ਕੇ ਖੂਨ
ਮੇਂ ਤਰਕਰੇਂ ਔਰ ਨਕ ਕੇ ਅਗੀ ਮਿਰਗੀ ਵਲੋਂ ਕੇ ਉਸ ਕਾ ਧੂਆਂ ਕਰੇਂ
ਇਸੀ ਤਰਹ ਕਿ ਧੂਆਂ ਨਾ ਕਰੇਂ ਅੰਦਰ ਜਾਵੇ ਛੁੱਕ ਅਵੇਗੀ ਕਪੜਾ
ਨਾ ਕਸੇ ਘਿਰੇਗਾ ਉਸੀ ਵਕਤ ਅਛਾ ਹੋ ਜਵੇਗਾ। ਈਗਰ ॥
ਮੇਤ ਵਾਰ ਕੇ ਦਿਨ ਜਿਸ ਵਕਤ ਹੋ ਦੁ ਮੁਰਦੇ ਕੋ ਜਲਾ ਦੁ ਕੇ ਉਸ ਆਗ
ਮੇਂ ਰੋਟੀ ਪਕਾ ਲੇਵੇਂ ਫਿਰ ਉਸ ਰੋਟੀ ਕੋ ਲੋਕਰ ਘਰ ਕੇ ਆਵੇਂ ਪੀਛੇ
ਫਿਰ ਕਰਨ ਦੇਖੇਂ ਫਿਰ ਉਸ ਰੋਟੀ ਕੋ ਬੋਝ ਬੋਝ ਮਿਰਗੀ ਵਲੋਂ ਕੇ
ਖੁਲਾਵੇਂ ਚੰਦ ਰੋਜ ਮੋਟ ਫਾ ਹੋ ਜਵੇਗੀ। ਈਗਰ ॥ ਮਿਰਗੀ ਲੜ
ਕੇ ਕੀ ਅੰਗ ਬੜੇ ਕੀ ਭੀਨ ਰੋਜ ਮੇਂ ਜਤੀ ਰਹੇ ਆਦਮੀ ਕੇ ਸਿਰ ਕੀ ਹਡੀ
ਕਿ ਜਲੀ ਨਹੀਂ ਖੂਬ ਮਿਸਲ ਸੁਰਮੇ ਕੇ ਪੀ ਜੋ ਮਕਦਰ ਸਤ ਮਾਸੇ ਕੇ
ਤੀਨ ਰੋਜ ਸੁਬਹ ਕੋ ਖੁਲਾਵੇਂ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਫਿਰ ਯਹ ਅਥਜਾ ਨਹੀਂ
ਗਾ ਅਗਰ ਖੁਦ ਨਾ ਖਵਾ ਸਤਾ ਹੈ ਸਿਰ ਮਖੀ ਕੇ ਸਤ ਅਦਰ ਲਾਵੇਂ
ਪਾਣੀ ਮੇਂ ਪੀਸ ਕੇ ਲਕ ਮੋਟ ਪਕਵੇਂ ਸਾਥ ਮਦਦ ਅਲਾਥੇ ਮਿਰਗੀ ਨ
ਦੇਵੇ। ਈਗਰ ॥ ਅਸਤ ਹਾਥੀ ਕੇ ਕਨ ਕੇ ਨੀਚੇ ਅਰਕ ਲਾਕਰ

੨੬
੨੫
ਰੁਈਤਰਕਰਕੇਰਖਛੇਵੇਂਬਰਵਕਤਜਗੁਰਤਕੇਪਾਨੀਸੇਤਰਕਰ
ਕੇਦੋਤੀਨਕਤਰੇਸਕਮੇਟਪਕਵੇਂ। ਦੀਗਰ ॥ਸਫੀਆਕਿ
ਗੋਦਏਕਕਿਸਮਕੀਘਾਸਕਪੈਸੁਫੇਦਰੰਗਐਕਕੜਵਾਐਰਬ
ਹੁਤਤੇਜਤੀਸਰੇਦਰਜੇਕਗਰਮਵਖੁਸਕਐਰਆਟਾਜੋਕਸਿ
ਰਕਅੰਗੂਰੀਕੇਸਾਬਮਿਲਾਚਰਕੇਖਮੀਰਕਰਕੇਸੁੰਘਵੇਂ।
ਵਹੁਮਾਜਨਕਿਤਬੀਬਿੰਗਲਾਨਨੇਵਾਸਤੇਬਾਰਸਹਮੁਹੰਮਦਹਾਜ
ਕੇਕਿਸਰਸਰਹ ਉਨਕੋਲਾਹਕਥਾਬਨਾਈਥੀ। ॥ਪੈ
ਸਤਹਰਕਾਬਲੀ ਨਜੋਤਸੋਠਮਸਤਗੀਉਦ ਫਾਦਾਨੀਯਾਯਾ
ਨੇ ਉਦਸਲੀਬ ਕਿ ਏਕਜੜਹੈਬਹੁਤਸਖਤਉਸਕੋਗਲੇਮੇ
ਲਟਕਾਨੇਸੇਮਿਥਗੀਦਠਪੋਜਾਤੀਹੈਹਰਏਕਤੀਨਮਸਕਾਲਯਾ
ਨੇਸਬੋਤੇਰਹਮਾਜੇ ਉਸਤਖੜੂਸਸਠੇਚਰਮਾਜੇਜੰਗੀਹਰਕ
ਅਮਲਾਹਰਏਕਸਵਦੋਤੋਲੇਦਾਰਚੀਨੀਚੋਦਹਮਾਜੇਰੋਗਨਸ
ਦਾਮਸਾਢੇਬਾਈਸਮਾਜੇਸਹਿਦਤੀਨਗੁਨਬਦਸਫੂਰਮਾਜੂਨ
ਬਨਵੇਂਬਦਚਲੀਚੋਰੇਜਕੇਖਵੇਂਖੁਰਾਕਸਬੋਚਰਮਾਜੇ।
ਫਸਲਸਕਤਾਕੇਬਿਆਨਮੇਂ ॥ਨੀਲਕਿਮਸਹੂਰਹੈਕਿਸਮ
ਅਵਲਥਰਾਥਰਉਸਕੇਤਗਰਕਿਲਕੜੀਮਸਹੂਰਹੈਲੇਵੇਂਕੁਟ
ਪੀਸਕੇਬਕਦਰਮਿਥਚਸਿਆਹਕੋਗੋਲੀਬਾਧੰਮਗੀਜਬੋਹੋਸ
ਕਿਤੀਨਗੋਲੀਸਾਬਸੀਰਅਦਰਕਕੇਖੁਲਾਵੇਂਅਗਰਬਸਥਬ
ਬੋਹੋਸੀਕੇਨਖਾਸਕੇਤੋਸੀਰਅਦਰਕਮੇਂਪੀਸਕੇਤਲੂਐਰਹ
ਲਕਮੇਛੋੜਦੇਵੇਂਐਰਮਲੇਂਫਜਲਇਲਾਹੀਜੋਜਬਕਿਹੋਮ
ਮੇਂਅਵੇਠਿਰਖੁਲਵੇਂ। ਫਸਲਬੇਦਾਗੀਯਾਨੇਨੀਦਨਅਨੇ
ਕੇਬਿਆਨਮੇਂ ਅਠਧੁਪੀਕਦਰਮੇਂਕੇਖੁਲਾਵੇਂਯਾਸੁੰਘਵੇਂ
ਨੀਦਅਵੇਗੀਐਰਬਦਾਮਐਰਖਸਖਾਸਖੁਲਵੇਂਐਰਤੇਲ
ਬਦਾਮਐਰਕਦਕਸਿਥਪਰਮਲੇਂਐਰਨਕਮੇਂਟੂਲਾਟੇਐ
ਰਸੁਫੇਦਪਿਆਜਕਪਾਨੀਐਰਅਦਰਕਕਾਪਾਟੀਟੋਕੇਜੋ

ਹਰਕੇ ਖੁਲਾਵੇ ਨੀਦ ਲਾਤ ਪੈ ਹਰਦੇ ਪਾਨੀ ਦੇ ਤਲੇ ਤਕ ਹੋ ਅਥਰ ੨੭
 ਹਰਦ ਨਹੀਂ ਪੋਸਤ ਖਸਖਸ ਕੀ ਕਦਾਰ ਤੀਨ ਮਾਸੇ ਪਾ
 ਣੀ ਮੇਂ ਚਰ ਪਹਰਤ ਰਕਰੇ ਉਸ ਪਾਣੀ ਕੋ ਪੀਵੇ ਔਰ ਉਸ ਕਾ ਸੁਫ
 ਲ ਪੀਯਾ ਕਰਤਾ ਯੁ ਪਰ ਲਗਾਵੇ ਸ਼ੀਰਾ ਦੇ ਗਾਏ ਯਕ ਜਿਸ ਕੋ ਨੀਦ ਨ
 ਆਤੀ ਹੈ ਚਟਾਗ ਜਲਾ ਕਰ ਬਾਜਰ ਮੇਂ ਜਿਸ ਤਰਹ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਭੁਮ
 ਹੁਈ ਦੁੰਦਤ ਪੈ ਇਸੀ ਤਰਹ ਜਾ ਕਰ ਦੂੰਦੇ ਜਬ ਕਿ ਕੋਈ ਖੁਛੇ ਕਿਥ
 ਯਾ ਦੂੰਦਤ ਪੈ ਜਵਾਬ ਦੇਵੇ ਕਿ ਨੀਦ ਦੂੰਦਤਾ ਹੂੰ ਉਸੀ ਵਕਤ ਚਰਾ
 ਕੇ ਗੁਲ ਕਰਦੇ ਔਰ ਅਪਨੇ ਮਕਾਨ ਕੋ ਚਲਾ ਆਏ ਬਹੁਕ ਮਖੁਦਾ
 ਮਰੀਜ਼ ਕੋ ਨੀਦ ਆਵੇਗੀ। ਫਸਲ ਦੌਰਾਨ ਸਿਰ ਕੇ ਬਿਆਨ ਮੇਂ
 ॥ ਸੀਦਲ ਸੁਫੇਰ ਨੌ ਮਾਸੇ ਗੁਝਾ ਬਮੇ ਪੀਸ ਕੇ ਤੀਨ ਦਿਨ ਪਿਲਾ ੦
 ਵੇਂ ਹਥ ਪੈਰ ਕੇ ਸਾਥ ਪਾਣੀ ਜੜ੍ਹ ਕੇ ਛੀਕੇ ਤਰਾਖੇਂ। ਫਸ
 ਲ ਨਸੀਆਨ ਯਾਨੇ ਫੁਲ ਜਾਨੇ ਕੇ ਬਿਆਨ ਮੇਂ ॥ ਅਸਤ ਥੀ
 ਸਕਰ ਸੁਬਹ ਕੇ ਖਵੇ ਔਰ ਅਗਰ ਬਾਬੂਨ ਜੈਂਟ ਹਰਾਏ ਕ ਸਤਮ ੦
 ਸੇ ਹਮਰਾ ਮੁਨ ਕੇ ਕੇ ਮਿਲਾ ਕਰ ਸਤ ਮਾਸੇ ਖਵੇ ਮੁਫੀਰ ਹੈ।
 ਦੀਗਰ ॥ ਪਿਸਤਾ ਅਵੀਰ ਮਨ ਕੋ ਨਗਰ ਜੋ ਬਲੁ ਬਲੁ ਸਾ
 ਬ ਬਰਾਬਰ ਕੁਦ ਕੇ ਰੋਮ ਸਕਾਲ ਯਾਨੇ ਨੌ ਮਾਸੇ ਖਵੇ ਔਰ ਕੁਛ ਮੇਹ
 ਨਤ ਕੀਆ ਕਰੇ ਔਰ ਗਜਾ ਕਮ ਖਾਇਆ ਕਰੇ ਜੋ ਕੁਛ ਸੁਨੇਗਾ ਯਾ ੦
 ਦਰਖੇਗਾ ਔਰ ਇਸ ਮਾਜੂਨ ਕੋ ਅਮਾਮ ਜਾਫੀਰ ਹਮਤ ਅਲਾਮ
 ਯੇ ਖਾਇਆ ਹੈ। ਦੀਗਰ ॥ ਇਲਜ ਫੁਲ ਜਾਨੇ ਤੇ ਜੀਜੀ ਹੋਨ
 ਔਰ ਜਕਾਕ ॥ ਅਗਰ ਪੌਨੇ ਦੋ ਮਾਸੇ ਫਿਲਾਵਾ ਹਰ ਰੋਜ ਖਵੇ ਵਾ
 ਸਤੇ ਨਿਸਾਨ ਕੇ ਬਹੁਤ ਮੁਫੀਰ ਔਰ ਤਮਾਮ ਬੀਮਾਰੀ ਬਧਵਦਮ
 ਗੀ ਕੋ ਮੁਫੀਰ ਹੈ ਅਗਰ ਜਾਫੇ ਤੀਨ ਮਾਸੇ ਦਫਰੀ ਨੀ ਹਰ ਰੋਜ ਖਵੇ
 ਨਿਸੀਆਨ ਦਰ ਹੋਤਾ ਹੈ ਜੇਹਨ ਤੇਜ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਦੀਗਰ ॥ ਅਗਰ
 ਸਤ ਮਾਸੇ ਜੈਂਟ ਹਰ ਰੋਜ ਖਵੇ ਕੁਵਤ ਹਾਜਮਾ ਜਿਅਦਾ ਹੋਤਾ ਹੈ।
 ॥ ਫੀਜਲ ਜਿਅਦਤੀ ਨੀਦ ਮੇਂ ਜਿਸ ਕੋ ਸਬਤ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਤੁਖਮ

੨੮ ਕਹੁ ਅਜਦਾਇਕ ਅਫਲੁ ਨ ਤਫ ਹਰਏਕ ਸਾਫ਼ੀ ਤੀਨ ਮਾਸੇ ਜਾਥੇ
 ੧੧ ਜੁਸਦੇ ਖਸਖਸ ਕੇ ਪੇਸ਼ਾਨੀ ਪਰਤਿਲਾ ਕਰੇ ਸਤੁ ਰਹਾ ॥ ਸਲ
 ਰਹੇਗਾ ਕਲੀਮਿਰਚ ਕੇ ਘੋੜੇ ਕੇ ਮੂੰਹ ਕੇ ਲੁਆਬ ਮੇਂ ਪੀਸ ਕੇ ਵਕਤ
 ਸਿਨੇ ਕੇ ਆਖ ਮੇਂ ਲਗਾਵੇ ਹਰ ਕਿਜ ਨੀਂਦ ਨ ਆਏਗੀ ਕਲੀਮਿਰਚ
 ਨਿਮਕ ਸੀਗਾ ਹਲਦੀ ਤੀਨੋ ਕੋ ਕੁਰ ਪੀਸ ਕੇ ਚੰਦੋਂ ਜ ਬਰਾਬਰ ਖਾਵੇ
 ਗਲ ਬਾਨੀਂਦ ਕਾ ਦਠ ਹੋ ਜਵੇਗਾ ॥ ਫਜਲ ਨਾਕ ਕੇ ਅਮਰਜ
 ਮੇਂ ॥ ਦਵਾ ਨਕਸੀਰ ਫੂਟ ਨੇਕੀ ॥ ਗਪੇ ਕੀ ਲੀਦ ਨ ਚੋੜੇ
 ਚੰਦ ਕਤਰੇ ਨਕ ਮੇਂ ਡਾਲੇ ਖੂਨ ਨਾਕ ਕਾ ਬੰਦ ਹੋ ਜਵੇਗਾ ॥ ਦੀਗਰ
 ॥ ਸਰੇਸ ਕੋ ਪਿਘਲਾਵੇ ਦੋ ਬਤੀ ਕਪੜੇ ਪਰਤਿਲਾ ਕਰੇ ਏਕ ਕੋ ਨਕ
 ਕਿ ਸਿਰ ਸੇ ਤਲੂਤਕ ਖੀਚ ਦੇਵੇ ਦੂਸਰੀ ਕੋ ਕਲਾਭੀ ਲੋ ਸੇ ਦੂਸਰੇ ਕਾ
 ਨਕੀ ਲੋਤਕ ਲਪੇਟੇ ਇਸ ਤੋਰ ਪਰ ਕਿ ਪਹਲੇ ਬਤਨ ਦਿੰਮਾਗੇ
 ਲਪੇਟ ਲੇਵੇ ਜਬ ਕਿ ਖੂਨ ਬੰਦ ਹੋ ਜਵੇ ਤੀਨ ਚਰਕਤਰੇ ਗਾਏ ਕੇ ਪੀ
 ਕੇ ਨਕ ਮੇਂ ਪਕਾ ਦੇਵੇ ਫਿਰ ਉਨ ਕਪੜੇ ਕੋ ਪਾਨੀ ਸੇਤਰ ਕਰ ਕੇ ਛੋੜ
 ਲੇਵੇ ॥ ਦੀਗਰ ॥ ਭਰਕਾਈ ਪਾਨੀ ਮੇਂ ਪੀਸ ਕਰ ਤਾਲੂ ਪਰ ਜ
 ਮਾਦ ਕਰੇ ਮਸ਼ਕ ਆਟਾ ਪਾਨੀ ਮੇਂ ਮਿਲਾ ਕੇ ਤਾਲੂ ਪਰ ਜਮਾ ਦ ਕਰੇ ॥
 ਠਾਇਦਾ ॥ ਜਿਸ ਸਖਸ ਕੋ ਪਹਿ ਖੂਨ ਜੈ ਮਸ਼ਕ ਰ ਬਰਕਰੇ
 ਕਿ ਬੰਦ ਕਰਨ ਖੂਨ ਕਾ ਦਿਨ ਬਹਾਨ ਕੈ ਮਨ ਪੈ ਮਗਰ ਜਿਸ ਵਕਤ
 ਕਿ ਖੋਂਟ ਗਸੀ ਕ ਹੋਵੇ ॥ ਦੀਗਰ ॥ ਜੁਕਮ ਵਨ ਜਲਾ ਦਫਾ ਕਰੇ
 ਕੀ ਦਵ ਕਾ ਲਾਦਾ ਨੌ ਸਦਰ ਹਰਏ ਕੋ ਨ ਮਾਸੇ ਸੋਠ ਦਸ ਮਾਸੇ ਸਿਰ
 ਕਾ ਅੰਗੂਰੀ ਮੇਂ ਮਿਲਾ ਕਰ ਪਕਾਤਰ ਕਰ ਕੇ ਸੁੰਘੇ ॥ ਫਜਲ ਅ
 ਖ ਕੇ ਅਮਰਜ ਮੇਂ ॥ ਸਾਨ ਨ ਚਾਹੀਏ ਕਿ ਆਖ ਸਬ ਏ ਜਾਸੇ
 ਅਫਜ ਸੇ ਹੈ ਜਬ ਕਿ ਆਖ ਮੇਂ ਦਰ ਹੋਵੇ ਬਹੁਤ ਨਕੀ ਆ ਕੇ ਆਖ
 ਮੇਂ ਦਵਾ ਲਗਾਨ ਚਾਹੀਏ ਐਂਡ ਡਿਥ ਅਕਬਰ ਮੇਂ ਕਿ ਕਿਤਾਬ ਬ
 ਨਾਈ ਹੁਈ ਮੇਰੀ ਹੈ ਜਬ ਤਫ ਸੀਲ ਕੇ ਰੇਸ ਕੋ ਬਿਆਨ ਕੀਆ ਹੈ
 ਇਸ ਜਰਹ ਚੰਦ ਦਵਾਏ ਵਾਸਤੇ ਬੀਨਾਈ ਕੇ ਐਂਡ ਰਮਦੇ ਮੇਂ ਇਸ

ਦੀਆਖਕੋਐਰਮਾਨਿੰਦਉਸਕੇਲਿਖੀਜਤੀਪੈ॥ ਨੁਸਖਾ ॥ ੨੮
ਸੁਰਮਾਸਿਆਹਏਕਤੋਲਾਸੰਗਥਜਰੀਆਪਤੋਲਾਏਗਜੇਲਾ ॥ ੧
ਅਦਰਛੋਟੀਇਲਾਇਰੀਜੇਲਾਅਦਰਕਿਪੇਜਤਨਹੋਸਬਕੋਗੁ
ਲਾਥਮੇਖਰਲਕਰੋਮਕਦਰਚਨੇਕੋਥੀਥਾਪੋਵਕਤਹਜਤਕੋ
ਆਖਮੇਲਗਾਵੇਆਖਕੋਬਹੁਤਮਰਜੋਕੋਮੁਫੀਦਪੈਮਾਨਿੰਦਖ
ਰਸਵਚਲਕਾਵਗੀਰਕੇਦਵਕਿਥੀਨਾਈਕੋਕੁਵਤਦੇਵੇਆ
ਖਕੀਐਰਮਰਜੋਕੋਬਹੁਤਮੁਫੀਦਪੈਨਿਮਕਸੰਗਸੁਫੈਦਹਲ
ਦੀਉਸੀਕਦਰਕਿਸੰਗਕੋਜਰਦਕਰਦੇਵੇਬਹਮਮਿਲਾਕਰਪੀ
ਜੋਆਖਮੇਲਗਾਵੇ॥ ਦੀਗਰ ॥ ਕਿਥੀਨਾਈਗਈਹੁਈਕੋ
ਫੇਰਲਤੀਪੈਜਲਾਐਰਫੁਲੇਵਸੁਰੂਨਜਲਾਕੋਫਇਦਾਦੇਤੀਪੈ
ਭਲਾਵਾਏਕਅਦਰਫਟਕਰੀਮਿਕਦਰਦੋਚਰੇਮਫਸੂਨਮਿਕ
ਦਾਰਏਕਚਨਲੇਮੁਕਥਾਜੀਦੋਅਦਰਅਵਲਫਿਲਾਵੇਕੋਜਲਾਵੇ
ਕਿਪੂਆਉਸਮੇਨਰਹੋਐਰਕੋਇਲਾਹੋਜਵੇਫਿਰਤੀਨੋਦਵਕੋਮ
ਦਰਤਦੇਕੋਕਿਥੁਬਸਯਹੋਰਖਕਰਥੋੜਥੋੜਅਰਕਲੇਮੁਮਿਲ
ਕਰਦਸਤਹਲਾਹੋਸੇਪਿਸੇਕਿਅਰਕਦੇਨੋਲੇਮੁਕਾਸਰਫਹੋਜ
ਵੇਜਫੁਟਹੀਠੀਮੇਰਖੋਵਕਤਜਰੂਰਤਅਰਕਲੇਮੁਮੇਪਿਸਾ
ਕਰਆਖਮੇਲਗਾਵੇਆਖਕੋਬੰਦਰਖੇਦੀਲਾਆਖਕੋਖੁਜਾਵੇ
ਕਿਪਾਨੀਭੁਥਨਿਕਲਜਾਵੇ॥ ਦੀਗਰ ॥ ਦਰਦਆਖਕਾ
ਕਿਜਿਸਕਸਮਥਕਿਹੋਵੇਦਫਹੋਜਵੇਜੀਰਸੁਫੈਦਫਟਕਰੀ
ਥਰਾਥਰਕੁਟਕਰਮਗਜਪੀਕਵਾਰਮੇਮਿਲਾਕਰਪੋਟਲੀ
ਥਰੇਆਖਮੇਫੇਰੋਹਰਸਾਇਤਐਰਅਗਰਰਤਕੋਯਹਅਦਵੀ
ਯਾਕਪੜੇਪਰਲਗਾਕਰਆਖਪਰਥਖਕਰਸੇਰਹੋਸੁਬਹਰੇ
ਪੋਟਲੀਇਸਤਿਮਾਲਕਰੋਕਮਤੀਨਰੋਜਸੇਫਇਦਾਹੋਜਵੇ॥
ਦੀਗਰ ॥ ਅਦਵਕਿਜਮੀਹਅਮਰਜਆਖਕੋਮੁਫੀਦਪੈਦਿ
ਮਗਕੋਪਕਕਰੇਵਖਿਆਲਾਤਵਕੁਲਚਸਮਕੋਮੁਫੀਦਪੈਹਰ

10. ਰੋਜ ਖਵੇਂ ਨੇ ਲਾ ਕਾਥ ਲੀ ਬਾ ਰੰਤੋ ਲਾ ਆਮਲਾ ਰੋ ਬੀਸ ਤੋ ਲਾ ਕੁਸ
ਤਲੇ ਹੋਏ ਤੋ ਲਾ ਮੁਲ ਠੀ ਬਾਰ ਹੋ ਤੇ ਲੇ ਪੀਪਲ ਤੀਨ ਤੋ ਲੇ ਬਨ ਸਲੋਰ
ਨ ਤੀਨ ਤੋ ਲੇ ਨਿਮਕ ਸੀਗ ਤੀਨ ਤੋ ਲੇ ਸਬਕੋ ਬਾਰੀਕ ਪੀਸੇਂ ਵਜਨ ਬ
ਰਾਬਰ ਦਵਾ ਕੇ ਸੁਕਰ ਮਿਲਾਵੇਂ ਔਰ ਪੀਸੇਂ ਰਾਬਰ ਕਰੇਂ ਔਰ ਸਾਥ
ਸਹਿਦ ਆਲਸ ਕੇ ਮਿਲਾਵੇਂ ਬਕਰ ਰੁਝੇਂ ਤੋ ਲਾ ਕਮ ਵਜੀਆ ਦਾ
ਆਫਿਕ ਹਾਲ ਮਰੀਜ਼ ਕੇ ਖੁਲਾਵੇਂ ਇਸ ਤਰਕੀਬ ਕੇ ਦਵਾ ਦਸ
ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਹਤੇ ਹੈਂ॥ ਦੀਗਰ ॥ ਹਲੇ ਲਤੀਨ ਤੋ ਲੇ ਹਰ ਰੁਬ ਹੋ
ਰੁਝੇਂ ਤੋ ਲੇ ਆਮਲਾ ਬਾਰੰਤੋ ਲੇ ਮਿਸਰੀ ਦਸ ਤੋ ਲੇ ਮੁਲ ਠੀ ਦਸ ਤੋ
ਲੇ ਪੀਪਲ ਦਸ ਤੋ ਲੇ ਨਿਮਕ ਸੀਗ ਤੋ ਲੇ ਬੀਸ ਲੋਰਨ ਤੋ ਲੇ
ਸਬਕੋ ਪੀਸ ਕੇ ਪੀਸੇਂ ਰਾਬਰ ਕਰੇਂ ਸਹਿਦ ਆਮਲੇਂ ਗੋਲੀ ਬਾਂਧੇਂ ਔ
ਰ ਖੁਲਾਵੇਂ ਬਦਜਨ ਨੌ ਮਾਸੇ ਕੇ ਇਸ ਤਰਕੀਬ ਕੇ ਧਨੀਆ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕ
ਹਤੇ ਹੈਂ॥ ਵੇਹੁ ਦਵਾ ਕੀ ਆਖ ਕੇ ਹੋ ਸਨ ਕਰਤੀ ਹੈਂ ਤਮਾਮ ਰਰਕਟ
ਆਖ ਸੇ ਦੂਰ ਹੋ ਜਤੀ ਹੈਂ ਮਗਜ਼ ਘੁਠ ਲੀ ਹਰ ਰੁਕ ਔਰ ਮਗਜ਼ ਰੁ
ਠ ਲੀ ਬਹੇਂ ਰੁਕ ਔਰ ਆਮਲਾ ਦਰਦੀਨੀ ਸੀਗ ਬਸਰੀ ਮੁਲ ਠੀ ਬ
ਰਾਬਰ ਕਰੇਂ ਔਰ ਪੀਸੇਂ ਸਾਥ ਖੁਲਾਵੇਂ ਮਿਲਾ ਕੇ ਗੋਲੀ ਬਨਾਵੇਂ ਵਕ
ਤ ਸੇ ਨੇ ਕੇ ਪਾਨੀ ਮੇਂ ਪੀਸ ਕਰ ਆਖ ਮੇਂ ਲਗਾਵੇਂ॥ ਦੀਗਰ ॥ ਸੁਰ
ਮਾ ਸਾਂਪ ਕਾ ਵ ਬਿਛੁਕ ਆਖ ਕੇ ਰੋਜ ਨੀ ਦੇਤ ਹੈਂ ਔਰ ਪੁਤਲੀ ਜੇ ਰ
ਟ ਜਤੀ ਹੈਂ ਉਸ ਕੇ ਆਫਾ ਕਰਤ ਹੈਂ ॥ ਗਾਏ ਕਾ ਦੁਧ ਬਹੁਤ ਲੇ ਕਰ
ਜੇ ਸੁਕਰੇਂ ਜਬ ਕਿ ਆਪ ਚਹ ਜਵੇਂ ਬੜੇ ਬਰਤਨ ਮੇਂ ਲਵੇਂ ਔਰ ਏਕ ਸ
ਪ ਕਲ ਉਸ ਮੇਂ ਡਾਲ ਦੇਂ ਔਰ ਚਰ ਬਿਛੁਕ ਚਲ ਕੇ ਉਸ ਮੇਂ ਛੋੜ ਦੇਂ ਔ
ਰ ਮੁੰਹ ਉਸ ਬਰਤਨ ਕਾ ਬੰਦ ਕਰ ਕਪੜੇ ਟੀ ਕਰ ਦੇਂ ੨੧ ਰੋਜ ਤਕ। ਏਕ
ਜ ਰਖ ਛੋੜੇਂ ਬਦ ਉਸ ਕੇ ਮੁੰਹ ਬਰਤਨ ਕਾ ਖੋਲ ਕਰ ਹਡੀ ਆਂ ਸਾਂਪ
ਕੀ ਬਾਹਰ ਫੈਕੇਂ ਉਸ ਦੁਧ ਸੇ ਮਖਨ ਨਿਕਲ ਕਰ ਰਖੇਂ ਬਾਦ ਉਸ ਕੇ
ਏਕ ਮੁਰਗ ਲਾ ਕਰ ਪਾਥਾ ਵਸ ਕਾ ਮੁਨੀਆ ਬਾਹਮ ਪੀਸ ਕਰ ਬਿਲ
ਵੇਂ ਰਿਪੇਟ ਤਿਸ ਕਾ ਚਲੇਂ ਦੂਸਰੇ ਰੋਜ ਵਹ ਮਸਕਰ ਅਏ ਮੇਂ ਮਿਲਾ ਕ

ਚਮੁਰਗਮਜਕੁਰਕੋਖਿਲਾਵੇ ਅਰਜੋਬੀਨਕਿਵਹਮੁਰਗਕਰੇਉ ॥ ੩੧ ॥
ਸਕੋਜਮਕਰੇਵਕਤਜਰੂਰਤਅੰਖਮੇਲਗਾਵੇਂ ॥ ਦੀਗਰ ॥ ੧ ॥
ਹੜਕੀਚੁਠਲੀਕਮਗਜਕਲੀਮਿਰਚਵਪੀਪਲਵਅਮਲਾ
ਦਰਚੀਨੀਸੰਗਥਸਰੀਵਮੁਲਠੀਵਜਨਬਰਾਬਰਪਾਨੀਮੇਪੀਸ
ਕੇਥਕਦਰਸੁਰਪਯਨੇਘੰਗਚੀਕੋਗੋਲੀਬਾਧੇਔਰਸਾਇਆਮੇਖੁ
ਸਕਕਰੇਵਕਤਜਰੂਰਤਏਕਗੋਲੀਪਾਨੀਸਰਦਮੇਪੀਸਕਰਸੇ
ਨਿਕੇਵਕਤਅੰਖਮੇਲਗਾਵੇਂਸੁਬਹੱਕੇਪਾਨੀਸਰਦਸੇਧੋਵੇਂ ॥
ਦੀਗਰ ॥ ਚਜਰਬਾਏਕਜਖਜਕਕਿਥਸਥਥੀਮਾਰੀਅੰਖ
ਕੇਅੰਧਹੋਇਆਥਾਬਾਦਏਕਮੁਦਤਕੋਦੇਖਾਸਹਿਥਨਜਰਹੈ
ਔਠੇਲਿਖਤਹੈਜਬਦਰਿਆਫਤਕੀਆਮਾਝੁਮਹੁਆਕਿਏਕ
ਮੁਦਤਤਕਪਤੀਸੰਭਾਭੁਕੀਖੁਸਰਕਰਕੇਬਰਾਬਰਉਸਰੇਤਮ
ਕਖੁਸਕਮਿਲਾਕਰਥਕਦਰਏਕਤੋਲੇਕੋਹਰੇਜਖਤਾਥਕਿ
ਉਸਸੇਰੋਜਨੀਹਾਸਲਹੋਈ ॥ ਦੀਗਰ ॥ ਸਰੂਫਕੁਵਤਦੇਨੇ
ਵਾਲਾਬੀਨਾਈਕਮੁਜਰਬਸਹਿਥਮਿਰਜਾਸਕੋਹਕਹਰਸ
ਥਕੇਵਕਤਸਨੇਥੇਜਾਤਮਾਸੇਸੰਠਸਾਥਸਤਮਾਸੇਮਿਸਰੀਕੇਕੁ
ਟਪੀਸਕੇਖਵੇਕਮੰਜੋਰੀਬੀਨਾਈਸੇਪਨਹਮੇਰਹੇਸਾਥ
ਫਜਲਖੁਦਕੇਹਰਕਿਜਬੀਮਾਰੀਰਸਮਨਹੋਈ ॥ ਦੀਗਰ ॥
ਸਰੂਫਅਮਲਤਾਜਸਾਏਮੇਖੁਸਰਕਰਕੇਦੁਪਗਾਏਸੇਜੋਸਕਰ
ਕੇਠਿਰਖੁਸਕਰਕੇਔਠਸਰੂਫਤਿਆਰਕਰਕੇਜਾਤਰੇਜਸਾਤੋ
ਤੀਨਮਾਸੇਸਾਥਸਹਦਕੇਖਾਵੇ ॥ ਦੀਗਰ ॥ ਹਰਖਤਮਦਥ
ਕੀਜੜਕੀਖਾਕਕੋਪਾਨੀਮੇਪੀਸਕੇਗਿਰਦਅੰਖਕੇਮੁਤਵਤਰ
ਮਲੇਪਲਕੇਕੋਗਿਰਜਨੇਔਰਖਰਸਅੰਖਕੋਫਾਇਦਾਦੇਤੀਹੈ ॥
ਦੀਗਰ ॥ ਸੁਫੇਦਪਿਆਜਕਪਾਨੀਔਰਸਹਦਥਟਾਥਰੀਮ
ਲਾਕਰਵਕਤਸੇਨੇਕੇਅੰਖਮੇਲਗਾਵੇਂਤਮਾਮਬੀਮਾਰੀਓਕੋਨਰ
ਦੇਤਹੈ ॥ ਦੀਗਰ ॥ ਖੁਸਮਿਅੰਖਕੋਮਲੀਦਹੈਏਲੁਕਾਰਸੇ

੨੩ ਪੋਸਤ ਹਲੇਲਾ ਜਰਦਵ ਸਿਆਣ ਮਾਮੀਸ ਕਿਨੁ ਸਖ ਮੁਰਕਬ
 ਹੈ ਬਰਾਬਰ ਆਖ ਮੇਲ ਗਏ। ਈਗਰ ॥ ਜੋਸਾ ਦਫਤਰ ਸੁਮਰ
 ਪਾਨੀ ਨਜਲ ਕੋਮਨ ਕਰਤ ਹੈ। ਈਗਰ ॥ ਕੁਤੁਹਲੁ ਕੀਕ
 ਤੀਨ ਦਰਮ ਕਿਵਹੁ ਏਕ ਪਾਸ ਹੈ ਰੁਮਜੇ ਅਤੀ ਹੈ ਤਰਬਰ ਸਡੇ ਸਾ
 ਤਮਾਜੇ ਬਿਸਫਾਇਜ ਦੋਤੋਲ ਮਵੀਜ਼ ਮਨਕੈ ਸਭੇ ਦਸਮਾਜੇ ਸਬਕੇ
 ਦੇਸੇਰ ਪਾਨੀ ਮੇਰੇ ਸਕਰੇ ਜਬ ਕਿਛੁ ਹਈ ਪਿਸਾ ਬਾਕੀ ਰਹੇ ਸਾਬਰ
 ਮਾਜੇ ਅਯਰਜ ਫੈ ਕਰਕੇ ਕਿਨੁ ਸਖ ਮੁਰਕਬ ਹੈ ਹਰਹਫਤ ਹਮੇ
 ਏਕ ਮਹਤਬ ਖਵੇ। ਈਗਰ ॥ ਤਰਜਮਾ ਇਬਾਰਤ ਅਰਬੀਕ
 ਏਕ ਔਰਤ ਬੀਕਿ ਬੀਨਾ ਈਉਸਕੀ ਜਈਫ ਹੋਗਈ ਬੀਰਹ ਰ
 ਲਨਹੀਂ ਸਕਤੀ ਬੀ ਪਸਉਸਕੇ ਹੁਕਮਕੀਆ ਸਾਹਿਬ ਕਿਤਾਬ ਨੇ ਕਿ
 ਸਤਰੇਜ ਮਸਕਹ ਸਿਰਪਰ ਮਲੇ ਔਰ ਮਹਦੀ ਲਗਾਏ ਅਪਨੇ ਸਿ
 ਰ ਔਰ ਬਦਨ ਮ ਔਰ ਖਵੇ ਰੋਟੀ ਕਿਹੋ ਕੀ ਔਰ ਦੂਧ ਗਾਇਕਾ ਕੀਦ
 ਯਾ ਸਕਰੇ ਫਲਕੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਉਸਕੇ ਕੀਆਗਿਆ ਔਰ ਬੀਨਾ ਈਉਸ
 ਕੀ ਦਰੁਸਤ ਹੋਗਈ ਔਰ ਮਲਨ ਮਸਕੇ ਕਉਸ ਸਖਜਕੇ ਕਿਜਿਸ
 ਕੋਜੇਹ ਫ ਬਸਰ ਬਸਬ ਬਖੁਸਕੈ ਪੈ ਫਾਇਦਾ ਬਹੁਤ ਕਰਤ ਹੈ।
 ਦਵ ਕਿ ਪਾਨੀ ਉਤਰੇ ਹੁਏ ਕੋਫਾਇਦਾ ਦੇਵੇ ॥ ਬੀਨਾ ਸਾਭੇ ਕੀਆ
 ਮਮੇ ਔਰ ਬੇਤਰ ਇਲਾਜ ਇਸਕੇ ਸੁਰਮੇ ਗੁਲ ਦੇਨ ਪੈ ਦੋਨੋਂ ਕਨ ਪਾ
 ਅਪਰ ਜਿਸ ਜਗਹ ਰਗ ਕੁਦਤੀ ਹੈ ਕਨ ਕੰਕਰੀ ਬਕਰੀ ਬਰਾਸਤੇ
 ਨਜੁਲ ਉਲਮਾਏ ਨਰਮਿਲੀ ਕਿਕਥਕ ਫਲਕਹਤੇ ਪੈ ਸਹਿਦ ਮੇਂ
 ਪੀਸਕਰ ਆਖ ਮੇਲ ਗਏ। ਈਗਰ ॥ ਅਮਰਜ ਆਖ
 ਕਿਨਿਹਇਤ ਮੁਢੀਰ ਹੈ ਜਿਸਤ ਮਚਹੋ ਆਔਰ ਫਰਕਰੀ ਛੁਨੀਹੋ
 ਈਕੋਹ ਮਵਜਨ ਲੇਕਰ ਪੀਸੇ ਔਰ ਮਾਝਿਦ ਸੁਰਮੇ ਕੋਲ ਗਏ।
 ਈਗਰ ॥ ਕਿਫਲਕ ਕੋਮਨ ਹਕਰਤ ਹੈ ਹਲੇਲਾ ਸਿਆਹ ਯਾ
 ਜੰਗੀ ਹਕ ਪਾਨੀ ਯਾ ਛੁਲਾਬ ਮੇਂ ਪੀਸਕਰ ਆਖ ਮੇਲ ਗਏ।
 ਈਗਰ ॥ ਸੀਰਾ ਪੀਕਵਰ ਏਕ ਕਿਤਰ ਆਖ ਮੇਂ ਪਕਾਏ

ਅੰਤ ਜੇਵੇਂ ਢਲਕਾ ਅੰਤ ਸੁਰਖੀ ਅੰਤ ਗਰਮੀ ਦੂਰ ਹੋਤੀ ਹੈ।
ਦੀਗਰ ॥ ਫੁੱਲਾਂ ਅੰਤ ਜਲਾਂ ਅੰਤ ਧੁੰਦਲਾ ਦਿਖਾਈ ਦੇਨ ਦੂਰ ਕਰਤ
ਹੈ ॥ ਅੰਤ ਏਕ ਲਹਜਾ ਮੇਂ ਅੰਖ ਮਿਸਲਾ ਆਈ ਨ ਕੋਰੋ ਜਨ ਹੋ ਜਤੀ ਹੈ
ਮੁਜਰਬ ਹੈ ਬੜੀ ਕਟਾਈ ਕੀ ਬੜੀ ਲੇ ਮੁਕਿ ਅਰਕ ਮੇਂ ਪਿਸਕੇ ਅੰਖ
ਮੇਂ ਖੀਰੇ ॥ ॥ ਦਵਾ ਦਮ ਹਕੀ ਯਨੇ ਢਲਕਾ ਅੰਤ ਨ ਜਲਾਂ ਅੰਤ ਫੁੱਲ
ਲਾਂ ਅੰਤ ਦੂਬਰੀ ਮਰ ਜੋ ਕੋਤੀ ਮੁਫੀਦ ਹੈ ॥ ਮਿਠਰ ਸਿਆਹ ਲੇਵੇਂ
ਅੰਤ ਪੋਸਤ ਸਿਆਹ ਕਿਉ ਸਪਰ ਹੈ ਛੀਲ ਕਰ ਦੂਰ ਕਰੇਂ ਅੰਤ ਮਗਜ
ਤੁਖਮ ਸਰਸਤੀ ਹਮ ਵਜਨ ਮਿਠਰ ਸਿਆਹ ਕੋਲੇਵੇਂ ਹਰੇਂ ਅਲ
ਹਿਦਾ ਅਲਹਿਦਾ ਬਾਰੀਕ ਪੀਜੇ ਅੰਤ ਹਮਰਾਹ ਸਹਦ ਖਲਾਸ ਕੇ ਮਿ
ਲਾਵੇਂ ਖਵਾਹ ਬਤੋਰ ਮਾਜੂ ਨ ਕੋਰ ਖੇਂ ਖਵਾਹ ਗੋਲੀ ਅੰ ਬਨ ਲੇਂ ਸਾਬਸ
ਹਿਰਯਾ ਪਾਨੀ ਕੇ ਹਲ ਕਰ ਕੇ ਅੰਖ ਮੇਂ ਲਗਾਵੇਂ ॥ ਦਵਾ ਕਿ ਅੰਖ ਕੀ
ਸੁਰਖੀ ਦੂਰ ਕਰਤੀ ਹੈ ਮੁਲਠੀ ਕੋ ਬਾਰੀਕ ਪੀਜੇ ਅੰਤ ਰੂਈ ਉਸ ਮੇਂ ਅੰ
ਲੂਦ ਹ ਕਰ ਕੇ ਅੰਖ ਕੀ ਪਲਕ ਪਰ ਰਖੇਂ ॥ ਦੀਗਰ ॥ ਕੰਦਰ ਸ
ਥ ਪਾਨੀ ਯਾ ਗੁਲਾਬ ਕੇ ਸੁਬਹ ਵਸਾ ਮ ਅੰਖ ਮੇਂ ਖੀਰੋਂ ਦੋਤੀ ਨ ਰੋਜ ਮੇਂ
ਨਾਖ ਨ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਏਗਾ ॥ ਦੁਹ ਦਵਾ ਕਿ ਮੁਸਫਰ ਕੀ ਅੰਖ ਬਜਬ
ਬਗਰਮੀ ਆਫਤ ਬੇਰਕਰ ਕਰਤੀ ਹੈ ਕਾਮ ਮੇਂ ਲਾਤੇ ਹੈ ॥ ਬੜਾ ਹ
ਲੇ ਲਾਜਰ ਦੋਤੋਂ ਲਾ ਅੰਤ ਦੋਤੀ ਨ ਨੀਮ ਕੀ ਪਤੀ ਬਾਹਮ ਇਨ ਕੋ ਰੂ
ਹੋਂ ਅੰਤ ਮਿਲਾਵੇਂ ਬਾਦ ਚਿਕਨੀ ਮਿਟੀ ਮੇਂ ਰਖ ਕਰ ਆਗ ਮੇਂ ਜਲਾਵੇਂ ਜਿ
ਸਵਕਤ ਕਿ ਮਿਟੀ ਸੁਰਖੀ ਹੋ ਜਾਵੇ ਉਸ ਵਕਤ ਦਵਾ ਮਜ਼ਕੂਰ ਕੋ ਉਸ ਮੇਂ
ਨਿਕਲ ਕਰ ਰਖ ਛੋੜੋਂ ਬਰਵਕਤ ਹਜਤ ਬੋੜੀ ਅੰਖ ਮੇਂ ਲਗਾਵੇਂ ॥
ਗੀਕੀ ਅੰਤ ਗੁਬਾਰ ਜਾਤਾਰ ਹੋਗਾ ਨਫਾ ਜਾਹਿਰ ਹੋਗਾ ॥ ਫਾਇਦਾ
॥ ਅਗਰ ਕੋਈ ਸਖਸ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹਰ ਰੋਜ ਜੇਨੇ ਕੀ ਸਿਲਾਈ ਅੰਖ ਮੇਂ
ਖੀਰੋਂ ਜਨੀ ਅੰਖ ਕੀ ਜਿਆਦ ਹੋ ਗੀ ਆਜ ਮੁਦਾ ਹੈ ॥ ਦੁਹ ਦਵਾ
ਕਿ ਅੰਖ ਕੀ ਦਰਦ ਕੋ ਦੂਰ ਕਰਤੀ ਹੈ ॥ ਦਰਖਤ ਕਟਾਈ ਕੀ ਪਤੀ
ਪਾਨੀ ਅੰਖ ਮੇਂ ਲਗਾਵੇਂ ਦਰਦ ਫੋਰ ਨ ਠਹਰ ਜਾਵੇ ਅੰਤ ਅਗਰ ਉ

ਸਕੀਪਤੀਕੀਪਿੰਡੀਬਨਕਰਾਂਖਮੇਂਬਾਪੇਤੋਤੀਸੇਹਤਪਾਵੇ।
ਦੀਗਰਕਿਆਂਖਕੀਮੇਲਔਰਚੀਪੜਕੇਦੁਰਕਰਤੀਹੈ॥ਮਗਜ
ਹਲੇਲਾਔਰਤਕੇਦੂਪਮੇਂਪੀਸਕਰਹਰੇਜਾਂਖਮੇਂਲਗਾਵੇਫਾਇ
ਦਾਪਤੀਕਪਾਸਕੀਦਹੀਮੇਂਜੋਸਕਰਕੇਪੁਸਤਾਂਖਪਰਬਾਂਪੇਰਮ
ਦਕੇਦੁਰਕਰੇ। ਦੀਗਰਤਰਜਮਾਅਰਬੀਇਬਾਰਤਕਾ॥
ਸੁਰਮਾਅਜੀਬਬੀਚਮਨਕਰਨੇਅੰਸੁਬਹਨੇਔਰਤੂਬਤਾਂਖ
ਕੇਮੁਜਰਬਹੈਬਸਰਤੇਕਿਰਮਦਹੈਹਲੇਲਾਕਾਬਲੀਲਾਵੇਔਰਬੇ
ਸੀਦਾਖਮੀਰਔਰਬਿਰਿਆਨਸੈਕੀਯਾਜਾਵੇਈਦਪਰਤਨੂਰਮੇਂਯਹਾ
ਤਕਕਿਖਮੀਰਬਰਿਆਂਪੈਵੇਬਾਦਗੁਠਲੀਹਲੇਲਾਕੀਨਿਕਲਕਰ
ਏਕਦਾਂਗਜਾਫਰਾਨਕੇਹਮਰਾਂਖਮੇਂਖੋਦੇਔਰਵਹੁਅਜਰਅਜੀ
ਬਰਖਤਾਹੈਔਰਮੁਜਰਬਹੈ॥ ਦਵਦੁਸਕਾਕੀਚਾਕਜੁਛੀਲਾ
ਹੁਆਕਪੜੇਸੇਛਾਨਕੇਦੇਹਿਜੇਜੀਗਬਸਰੀਔਰਮੋਤੀਕਫਦਰਿ
ਆਔਰਮੁੰਗਾਔਰਬੋਲਔਰਤੂਤੀਆਔਰਸੋਨਮਖੀਔਰਨਾ
ਗਰਮੇਬਾਛੋਟਾਸਬਬਰਬਰਖੂਬਪੀਸਕਰਸਾਬਚਾਕਜੁਕੇਮਿਲ
ਕਰਮਿਸਲਸੁਰਮੇਂਕੇਅੰਖਮੇਂਲਗਾਵੇਪਾਨੀਨਿਕਲਨਾਬੰਦਹੋਜ
ਇਗਾ॥ ਦੀਗਰ॥ਮੇਲਕਾਨਕਤੀਨਰੋਜਤੀਨਤੀਨਮਰਤ
ਬਾਂਖਮੇਂਡੁਲੇਂ॥ ਦੀਗਰ॥ਦਾਸਤੇਨਾਖਨਾਂਖਕੇਪਾਨੀ
ਕਰਫਸਔਰਸਮਕਕਾਅੰਖਮੇਂਡੁਲੇਂ॥ ਦੀਗਰ॥ਨਾਖੁਨੇਕੇ
ਕਾਟੇਜਫਰਾਨਸਾਬਪਾਣੀਕੀਪੀਸਕੇਅੰਖਮੇਂਲਗਾਵੇ॥ ਦੀਗ
ਰ॥ਨੌਸਾਦਰਉਸਕਾਸਰਮਾਨਿੰਦਕਲਮਕੇਬਾਚੀਕਕਾਟੇਉਸਸਰ
ਜੇਨਾਖੁਨਕੇਅਹਿਸਤਹਅਹਿਸਤਹਫੁਹਦੇਯਨੇਹਰਕਤਦੇਏਰ
ਰੋਜਮੇਂਦੋਤੀਨਮਰਤਬਾਚੀਦੋਰੋਜਮੇਂਤਮਾਮਨਾਖਨਜਤਾਰਹੇਗ
॥ ਦੀਗਰ॥ਨਾਖੁਨਔਰਫਲਕਔਰਫੋਲਕੇਮੁਫੀਦਹੈ-ਨੀ-
ਮਕੀਲਕੜੀਏਕਬਾਛਿਸਤਛੇਕਰਜਿਰਉਸਕਾਕੁਚਲੇਂਦਰਮਿ
ਆਨਮੇਉਸਕੇਬੋੜਤਾਂਬਾਔਰਜਿਸਤਔਰਕੜੀਜਰਦਉਸਮੇਂ

ਰਖੇ ਔਰ ਜਮਾ ਦੇਵੇ ਔਰ ਫਿਰ ਕਾਂਸੀ ਕੀ ਥਾਲੀ ਮੇਂ ਸੰਗ ਬਜਰੀ ਬੈਠੇ
 ਪੀਸ ਕੇ ਰਖੇ ਔਰ ਉਸ ਲਕੜੀ ਜੇ ਪਿਸੇ ਕਿ ਜਿਸ ਮੇਂ ਕੋੜੀ ਲਗੀ
 ਹੈ ਔਰ ਅਰਕ ਲੇ ਮੁੰਕ ਬੋੜ ਬੋੜ ਭੁਲ ਤੇ ਜਾਵੇ ਫਿਰ ਗੋਲੀ ਬਨਾ
 ਕਰ ਰਖੇ ਵਕਤ ਬਨਾਨੇ ਗੋਲੀ ਕੇ ਪਿਤਰੂ ਮਛਲੀ ਕਾ ਭੀ ਦਾਖਲ
 ਕਰਨਾ ਬੇਹਤ ਹੈ। ਵਹ ਦਵਾ ਕਿ ਆਂਖ ਕੇ ਫੋਲੀ ਰਕਰੇ ਮਿਸਰੀ
 ਸਾਬਣੁ ਪਾਓਰਤ ਲੜਕੇ ਵਾਲੀ ਕੇ ਪੀਸ ਕੇ ਆਂਖ ਮੇਂ ਲਗਾਵੇ। ਦੀਗਰ
 ॥ ਕੜਕੇ ਕੜਕੇ ਬੀਜ ਕਾ ਮਗਜ ਸਾਬਣੇ ਲਓ ਲਕੇ ਮਿਲਾ
 ਰ ਆਂਖ ਮੇਂ ਲਗਾਵੇ ਫੂਲੀ ਪੁਰਾਨੀ ਔਰ ਨਈ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਦੀਗਰ
 ॥ ਓਰ ਬਜੀ ਪਾਨੀ ਮੇਂ ਪੀਸ ਕੇ ਆਂਖ ਮੇਂ ਲਗਾਵੇ। ਦੀਗਰ
 ॥ ਸਹਿਦ ਖਾਲ ਜਤੀ ਨ ਤੇਲੇ ਔਰ ਪੇਸਾਬ ਕਾ ਲੀਬ ਕਰੀ ਕਾ ਦਾਈ
 ਪਉਤਿ ਰਫਲੇ ਕੇ ਪੀਸੇ ਔਰ ਜਾਬ ਸਹਿਦ ਪੇਸਾਬ ਕੇ ਮਿਲਾ ਦੇਂ ਰਾਤ
 ਪਹਰ ਰਖੇ ਫਿਰ ਤਾਂ ਬੇਕੀ ਸਿਲਾਈ ਬਨਵ ਕਰ ਆਗ ਮੇਂ ਸੁਰਖ ਕਰ ਕੇ
 ਬੀਚ ਉਸ ਕਿਸਤ ਮਰਤਬਾ ਬੁਝਾਵੇ ਫਿਰ ਲੁਲਾਈ ਕੇ ਪੈਕਰ ਰਖੇ ਕਈ
 ਕਈ ਆਂਖ ਮੇਂ ਖੋਲੇ ਕਰਨ ਸਲਾਈ ਜਾਫ ਹੋ ਕਿ ਆਂਖ ਮੇਂ ਨਾ ਚਲੇ।
 ਦੀਗਰ ॥ ਦਵਾ ਕਿ ਜਲੇ ਕਰਤੀ ਹੈ ਜੰਗ ਬਜਰੀ ਸੀਲਾ ਬੋਧ
 ਭੁਨਾਹੁ ਆਮਿਸਰੀ ਫਰਕਰੀ ਪੀਪਲ ਜਬ ਦਵਾ ਬਰਾਬਰ ਲੇ ਕਰ
 ਪੀਸ ਕਰ ਸੁਰਮਾ ਬਨਾਵੇ ਬਾਰਹ ਸਿਪਾ ਔਰ ਤੁਕੇ ਦੁਪ ਮੇਂ ਪੀਸ ਕ
 ਰ ਆਂਖ ਮੇਂ ਲਗਾਵੇ। ਦੀਗਰ ॥ ਦਵਾ ਕਿ ਚਲਕੇ ਕੇ ਮੁਜਰਬ ਹੈ
 ਚਮਗਾਦੜ ਕਿ ਜੋ ਚੀਜ ਮੂੰਹ ਜੇ ਗਿਰਤ ਹੈ ਪਾਨੀ ਮੇਂ ਪੀਸ ਕੇ ਨਾਕ ਕੇ
 ਜੋ ਰਾਖ ਮੇਂ ਦੇਤੀ ਨ ਕਤਰੇ ਭਾਲੇ ਉਸ ਸੁਰਮਾ ਮੇਂ ਕਿ ਆਂਖ ਜੇ ਉਸ ਜਾਨ
 ਬ ਪਾਨੀ ਨ ਆਤਾ ਹੈ। ਨੁਸਖਾ ਦੀਗਰ ॥ ਮੀਰਮਈ ਨੁਲਦੀ
 ਨ ਖਨ ਅਕਸਰ ਬਨਾਤੇ ਬੈਠੇ ਸਬ ਮਰਜੇ ਆਂਖ ਕੇ ਮੁਫੀਦ ਹੈ -
 ਸੁਰਮਾ ਇਸ ਫੁਹਾਨੀ ਤੀ ਨ ਤੇਲੇ ਜੰਗ ਬਜਰੀ ਲੇਤੋਲਾ ਮੋਤੀ ਦੇਤੋ
 ਲਾਮੀ ਤਾਛੇ ਮਾਜੇ ਜੋ ਨੇ ਕੇ ਵਰਕ ਚਰਮਾ ਜੇ ਮੂੰਹਾ ਜੇ ਲਤੋਲਾ ਸਿ
 ਵਾਸੇ ਨੇ ਕੇ ਅਨੁ ਰੋਜ ਪਹਲੇ ਸਾਬ ਪਾਨੀ ਹੜ ਕੇ ਫਿਰ ਭੁਲਾ ਬ ਕੇ

ਬੀਰ ਸੰਗ ਸਮਾਕ੍ਰਿਤ ਪਿਥੇ ਨਵੇਂ ਜਮੀਨੀ ਅੰਗ ਵਰਕ ਦਾਖਲ
ਕਰਕੇ ਪਿਥੇ ਕਿਨੇ ਰੋਜ ਤਮਾਮ ਹੋ ਜਾਵੇ ਅੰਗ ਕਿਸੀ ਚੀਜ ਮੇਂ ਨਿ
ਕਲ ਰਖੇ ਅੰਗ ਸਲਾਈ ਸੇ ਆਖ ਮੇਂ ਲਗਾਵੇ ਸਰਤ ਯਹ ਹੈ ਕਿ
ਵਕਤ ਪੇਟ ਭਰੇ ਅੰਗ ਨਾ ਕੇ ਨ ਲਗਾਵੇ। ਈਗਰ ॥ ਥਲ
ਜਾਇਦ ਕਿਹੌਂ ਦੀ ਮੇਂ ਪਰਬਲ ਕਹਿਤੇ ਹੈਂ ਦਫ ਹੋ ਜਾਵੇ ਖੂਨ ਕੁਤੇ
ਕੇ ਬਚੇ ਕਾ ਅੰਗ ਖੂਨ ਖਟਮਲ ਕਉ ਪਰਉ ਸਕੇ ਮਥੇ ਮੁਜਰਬ
ਹੈ। ਈਗਰ ॥ ਵੇਹੁ ਦਵਾ ਕਿ ਸਬਲ ਕੇ ਮੁਠੀ ਦੋ ਅੰਗ ਸ
ਥਲ ਉਸਕੇ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਕਿ ਆਖ ਸੁਰਖ ਹੋ ਜਾਈ ਹੈਂ ਅੰ-
ਗ ਅਸਰ ਦਵਾ ਕਉ ਸਮੇਂ ਜਲਦ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ ਹੈਂ ਹਰਕ ਬਹੇਰਾ
ਆਮਲਾ ਹਰਏ ਕੁਝੇ ਕੁਝੇ ਤੋਲਾ ਅਰਕ ਬਸਹ ਕਾ ਕਿ ਫਲ ਉ-
ਸਕਾ ਸੁਫੇਰ ਹੋਤਾ ਹੈਂ ਦੁਪਬਕਰੀ ਕਾ ਅਰਕ ਠੰਗਰਾਕਾ ਹਰਏ ਕੁਝੇ
ਕੁਤੇ ਲਾ ਰਿਹਾ ਲਾ ਮਜ਼ਕਰ ਕੋ ਦੋ ਤੀਨ ਸੇਰ ਪਾਣੀ ਮੇਂ ਜੋ ਸਕਰੇ
ਜਿਸ ਵਕਤ ਕਿ ਤੀਨ ਪਉਰੇ ਛਾਨ ਕਰ ਹਰਕ ਬਹੇਰਾ ਆਮ
ਲਾ ਮੁਲ ਠੀ ਮਜੀਠ ਸਤਾ ਵਰ ਮਗਜ ਕੰਵਲ ਗਟਾ ਹ ਖਸ
ਚਰਾਇਤਾ ਮਿਰਚ ਸਿਆਹ ਸੇਂਡ ਹਲਦੀ ਸਤਗਰਚ ਕਾ ਧਨੀਆਂ
ਛਾਲ ਨੀ ਮਕੀ ਹਰਏ ਕੁਝੇ ਕੁਝੇ ਤੋਲਾ ਬਕੀ ਕਰਕੇ ਕੁਝੇ ਸੇਰ ਗਾ
ਇਕੋ ਘੀ ਮੇਂ ਮਿਲਾਵੇ ਜੋ ਸਾਦਾ ਤਿਰਫ ਭੇਕਾ ਅੰਗ ਦੁਪ ਅੰਗ ਅਰਕ ਸ
ਸਹ ਅੰਗ ਠੰਗਰਾ ਮਜ਼ਕਰ ਕੋ ਅਸਲਾ ਕਰਕੇ ਜੋ ਸਕਰੇ ਜਿਸ ਵ-
ਕਤ ਕਿ ਦੁਪ ਜਲ ਜਾਏ ਰੋਂਗ ਨ ਬਕੀ ਰਹ ਜਾਏ ਇਤਿ ਆਤ ਸੇਰ ਖੇ
ਸੁਥਹ ਕੈ ਪਹਲੇ ਰੋਂਗ ਸਵ ਤੋਲਾ ਦਸ ਰੋਂਗ ਕੁਝੇ ਤੋਲਾ ਤੀ ਸਰੇ ਰੋਂ
ਜ ਤੀਨ ਤੋਲੇ ਖਵੇ ਫਿਰ ਤੀਨ ਤੋਲੇ ਹੋਂ ਸੇ ਖਤੇ ਰਹੇ ਅੰਗ ਥੋੜਾ ਅੰ
ਖ ਮੇਂ ਠੀ ਲਗਾਵੇ ਦਸ ਰੋਂਗ ਮੇਂ ਨਫਾ ਤਮਾਮ ਜਾਹਰ ਹੋਗਾ ਅਜਿਥੇ
ਹੋਂ ਜੜੇ ਮੇਂ ਖਾਨ ਚਾਹੀਏ ਕਬਜ਼ ਕੇ ਠੀ ਦਫ ਕਰਤਾ ਹੈਂ।
ਫਸਲ ਹਰੇ ਦੀ ਕੇ ਬਿਆਨ ਮੇਂ ॥ ਹਰ ਰੋਂਗ ਤੀਨ ਤੋਲੇ ਗਾਏ
ਕਾ ਘੀ ਖੁਲਾਵੇ ਕਈ ਮਿਰਚ ਅੰਗ ਲੋਂਗ ਘੋੜੇ ਕੇ ਮੁੰਹ ਕੇ ਲੁਆ

ਤਮੇਂ ਪੀਸਕੇ ਆਂਖ ਮੇਂ ਲਗਾਵੇਂ। ਈਗਰ ॥ ਖੁਨ ਤਾਜਾ ਗਪੇ ਕਾ ॥
 ਖਮੇਂ ਟਪਕਵੇਂ ਔਰ ਪੀਪਲ ਰਹੀ ਮੇਂ ਪੀਸਕੇ ਆਂਖ ਮੇਂ ਲਗਾਵੇਂ॥
 ਈਗਰ ॥ ਜੁਗਨੁ ਜੋਰਤੋ ਕੋਰਮ ਕਤਾ ਹੈ ਐਤਵਰ ਕੀਰਤ ਸਾਥ
 ਬੰਗਲੇ ਪਨ ਕੇ ਖੁਲਵੇਂ ਪੀਪਲ ਰਤੋ ਕੋਰਮ ਆਨ ਬੁਕਰੀ ਕੇ ਜਿਗਰ
 ਕੇ ਰਖਕਰ ਆਗ ਮੇਂ ਜਲਵੇਂ ਟਿਰ ਪੀਪਲ ਮਜ਼ਕੂਰ ਹੈ ਨਿਕਾਲ ਕਰ
 ਆਂਖ ਮੇਂ ਲਗਾਵੇਂ॥ ਫਸਲ ਫੁਰਕਨੇ ਆਂਖ ਮੇਂ ॥ ਕਇ ਫਲ
 ਜਇ ਫਲ ਹੋਂਗਨ ਚੰਬੇਲੀ ਮੇਂ ਪੀਸਕਰ ਆਂਖ ਮੇਂ ਲਗਾਵੇਂ॥ ਦੁ
 ਦਵ ਬਾਮਨੀ ਔਰ ਪਰਥਾਲ ਔਰ ਚਲਕਾ ਔਰ ਜਲਾ ਔਰ ਬਾਰਚ
 ਸਮਕੇ ਨਫਾ ਦੇਵੇ ॥ ਜਿਸਤ ਤੀਨ ਤੋਲੇ ਲੋਹੇ ਕੇ ਬਰਤਨ ਮੇਂ ਪਿਕ
 ਲਾਕਰ ਸਾਗ ਬਥੁਏ ਕਾਊ ਪਰ ਜਿਸਤ ਕੇ ਟਪਕਵੇਂ ਜਬ ਕਿ ਜਿਸਤ ਖਾ
 ਕੇ ਹੋ ਜਾਵੇ ਔਰ ਰੰਗ ਉਂਸਕਾ ਜਰਦਵ ਮਾਇਲ ਬਸੁਟੈ ਦੀਹੋ ਬਾਗੀਕ
 ਪੀਸਕਰ ਆਂਖ ਮੇਂ ਲਗਾਵੇਂ॥ ਦੁਰਦਾ ਕਿ ਸੁਟੈ ਦੀ ਆਂਖ ਕੇ ਅ
 ਗਰ ਹੋ ਮੇਟੀਹੋ ਔਰ ਦੀਵੇ ਕੋ ਛਪਾ ਲਾਹੋ ਮੁਜਰਬ ਹੈ ॥ ਮਗ
 ਜਬ ਨੇਲੇ ਕਤੇਲ ਨਿਕਲੇਂ ਕਟ ਦਰਿਆ ਆਨ ਰਤੀ ਫੇਰੁ ਤੋਲੇ ਹੋਂਗਨ
 ਮਜ਼ਕੂਰ ਮੇਂ ਮਿਲਾਕਰ ਆਂਖ ਮੇਂ ਲਗਾਵੇਂ॥ ਈਗਰ ॥ ਆਮ
 ਲਾਸਤ ਮਾਜੇ ਪਾਨੀ ਮੇਂ ਡਿਗੇ ਕਰ ਪਾਨੀ ਉਂਸਕਾ ਆਂਖ ਮੇਂ ਟਪਕਵੇਂ
 ॥ ਫਸਲ ਰਮਦ ਕੇ ਬਿਆਨ ਮੇਂ ਕਿ ਸੁਟੈ ਦੀ ਆਂਖ ਕੀ ਵਰਮਕ
 ਤੇ ਕਿ ਜਿਸਕੋ ਖੁਨ ਨੀਵਰ ਦੀਨ ਜ ਕਹਤੇ ਹੈ ॥ ਭੜਕੇ ਕੋ ਬਹੁਤ
 ਹੋਤੀ ਹੈ ਔਰ ਆਂਖ ਕੀ ਪਲਕ ਕੇ ਅੰਦਰ ਸੁਜ ਜਾਤ ਹੈ ਅਜਲ ਇਲ
 ਜ ਫਸਦ ਔਰ ਜੁਲਾਥ ਹੈ ਮੁਆਫਿਕ ਮੇਰਾ ਕੇ ਔਰ ਯਹ ਦਵਾਲੇ
 ਦਾ ਫਟ ਕੜੀ ਮੁਰਦਾਰ ਸੰਗ ਹਲ ਦੀ ਜੀਰਾ ਏਕ ਏਕ ਟੰਕ ਅਟਕੂ
 ਨ ਵੇਰਤੀ ਮਿਰਚ ਚਰ ਅਦਰ ਨੀਲਾ ਬੋਧਾ ਤੀਨ ਰਤੀ ਜਬ ਬਾਗੀਕ
 ਪੀਸਕੇ ਕਪੜੇ ਮੇਂ ਪੋਟਲੀ ਥਾਪਕੇ ਸਰਦ ਪਾਨੀ ਮੇਂ ਯਾ ਪੋਸਤ ਕੇ ਪਾ
 ਨੀ ਮੇਂ ਡਾਲਕਰ ਆਂਖ ਮੇਂ ਟੇਰੇ ਚਲਾਏ ਮਸਹੂਰ ਹੈ ਅਮਚੁਰ ਲੇਕਰ
 ਲੋਹੇ ਕੇ ਰਵੇ ਪਰ ਦਸਤੇ ਸੇ ਪੀਸੇ ਕਿ ਮਿਸਲ ਮਸਕੇ ਕੇ ਹੋ ਜਾਵੇ ਵਧੂ

ਪਰ ਆਖਕੇ ਲਗਾਵੇ ਅਗਰ ਕੇਹੀ ਕੋ ਪੀਜ ਕਰ ਆਖ ਪਰ ਲਗਾ
ਵੇ ਤੋ ਬੋਹਤ ਰਹੈ ਏਕ ਲੇ ਮੁੰਕ ਗਾਨੀ ਏਕ ਰਛੁਰੀ ਸੇ ਸੁਰਾਖ ਕਰ ਕੇ
ਔਰ ਤੁਖ ਮਉਸ ਕੇ ਦੁਰ ਕਰੇ ਬੋਝੀ ਅਫਯੂਨ ਪਾਨੀ ਮੇਂ ਹਲ ਕਰ ਕੇ
ਭਲੇ ਕਿਤ ਹੋ ਕੇ ਪਹੁੰਚੇ ਔਰ ਬੋਝੀ ਮਿਸੀ ਭੀ ਉਸ ਮੇਂ ਭਲੇ ਕਿਨੀ ਚੇ ਪ
ਹੁੰਚੇ ਫਿਰ ਲੇ ਮੁੰਕੋ ਆਗ ਪਰ ਰਖੇ ਕਿ ਜੋਸ ਮਾਰੇ ਫਿਰ ਪਾਰ ਚਾ ਬਾਕੀ
ਕਉ ਪਰ ਮੁੰਹ ਲੇ ਮੁੰਕੋ ਬਿਛੁ ਕਰ ਉਸ ਜਾਨ ਬੁਨੀ ਮਗਰ ਮ ਆਖ
ਪਰ ਰਖੇ ਏਕ ਕਤਰਹ ਆਖ ਕੇ ਅੰਦਰ ਜਨੇ ਦੇਵੇ ਅਗਰ ਚੇ ਲੇ ਮੁਜ
ਲਤ ਹੋ ਪਾਨੀ ਬਹੁਤ ਬਰ ਲਾਵੇ ਗਾ ਜਲ ਦ ਸੁਰਖੀ ਜਾਤੀ ਰਹੇ ਗੀ
ਔਰ ਵਰ ਮਭੀ ਜਤ ਚਹੇ ਗਾ ॥ ਦੀਗਰ ॥ ਫਟ ਕਰੀ ਭੂਨੀ ਹੁਈ
ਖੀ ਸਾਤ ਮਰਤ ਬਾਪਾਨੀ ਸੇ ਧੋਕਰ ਮਿਲਾ ਕਰ ਪਲ ਕ ਆਖ ਪਰ
ਲਗਾਵੇ ਦਨੇ ਖਟੇ ਅਨਾਰ ਕੇ ਖੁਸਕ ਪਾਨੀ ਮੇਂ ਅਫਯੂਨ ਕਰ ਕੇ
ਭੂਨੀ ਉਸ ਕੀ ਫਟ ਕਰੀ ਮਿਲਾ ਕਰ ਜੋਸ ਕਰੇ ਕਿ ਗਾਨਾ ਹੋਵੇ ਗੋਲੀ
ਬਾਂਧ ਕੇ ਰਖੇ ਵਕਤ ਜਰੂਰਤ ਗੁਲਾਬ ਯਾ ਪਾਨੀ ਮੇਂ ਪਿਸ ਕੇ ਆਖ
ਮੇਂ ਲਗਾਵੇ ਦਰਦ ਆਖ ਕਾ ਕਿ ਬਸ ਬਸ ਜੁ ਬਲ ਬਾਦ ਕੇ ਹੋਵੇ ਦੂਰ
ਹੋ ਜਾਵੇ ਨੀ ਮਕੀ ਪਤੀ ਇਮਲੀ ਕੀ ਪਤੀ ਸਰਸ ਕੀ ਪਤੀ ਹਲਦੀ
ਫਟ ਕਰੀ ਅਫਯੂਨ ਹਰ ਏਕ ਪੈਨੇ ਦੇ ਮਾਸੇ ਕਰ ਕੇ ਪੋਟ ਲੀ ਬਾਂਧੇ
ਪਾਨੀ ਮੇਂ ਰਖੇ ਜਾਇਤੁ ਬਸਾਇਤੁ ਆਖ ਮੇਂ ਟੋਰੇ ਜੋ ਜਨ ਆਖ ਕੇ
ਦਫ ਕਰੇ ਆਖ ਉਠਨੇ ਕੋ ਰਫ ਕਰੇ ਬੜੀ ਹੜ ਸੰਗ ਬਜਰੀ ਬਰ
ਬਰ ਪਾਨੀ ਯਾ ਗੁਲਾਬ ਮੇਂ ਪਿਸੇ ਉਪਰ ਪਲ ਕ ਕੇ ਲਗਾਵੇ ॥
ਦਵਾਸ ਤੇ ਦਰਦ ਆਖ ਕੇ ਮੁਜਰਬ ਹੈ ॥ ਅਫਯੂਨ
ਫਟ ਕਰੀ ਭੂਨੀ ਹੁਈ ਉਪਰ ਤਵੇ ਲੋਹੇ ਕੇ ਰਖ ਕੇ ਦਸਤ ਹ ਲੋਹੇ ਸੇ
ਪਿਸੇ ਬੋਝਾ ਅਰ ਕ ਲੇ ਮੁੰਕ ਭਲੇ ਕਿ ਜਿਆ ਹੋ ਜਾਵੇ ਪੁਸਤ ਚ
ਸਮ ਪਰ ਜਾਇ ਕਰੇ ॥ ਦੀਗਰ ॥ ਸੁਰਖੀ ਆਖ ਔਰ ਦਰ
ਦ ਕੇ ਏਕ ਪਹਰ ਮੇਂ ਦੁਰ ਕਰੇ - ਹਲਦੀ ਲੋਹਾ ਫਟ ਕਰੀ ਹਰ ਏਕ
ਛੇ ਛੇ ਮਾਸੇ ਲੋਹਾ ਏਕ ਅਦਦ ਸੀਰ ਇਮਲੀ ਕਿ ਜਿਸ ਮੇਂ ਜੋਨਾ ਚ

ਦੀ ਬੁਝਤੋਂ ਔਰ ਮਲਤੋਂ ਪੈਂਦਾ ਕੂਟਕੇ ਉਸ ਪਾਨੀ ਮੇਂ ਮਿਲਾ ਕਰ ਪੈਟਲੀ ੩੮
ਬਾਂਧ ਕਰ ਸਾਇਤ ਬਸਾਇਤ ਆਖ ਮੇਂ ਫੇਰੇ ਕਿ ਕਤਰਤ ਆਖ ਮੇਂ ਜਾ ੧੧
ਵੇਂ। ਦੀਗਰ ॥ ਸੁਰਖੀ ਔਰ ਸੇਜਸ ਆਖ ਕੇ ਦੂਰ ਕਰੇ - ਪ
ਤੀ ਅਨਰਕੀ ਪੀਸ ਕੇ ਟਿਕੀਆ ਆਖ ਪਰ ਬਾਂਧੇ ਔਰ ਗੁਲਾਬ ਕੇ ਸਾ
ਬ ਬਹੁਤ ਮੁਠੀ ਦੇ ਹੈ। ਦੀਗਰ ॥ ਜਿੰਨ ਸੰਦਲ ਸੁਰਖ ਨਰ
ਕਰੂਰ ਹਰਜਰਦ ਬਰਾਬਰ ਗੁਲਾਬ ਮੇਂ ਪੀਸ ਕਰ ਉਪਰ ਆਖ ਕੇ ਤਿ
ਲਾ ਕਰੇ ਬੋਝ ਆਖ ਮੇਂ ਜਾ ਦੇਵੇ -

**ਬਾਬ ਬੀਮਾਰੀ ਜਬਾਨ ਵ ਜੜਦ ਤੋਂ ਵ ਵਰਮ
ਵ ਸਖਤੀ ਜਬਾਨ ਵ ਖੁਰ ਖੁਰੀ ਹੋਨ ਜਬਾਨ ਕ**

ਕਿ ਇਸ ਕੋ ਹਿੰਦੀ ਮੇਂ ਅਛਰ ਕਹਤੇ ਹੈਂ - ਮਗਜ਼ ਕੀ ਜਾਜੀਰਾ ਸੁਫੇਦ
ਤਵਾਖੀਰ ਦਾਨ ਇਲਾਇਚੀ ਕੁਲਾਨ ਕੋ ਪਲ ਨੀਥੀ ਕੀ ਛਾਲ ਗੋਦ ਨੀ
ਅਥਹ ਹਲਦੀ ਹਰਏ ਕਦੇ ਦੋ ਮਾਸੇ ਪਾਨੀ ਮੇਂ ਪੀਸ ਕਰ ਚੁਨੇ ਬ
ਰਾਬਰ ਚੂਨਾ ਮਿਲਾ ਕੇ ਖੁਲਾਵੇਂ ਸੁਬਹ ਕੋ ਅਗਰ ਹਰਾਰਤ ਹੋਆ
ਮਲੇ ਕੇ ਪਾਨੀ ਮੇਂ ਤਰਕਰ ਕੇ ਪਾਨੀ ਉਸ ਕਾ ਬਾਦ ਉਸ ਕੇ ਯਕ ਬਲ
ਉਸ ਕੇ ਪਿਲਾਵੇਂ ਆਮਲੇ ਕੋ ਪੀਸ ਕੇ ਬਦਨ ਪਰ ਮਲੇਂ। ਦੀਗਰ

॥ ਅਛਰ ਕੀ ਜੁਆਨੀ ਮਕਸੀਰਾ ਅਰਕਲੇ ਮੁੰਮੇਂ ਪੀਸ ਕਰ
ਜਬਾਨ ਪਰ ਰਖੇਂ ਤੋਂ ਭੁਆਬ ਜੁਬਾਨ ਸੇ ਬਹੁਤ ਨਿਕਲੇਂਗਾ। ਦੀ
ਗਰ ॥ ਛਟਕਰੀ ਬਾਰੀਕ ਪੀਸ ਕਰ ਅਛਰ ਪਰ ਮਲੇਂ ਮੂੰਹ ਖੁਲਾ
ਰਖੇਂ ਰੋਜ਼ ਬਤ ਨਿਕਲ ਜਾਵੇ। ਦੀਗਰ ॥ ਪਤੀ ਅੰਜੀਰ ਕੀ
ਦਹਾਈ ਅਦਦ ਮੁਲਠੀ ਨੌ ਮਾਸੇ ਬੀਜ ਅਥੀ ਨੌ ਮਾਸੇ ਸਬ ਕੋ ਪਾਨੀ
ਮੇਂ ਪੀਸ ਕਰ ਗਰਗਰਾ ਕਰੇਂ। ਦੀਗਰ ॥ ਤਿਫਲਾਖੀਰ ਕੀ
ਲਕੜੀ ਪੀਪਲੀ ਮਹ ਪਤੀ ਵਲ ਕੜੀ ਜੋਸ਼ ਕਰੇ ਔਰ ਗਰਗਰਾ
ਕਰੇਂ। ਦੀਗਰ ॥ ਲੋਦਹ ਕੀ ਵਮਿਰਚੁ ਜਿਅਹ ਹਰਏ ਕਰ
ਹਾਰ ਮਾਸੇ ਛਟਕਰੀ ਤੀਨ ਮਾਸੇ ਨੀਲਾ ਬੋਝ ਦੋ ਮਾਸੇ ਬਾਰੀਕ ਕਰ

४०. ਕੇਜਥਾਨ ਪਰਮਲੇ ਸੁਬਹ ਸਾਮਥਕਰ ਮਖੁਦਾਏ ਮਰਤਬਾ ਮੇ ਸੋਹਤ
 ॥ ਏਜਵੇਗੀ ॥ ਦੀਗਰ ॥ ਲੇਮੁਕਿੰਦੇ ਟੁਕੜੇ ਕਰੇ ਤੁਖਮ ਉਸਕੇ ਦੁ
 ਠਕਰੇ ਗੁਗਲ ਬਾਰੀਕ ਕਰਕੇ ਆਂਦਰ ਲੇਮੁਕਿੰਦੇ ਲੇ ਆਗ ਪਰ ਰਖੇ
 ਜਥਕਿਰਗਰ ਮਹੇ ਚੁਸੇ ॥ ਦੀਗਰ ॥ ਸੁਰਖੀ ਵਦਾਨ ਹਾਏ ਜਥਾ
 ਨ ਕੋਠਾਇ ਦਾ ਕਰੇ ਰੋਜੇਤ ਸਾਥ ਅਰਕ ਲੇਮੁਕੇ ਮਿਲਾ ਕਰ ਜਥਾਨ ਪ
 ਰਮਲੇ ॥ ਦੀਗਰ ॥ ਫੁਲਾਹ ਥਾਨੇ ਜੋਸਾ ਦਰਨ ਕੋ ਕਿਜਿਸ
 ਕੋ ਨਨਾਵਹ ਕਹਤੇ ਪੈ ਨਠਾ ਕਰੇ ਦਾਨ ਥਿਲਾਇ ਰੀਠੇ ਫਲ ਯਨੇ ਸ-
 ਪਾਧੀ ਕਥ ਧਨੀਅ ॥ ਖੁਸਕ ਜਲਾਈ ਫੁਈ ਠਟਕਰੀ ਜਲੀ ਹੁਈ ਸਥ
 ਬਰਾਬਰ ਕੂਰ ਕੇ ਮੁੰਹ ਖੋਛੇ ਫਿਕਰੇ ॥ ਦੀਗਰ ॥ ਵਰਮ ਸਖਤ
 ਜਥਾਨ ਕੋ ਦੁਰ ਕਰੇ ਮੇਥੀ ਨੋ ਡੇਢੇ ਫੁਲਾਹ ਫੁਤੇ ਲੇ ਅਜੀਰ ਖੁਸਕ ਤੀ
 ਨ ਅਦਰ ਸਬਕੇ ਪੀਸੇ ਔਰ ਬੀਚ ਡੇਡ ਮਨ ਪਾਨੀ ਕੋ ਪਕਾਵੇ ਜਥਕਿਅ
 ਧਾਰਹੇ ਮਿਲਾਵੇ ਗੁਰ ਗੁਰ ਹਕਰੇ ॥ ਦੀਗਰ ॥ ਸੁਖਤੀ ਆਂਦੀ
 ਲਾਹੇ ਨ ਜਥਾਨ ਕੋ ਮੁਠੀ ਦਿ ਪੈ ਏਕ ਸਖ ਸਕ ਬਸ ਬਸ ਦੀ ਲਾਹੇ ਨੇ ਜ
 ਥਾਨ ਕੋ ਬੋਲ ਨ ਬੰਦ ਹੋਗਿਅ ਦਰਗੀ ਨੀ ਹਮਾ ਮਾਥਾਲ ਫੁਲ ਹਰਏਕ
 ਨੋ ਮਾਸੇ ਤੇ ਜਪਾਤ ਅਜਵਇਨ ਚਰਾਵਿਦਤ ਵੀਲ ਤੁਖਮ ਕਰ ਫਸ
 ਇਸ ਪੰਦ ਮਸਤਗੀ ਸੀਲਾ ਫੁਲਾਹ ਮੇਸੁੰਹ ਬੈਠਾ ਵੇਤੀਨ
 ਮਾਸੇ ਮੋਤੀ ਕਾਹੁ ਹਰ ਏਕ ਸਭ ਮਾਸੇ ਕੁਟ ਪੀਸਕੇ ਗੋਲੀ ਬਨਾਵੇ
 ਖੁਰਾਕ ਏਕ ਦਿਨ ਮਪਾਨੀ ਯ ਪੁਰਲੀ ਸਰਬ ਕੇ ਹਮਗਾਹ ॥ ਦੁ
 ਦਵਕਿਨ ਨਾਇਕੋ ਮੁਠੀ ਦਿ ਪੈ - ਅਰੋਜੇਤ ਪਾਨੀ ਯ ਗੁਲਾਬ ਮੇ ਮਿ
 ਲਾਕੇ ਬੋਰਾ ਸਿਰਕਫਾਲ ਕੇ ਥਿਲਾ ਕਰੇ ਅਕਰ ਮੁੰਹ ਖੁਸਕੇ ਔਰ ਦ
 ਰਦ ਪੈਦ ਹੋ ਗਨ ਗੁਲਾਬੀ ਮਕਰ ਮਕਰ ਕੇ ਗਰਗਰ ਹਕਰੇ
 ਦੁ ਦਵਕਿ ਦਤੋ ਕੋ ਜਲਾਏ ਔਰ ਦਰਦ ਕੇ ਦੁਰ ਕਰੇ ॥ ਨਿਮਕ
 ਸੰਗ ਹੁਰਏਕ ਜਾਫੇਤੀਨ ਮਾਸੇ ਸੇਂਠ ਧਨੀਅ ਫੁਲ ਚੁਆ ਚੀਰਾ
 ਕੁਠੈ ਦੋ ਫੁਲ ਹੁਆ ਕਾਜਿਕਥ ਮਿਰਚ ਸਿਅਹ ਮਸਤਗੀ ਦਰ
 ਥਿਕ ਨੋ ਮਾਸੇ ਕੁਟ ਪੀਸਕੇ ਮਨ ਜਨ ਕਰੇ ॥ ਦੁ ਦਵਕਿ ਦਤੋ ਕੋ

ਵਸਤੇ ਮੁਢੀ ਦੋ ਔਰ ਮਜਬੂਤ ਕਰੇ ਮਜ਼੍ਹਾ ਖਾਚਦਾਰ ਨਿਮਕ ਸੇਧ ੪
ਰੀਕ ਕਰੇ ਮੰਜਨ ਕਰੇ ਮੰਚਰਸ ਛੇਤੋਲਾ ਮਿਰਚ ਸਮਾਹ ਦਸ ਅਦਰ ੧
ਮਰਜਨ ਦੋਰਤੀ ਬਰੀਕ ਕਰ ਕੇ ਦੱਤ ਪਰਜਮਏ ਪਚਾਸ ਰੋਜ਼ ਤਕ ਬ
ਹੁਤ ਖੁਬ ਹੈ॥ ਵਹੁਦਵ ਕਿਕੀੜ ਦੱਤਕ ਨਿਕਲ ਭਾਲੇ ॥ ੩੪
ਮੱਖਿਆ ਜਾਗ ਮੇਜਲਾਵੇਂ ਧੁਆਂ ਉਸਕਾਨ ਰਕਲ ਕੀ ਗਹਜੇ
ਆਹਿਸਤ ਹ ਆਹਿਸਤ ਹ ਖੋਰੇ॥ ਦੀਗਰ ॥ ੩
ਪਾਣੀ ਛਲੀਆ ਕਥਾ ਸੁਫੇਰ ਨਿਮਕ ਲੋਹੀ ਹਰਏਕ ਸਭੇ ਨੋ ਤੋਲੇ
ਮਸਤਗੀ ਛੇਤੋਲਾ ਮਿਰਚ ਪੀਪਲ ਹਰਏਕ ਦੋਟਕ ਸਪਾਣੀ ਕੋ
ਮਿਟੀ ਕੇ ਬਰਤਨ ਮੇਂ ਆਗ ਪਰਠਾ ਕੇ ਜਲਾਵੇਂ ਤਮਾਮ ਦਵਾਈ ਚਿਕੋ
ਬਰੀਕ ਪੀਸੇਂ ਮੰਜਨ ਬਨਵੇਂ॥ ਦੀਗਰ ॥ ਅਜੂਫ ਕਟਰੀ ਹ
ਰਏਕ ਛੇਤੋਲਾ ਕਥਾ ਸੁਫੇਰ ਨੀਲਾ ਬੋਥਾ ਨੋ ਮਾਸੇ ਨੀਲੇ ਬੋਥੇ ਕੋ
ਛੂਨੇ ਸੁਫੇਰ ਹੋ ਜਾਵੇ ਬਦਤਮਾਮ ਦਵਾਈ ਚਿਕੋ ਬਰੀਕ ਪੀਸਕੇ ਮੰ
ਜਨ ਬਨਵੇਂ ਔਰ ਪਨੀਕਲ ਦਮ ਪਹੁੰਚਵੇਂ ਮੰਜਨ ਕਿਖੋਰੇ ਮੁਢੀ
ਦੋ॥ ੩੫ ਤਲੀ ਕੀ ਪਤੀ ਖੁਸ਼ਕ ਸਾਤ ਮਾਸੇ ਜੰਗਾਲ ਹੜਤਾਲ
ਤਖਕੀ ਹਰਏਕ ਛੇਤੋਲਾ ਸਬਕੋ ਪੀਸਕੇ ਸਿਰਕੇ ਤੇਜ ਮੇਂ ਤਰਕਰੇ
ਮਿਟੀ ਕੇ ਸੱਕੇਰੇ ਮੱਥੇ ਔਰ ਗਿਲ ਹਿਕਮਤ ਕਰਕੇ ਆਗ ਮੇਂ ਰਖੋ
ਲਥਕਿ ਮਿਟੀ ਉਪਰ ਕੀ ਖੁਸ਼ਕ ਹੋ ਜਵੇ ਦਵਾਕੇ ਨਿਕਲ ਕਰ ਦੇਰ
ਤੀਸੇਰਾ ਰਤੀ ਤਕ ਦੱਤੋ ਮੇਂ ਛਿਰਕੇ॥ ਤਰਕੀਬ ਮਿਸੀਕੀ ॥
ਛਿਚਨ ਪੋਸਤ ਅਨਰਕ ਹਰਏਕ ਅਦਸੇਰ ਮਾਜ ਪਉਸੇਰ ਫਰ
ਕਰੀ ਏਕ ਸੇਰ ਚੁਥੇ ਕੋ ਸੁਰਮੇ ਕੇ ਪੀਸੇ ਔਰ ਦੱਤੋ ਕੇ ਮਲੇ॥
ਦੀਗਰ ॥ ਦੱਤੋ ਕੇ ਦਰਦ ਕੇ ਦੂਰ ਕਰੇ ॥ ੩੬ ਸੁੰਦਰ ਸੱਕੀ ਠੀ
ਜਲਾਈ ਹੁਈ ਗੁਲਾਬ ਕੇ ਫੂਲ ਕੂਟ ਪੀਸਕੇ ਮੰਜਨ ਕਰੇ ਜੰਬੂਜ
ਔਰ ਦਰਦ ਤੱਤੋਂ ਕਜਤ ਚਹੇ॥ ਦੀਗਰ ॥ ਠਲਾ ਪਾਕਿ ਮਿ
ਸਲ ਕਾਜੀ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਪਾਨੀ ਮੇਂ ਭਾਲ ਕੇ ਜੋਸ਼ ਕਰੇ ਨੀਮ ਗਰਮ
ਕੁਲਾਈ ਵੈਸਾ ਹੀ ਫਾਇਦਾ ਕਰਤ ਹੈ ਜੰਬੂਜ ਦੱਤੋ ਕੀ ਕਿਥਾ ਸਬ